

รายงานการติดตามและประเมินผล

การใช้จ่ายเงินอุดหนุนขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น
กรณีให้การสนับสนุนหน่วยงานอื่น ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567

ฝ่ายตรวจติดตามและประเมินผล

ส่วนแผนงานและงบประมาณ

สำนักยุทธศาสตร์และงบประมาณ

องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

www.kkpao.go.th โทร 0 4323 9256

รายงานการติดตามและประเมินผล
การใช้จ่ายเงินอุดหนุนขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น
กรณีให้การสนับสนุนหน่วยงานอื่น
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567

โดย

ฝ่ายตรวจติดตามและประเมินผล
ส่วนแผนงานและงบประมาณ
สำนักยุทธศาสตร์และงบประมาณ
องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

คำนำ

การติดตามและประเมินผลเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารซึ่งมีหลักการสำคัญ คือ การติดตามความก้าวหน้าในการปฏิบัติงานและประเมินผลความสำเร็จของงานอันจะนำไปสู่การดำเนินการแก้ไขปรับปรุงร่วมกันให้บรรลุเป้าหมาย ช่วยให้ดำเนินการตามแผนได้ราบรื่นตลอดจนปรับปรุงแก้ไขปัญหาอุปสรรคหรือปรับเปลี่ยนให้เหมาะสมพัฒนาได้ตรงตามนโยบายของผู้บริหาร

ในการนี้ องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ได้มีการติดตามและประเมินผลการใช้จ่ายเงินอุดหนุนขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น กรณีให้การสนับสนุนหน่วยงานอื่น ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 การติดตามและประเมินผลครั้งนี้สำเร็จลุล่วงลงได้เพราะได้รับความร่วมมือจากหน่วยงาน เจ้าหน้าที่ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการใช้จ่ายเงินอุดหนุนที่ได้รับจากองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น กรณีที่ให้การสนับสนุนหน่วยงานอื่น ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ที่ให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์สำหรับการวิเคราะห์ ประเมินผลตลอดจนปัญหาอุปสรรคข้อเสนอแนะต่างๆ จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้ และหวังว่าเอกสารสรุปรายงานการติดตามและประเมินผลฯ เล่มนี้จะเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานและผู้ที่เกี่ยวข้องนำไปใช้ประโยชน์และปรับปรุงการดำเนินงานครั้งต่อไป

ฝ่ายตรวจติดตามและประเมินผล
ส่วนแผนงานและงบประมาณ
สำนักยุทธศาสตร์และงบประมาณ
องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	ข
บทสรุปผู้บริหาร	ค
บทที่ 1 บทนำ	
1.1 หลักการและเหตุผล	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการติดตามและประเมินผล	3
1.3 ความสำคัญของการติดตามและประเมินผล	3
1.4 ขอบเขตการติดตามและประเมินผล	4
1.5 ประชากรที่ทำการตรวจติดตามและประเมินผล	4
1.6 การติดตามและประเมินผล	4
1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	4
1.8 นิยามศัพท์เฉพาะ	4
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	
2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการกระจายอำนาจ	6
2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่น	8
2.3 แนวคิดเกี่ยวกับการคลังท้องถิ่น	14
2.4 แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินโครงการ	19
2.5 บทบาทอำนาจหน้าที่องค์การบริหารส่วนจังหวัด	24
2.6 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับเงินอุดหนุน	29
บทที่ 3 ระเบียบวิธีการติดตามและประเมินผล	
3.1 กลุ่มเป้าหมายและผู้ให้ข้อมูล	34
3.2 ขั้นตอนการติดตามและประเมินผล	34
3.3 การเลือกพื้นที่ดำเนินการ	35
3.4 เครื่องมือที่ใช้ในการติดตามและประเมินผล	35
3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล	35
3.6 ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล	35
3.7 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	35
3.8 การนำเสนอ	36
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	
4.1 ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับโครงการที่ขอรับเงินอุดหนุน (เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องเป็นผู้ให้ข้อมูล)	37
4.2 การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินโครงการ	40

	หน้า
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล ข้อเสนอแนะ	
5.1 วัตถุประสงค์การติดตามและประเมินผล	42
5.2 แนวทางและวิธีการประเมิน	42
5.3 สรุปผลการติดตามและประเมินผล	42
5.4 อภิปรายผล	44
5.5 ข้อเสนอแนะ	47
5.5.1 ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้	52
5.5.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป	53
บรรณานุกรม	
ภาคผนวก	

-ค-

บทสรุปผู้บริหาร

จากการติดตามและประเมินผลการใช้จ่ายเงินอุดหนุนขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น กรณีให้การสนับสนุนหน่วยงานอื่น ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 เพื่อประเมินผลการดำเนินงานโครงการว่าเป็นไปตามอำนาจหน้าที่ วัตถุประสงค์ เป้าหมายและวิธีการโครงการที่ขอรับการสนับสนุน รวมไปถึงการบริหารงบประมาณตามโครงการเกี่ยวกับการเบิกจ่ายงบประมาณรวมทั้งเงินเหลือจ่ายจากโครงการเพื่อเป็นข้อมูลรายงานให้ผู้บริหารทราบและช่วยตัดสินใจในการอุดหนุนงบประมาณดำเนินการในครั้งต่อไป โดยลงพื้นที่เก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม/สัมภาษณ์จากเจ้าหน้าที่ผู้ดูแลรับผิดชอบโครงการเป็นผู้ให้ข้อมูล จำนวนทั้งสิ้น 102 หน่วยงาน ทำการวิเคราะห์ข้อมูลหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าสูงสุด-ต่ำสุด และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อผลการดำเนินโครงการการใช้จ่ายเงินอุดหนุนขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น กรณีให้การสนับสนุนหน่วยงานอื่น ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 โดยใช้แบบสอบถามปลายเปิด-ปิด ผลการติดตามและประเมินผล พบว่า

การดำเนินการใช้จ่ายเงินอุดหนุนที่ได้รับจากองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น กำหนดการติดตามและประเมินผลในข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่าย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 จำนวนทั้งหมด 88 โครงการ ตั้งจ่ายรายการใหม่ จำนวน 25 โครงการ ยกเลิกโครงการเงินอุดหนุน จำนวน 11 โครงการ รวมจำนวนติดตามและประเมินผลโครงการเงินอุดหนุนทั้งหมด 102 โครงการ โดยแบ่งผลการติดตามและประเมินผล ดังนี้

1. ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับโครงการที่ขอรับเงินอุดหนุน (เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องเป็นผู้ให้ข้อมูล)

แบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับโครงการ

ส่วนที่ 2 เจ้าหน้าที่ผู้ดูแลรับผิดชอบโครงการให้ข้อมูลเกี่ยวกับการใช้จ่ายเงินอุดหนุน

ส่วนที่ 3 การมีส่วนร่วมต่อผลการดำเนินงานตามโครงการ

ส่วนที่ 1 ยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับโครงการ

ยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับโครงการที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นให้การสนับสนุนงบประมาณหน่วยงานอื่น ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 เพื่อไปดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของโครงการ ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การพัฒนาคุณภาพคนและสังคม จำนวน 59 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 57.84

ยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนาการศึกษา จำนวน 30 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 29.41

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาเมืองและชุมชน จำนวน 3 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 2.94

ยุทธศาสตร์ที่ 4 การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน จำนวน 5 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 4.90

ยุทธศาสตร์ที่ 5 การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จำนวน 1โครงการ คิดเป็นร้อยละ 0.98

ยุทธศาสตร์ที่ 6 การพัฒนาระบบบริหารจัดการที่ดี จำนวน 4 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 3.92

ส่วนที่ 2 เจ้าหน้าที่ผู้ดูแลรับผิดชอบโครงการให้ข้อมูลเกี่ยวกับการใช้จ่ายเงินอุดหนุน

เจ้าหน้าที่ผู้ดูแลรับผิดชอบโครงการให้ข้อมูลเกี่ยวกับการใช้จ่ายเงินอุดหนุนขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น กรณีให้การสนับสนุนหน่วยงานอื่น ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ที่ได้ดำเนินการแล้วเสร็จ ดังนี้

1. ผู้ให้ข้อมูลมีส่วนเกี่ยวข้องในฐานะเป็นเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการมากที่สุด มีจำนวน 65 หน่วยงาน คิดเป็นร้อยละ 63.73 รองลงมาเป็นบุคลากรในหน่วยงาน มีจำนวน 19 หน่วยงาน คิดเป็นร้อยละ 18.81 และลำดับสุดท้ายเป็นผู้บริหารหน่วยงาน มีจำนวน 18 หน่วยงาน คิดเป็นร้อยละ 17.65
2. หน่วยงานทุกหน่วยงานได้มีการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนามาตามแนวยุทธศาสตร์ของจังหวัดขอนแก่น มีจำนวน 102 หน่วยงาน คิดเป็นร้อยละ 100
3. ทุกโครงการสอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาของจังหวัดขอนแก่น มีจำนวน 102 หน่วยงาน คิดเป็นร้อยละ 100
4. หน่วยงานที่ขอรับงบประมาณสนับสนุนส่วนใหญ่ตั้งงบประมาณสมทบมีมากที่สุด มีจำนวน 101 หน่วยงาน คิดเป็นร้อยละ 99.02 ไม่ได้ตั้งงบประมาณสมทบ มีจำนวน 1 หน่วยงาน คิดเป็นร้อยละ 0.98
5. หน่วยงานไม่ได้ขอรับงบประมาณจากหน่วยงานอื่นมาสมทบนอกจากหน่วยงานของ อบจ. มีจำนวน 62 หน่วยงาน คิดเป็นร้อยละ 60.78 รองลงมาบูรณาการร่วมกัน มีจำนวน 40 หน่วยงาน คิดเป็นร้อยละ 39.22
6. ทุกหน่วยงานได้ดำเนินการจัดซื้อ/จัดจ้าง ตามระเบียบฯ ของหน่วยงานที่ขอรับเงินอุดหนุน มีจำนวน 102 หน่วยงาน คิดเป็นร้อยละ 100
7. การดำเนินงานตามโครงการทุกหน่วยงานได้จัดทำรายละเอียดการรับ-จ่ายเงินไว้ชัดเจนเพื่อการตรวจสอบหลักฐานต่างๆ มีจำนวน 102 หน่วยงาน คิดเป็นร้อยละ 100
8. งบประมาณที่ได้รับเงินอุดหนุนจากองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น โครงการไม่มีเงินเหลือจ่าย และนำส่งคืนให้กับองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น มีจำนวน 95 หน่วยงาน คิดเป็นร้อยละ 93.14 รองลงมา มีเงินเหลือจ่ายนำส่งคืนองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น มีจำนวน 7 หน่วยงาน คิดเป็นร้อยละ 6.86
9. เมื่อดำเนินการแล้วเสร็จทุกหน่วยงานได้จัดส่งรายงานผลการดำเนินงานให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นทราบ มีจำนวน 102 หน่วยงาน คิดเป็นร้อยละ 100.00

ส่วนที่ 3 การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงานโครงการฯ

ผลจากการสอบถามการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงานการใช้จ่ายเงินอุดหนุนขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น กรณีให้การสนับสนุนหน่วยงานอื่น ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 กำหนดไว้ 8 ประเด็น ในแต่ละประเด็นคำถามโดยคิดค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ในแต่ละประเด็น แบ่งช่วงคะแนนความพึงพอใจ 5 ระดับ เพื่อแปลผลจากช่วงคะแนนเฉลี่ย พบว่าโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}$) = 4.87, SD = 0.36 หรือ คิดเป็นร้อยละ 97.40 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ 5 อันดับ พบว่า อันดับแรก โครงการนี้ตรงกับความต้องการของประชาชน และผลการดำเนินโครงการ/กิจกรรมนำไปสู่การแก้ไขปัญหาของประชาชนในท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) = 4.95, SD = 0.21 หรือ คิดเป็นร้อยละ 99.00 อันดับ 2 หน่วยงานของท่านได้รับประโยชน์จากการดำเนินโครงการ/กิจกรรม มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) = 4.90, SD = 0.29 หรือคิดเป็นร้อยละ 98.00 อันดับ 3 หน่วยงานของท่านเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในโครงการ/กิจกรรม มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) = 4.88, SD = 0.32 หรือ คิดเป็นร้อยละ 97.60 อันดับ 4 หน่วยงานของท่านมีการประชาสัมพันธ์ โครงการ/กิจกรรมให้ประชาชนทราบ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) = 4.86, SD = 0.34 หรือ คิดเป็นร้อยละ 97.20 และอันดับที่ 5 หน่วยงานของท่านเปิดโอกาสให้ประชาชนแสดงความคิดเห็นและเปิดโอกาสให้ประชาชนตรวจสอบการดำเนินโครงการ/กิจกรรม มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) = 4.81, SD = 0.39 หรือ คิดเป็นร้อยละ 96.20

5.4 อภิปรายผล

สรุปผล ดังนี้

จากการติดตามและประเมินผลการใช้เงินอุดหนุนขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น กรณีให้การสนับสนุนหน่วยงานอื่น ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 หน่วยงานที่ขอรับเงินอุดหนุนจากองค์การบริหาร

ส่วนจังหวัดขอนแก่นเมื่อดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของโครงการเสร็จเรียบร้อยแล้ว ได้รายงานผลการดำเนินงานให้กับองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นทราบ ภายใน 30 วัน นับแต่โครงการแล้วเสร็จทุกโครงการพร้อมเงินเหลือส่งคืนในคราวเดียวกัน และได้ดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างตามระเบียบฯ ของหน่วยงานที่ขอรับงบประมาณพร้อมแสดงรายละเอียดการรับ-จ่าย ไว้ชัดเจนครบถ้วนเพื่อรับการตรวจสอบการใช้เงินอุดหนุน ซึ่งในการสนับสนุนโครงการตามแผนการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น หน่วยงานรับเงินอุดหนุนทุกหน่วยงานได้มีการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนามาตามแนวยุทธศาสตร์ของจังหวัดขอนแก่น ทั้ง 102 หน่วยงาน คิดเป็นร้อยละ 100 ดังนั้น การใช้เงินอุดหนุนขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นที่หน่วยงานได้รับมีการนำไปใช้จริงกับโครงการตามแต่ละยุทธศาสตร์ที่ได้กำหนดไว้ โดยยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับโครงการที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นให้การสนับสนุนงบประมาณหน่วยงานอื่น ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 มากที่สุดคือ ยุทธศาสตร์ที่ 1 การพัฒนาคุณภาพคนและสังคม เป็นยุทธศาสตร์ที่มีการดำเนินโครงการมากที่สุดถึง 59 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 57.84 จากจำนวนโครงการทั้งหมด จึงสามารถประมาณการได้ว่าองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นได้ให้ความสำคัญต่อคุณภาพคนและสังคม ไม่ว่าจะเป็นด้านสาธารณสุข เช่น โครงการพัฒนาศักยภาพห้องผ่าตัดศัลยกรรมกระดูกและข้อเครื่องเอกซเรย์ฟลูโอโรสโคปเคลื่อนที่แบบซีอาร์เอ็ม โรงพยาบาลพล จังหวัดขอนแก่น ด้านสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน เช่น โครงการอบรมอาสาสมัครต่อต้านยาเสพติด ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 และด้านศาสนา วัฒนธรรมและนันทนาการ เช่น โครงการจัดงานอนุรักษ์ ส่งเสริม ศิลปะ ประเพณีและวัฒนธรรมท้องถิ่น อำเภอภูผาม่าน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 รองลงมาคือยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนาการศึกษา ซึ่งองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นให้การสนับสนุนงบประมาณเกี่ยวกับการศึกษา จำนวน 30 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 29.41 จากจำนวนโครงการทั้งหมด จึงสามารถประมาณการได้ว่าองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นได้ให้ความสำคัญเกี่ยวกับการศึกษา ซึ่งจะเห็นได้จากโครงการส่งเสริมศักยภาพนักเรียนด้านศิลปะ ดนตรี กีฬาและวิชาการของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 - เขต 5 และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น จะขอรับเงินอุดหนุนและได้รับการสนับสนุนต่อเนื่องเป็นประจำทุก เพราะเป็นโครงการที่ส่งเสริมเติมเต็มศักยภาพด้านทักษะวิชาการของนักเรียนตั้งแต่ระดับปฐมวัยถึงการศึกษาภาคบังคับให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 รวมไปถึงเพื่อเป็นการสืบสานข้อตกลงความร่วมมือกับองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นในการเป็นภาคีหุ้นส่วนส่งเสริมศักยภาพนักเรียนก้าวไปสู่ความเป็นเลิศด้านศิลปะ ดนตรี กีฬาและวิชาการ ทั้งระดับภูมิภาคและระดับชาติ

การประเมินความคุ้มค่าของโครงการเพื่อให้ได้ผลผลิตผลลัพธ์ตามวัตถุประสงค์ของโครงการที่กำหนดอย่างมีประสิทธิภาพ และมีผลประโยชน์ที่สมดุลกับทรัพยากรที่ใช้ที่เกิดขึ้นแก่ประชาชน สังคม ทั้งที่สามารถคำนวณเป็นตัวเงินได้และไม่สามารถคำนวณเป็นตัวเงินได้ ดังนั้น การประเมินความคุ้มค่าจากผลสำรวจการใช้เงินอุดหนุนขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น หน่วยงานที่ขอรับเงินอุดหนุนได้ดำเนินการตามแผนยุทธศาสตร์ครบทั้ง 6 ยุทธศาสตร์ คือ ยุทธศาสตร์ที่ 1 การพัฒนาคุณภาพคนและสังคม ยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนาการศึกษา ยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาเมืองและชุมชน ยุทธศาสตร์ที่ 4 การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน ยุทธศาสตร์ที่ 5 การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และยุทธศาสตร์ที่ 6 การพัฒนาระบบบริหารจัดการที่ดี ซึ่งจากการประเมินความเหมาะสมสอดคล้องของการใช้ทรัพยากรและกระบวนการทำงานเพื่อให้ได้มาซึ่งผลผลิตตามวัตถุประสงค์โดยพิจารณาจากผลของข้อมูลที่ได้รับ อีกทั้งรายงานผลโครงการเมื่อได้ดำเนินการแล้วเสร็จได้มีการส่งรายงานผลการดำเนินงานให้กับองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นทราบทุกโครงการเทียบกับต้นทุนทั้งหมดการจัดหาทรัพยากรที่ได้มาตรฐานมีค่าใช้จ่ายที่เหมาะสมรวมทั้งมีกระบวนการทำงานที่ประหยัดทรัพยากรประกอบด้วยตัวชี้วัด 2 ด้านได้แก่ ประสิทธิภาพการผลิตและการประหยัด โดยประสิทธิภาพการผลิตจะวัด

จากประสิทธิภาพการดำเนินงานโดยรวม การปรับปรุงประสิทธิภาพการดำเนินงานระบบการจัดการ และการปฏิบัติงานและสิ่งแวดล้อมในการทำงาน ซึ่งผลการประเมินโครงการในครั้งนี้อยู่ในระดับมากที่สุด ดังนั้น จึงสามารถสรุปได้ว่าการใช้เงินอุดหนุนขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น สร้างความคุ้มค่าในการบริหารจัดการและใช้ทรัพยากรที่มีจำกัด เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวมโดยธรรมะทำให้บุคลากรมีความประหยัด ใช้วัสดุอุปกรณ์อย่างคุ้มค่า และรักษาทรัพยากรธรรมชาติให้สมบูรณ์ยั่งยืน

ความคิดเห็นของหน่วยรับเงินอุดหนุนได้แสดงความคิดเห็นต่อโครงการที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นเป็นผู้สนับสนุนงบประมาณให้กับหน่วยรับเงินอุดหนุน เห็นควรสนับสนุนงบประมาณให้มากขึ้นกว่าเดิมเพื่อกระจายแผนยุทธศาสตร์ทั้ง 6 ยุทธศาสตร์ไปสู่ยังตำบล หมู่บ้านให้ได้มากขึ้น เนื่องจากทุกโครงการขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นมีความสำคัญต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่จังหวัดขอนแก่น ดังนั้นจึงมีความคิดเห็นว่าการจัดสรรงบประมาณได้มากขึ้นจะแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนได้มากขึ้นและลดความเหลื่อมล้ำในพื้นที่ จึงเห็นควรให้มีการทบทวนฐานวิธีการจัดสรรงบประมาณในส่วนนี้ เพื่อให้การจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดรวมถึงการจัดทำแผนงานโครงการที่ดีมีคุณภาพเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนในพื้นที่อย่างแท้จริง

การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงานตามโครงการพบว่า หน่วยงานได้เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในโครงการ/กิจกรรม ซึ่งผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 97.40 องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นถือเป็นหน่วยงานราชการส่วนท้องถิ่นที่มีอำนาจหน้าที่ในการจัดบริการสาธารณะที่หลากหลายตามที่กฎหมายกำหนด ทั้งยังต้องดำเนินการให้ตอบสนองต่อประโยชน์และความต้องการของประชาชนในชุมชนท้องถิ่น ดังนั้นการส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมต่อผลการดำเนินโครงการจะสามารถแก้ไขปัญหาและตอบสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น เพราะกระบวนการมีส่วนร่วมเป็นปัจจัยสำคัญที่สนับสนุน และส่งเสริมให้ระบบราชการมีพลังในการพัฒนาประเทศอย่างสร้างสรรค์อันเป็นเป้าหมายหลักของการพัฒนาองค์กรปกครองท้องถิ่นยุคใหม่ที่เป็นส่วนราชการระบบเปิดโดยเฉพาะอย่างยิ่งประชาชนผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และชุมชนท้องถิ่นจะช่วยทำให้เจ้าหน้าที่ของรัฐมีความใกล้ชิดกับประชาชนได้รับทราบความต้องการและปัญหาที่แท้จริง ลดความขัดแย้งและต่อต้าน ทั้งยังเป็นการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ที่เสริมสร้างให้ประชาชน ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจในประเด็นสาธารณะ ซึ่งเป็นบทบาทที่หน่วยงานภาคราชการจะต้องดำเนินการให้เกิดขึ้น เพื่อทำให้เกิดการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี เกิดการแบ่งสรรทรัพยากรอย่างยุติธรรม และลดความขัดแย้งในสังคม และที่สำคัญที่สุดคือ การสร้างกลไกของการพัฒนาระบบราชการที่ยั่งยืนเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน รวมทั้งข้อเสนอแนะแนวทางการปฏิบัติให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ซึ่งนำไปสู่ความเห็นพ้องต้องกันลดการขัดแย้ง ส่งผลให้การจัดทำบริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพตามภารกิจที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น เพื่อตอบสนองความต้องการและแก้ไขปัญหาให้กับประชาชนในท้องถิ่น เปิดโอกาสให้ประชาชนและผู้เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนรับรู้ ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจเพื่อสร้างความโปร่งใสและเพิ่มคุณภาพการตัดสินใจของภาครัฐให้ดีขึ้น

ปัญหาอุปสรรค

ในการติดตามและประเมินผลการใช้เงินอุดหนุนขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น กรณีให้การสนับสนุนหน่วยงานอื่น ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 มีข้อสรุปเกี่ยวกับปัญหาอุปสรรคแต่ละหน่วยงานที่ขอรับการสนับสนุนงบประมาณเงินอุดหนุน ดังนี้

1. เจ้าหน้าที่ดำเนินการขององค์กรหรือหน่วยงานที่ขอรับเงินอุดหนุนมีการโยกย้ายสับเปลี่ยนตำแหน่งงานบ่อยครั้งทำให้การปฏิบัติงานไม่ต่อเนื่อง และไม่ได้มีการถ่ายทอดกระบวนการ ขั้นตอน เอกสารแบบรายงานผลการดำเนินงานตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยเงินอุดหนุนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2559 แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2563 จึงทำให้การจัดทำเอกสารไม่ถูกต้องตามหลักระเบียบซึ่งคณะทำงานตรวจติดตามและประเมินผลได้แนะนำ ชี้แจงรายละเอียดขั้นตอนเกี่ยวกับแบบรายงานผลการดำเนินงาน เพื่อให้ถูกต้องตามระเบียบฯ เป็นที่เรียบร้อยแล้วเพื่อเป็นประโยชน์ในการขอรับงบประมาณสนับสนุนในปีต่อไป

2. เจ้าหน้าที่ดูแลรับผิดชอบโครงการบางหน่วยงานที่ขอรับเงินอุดหนุนดำเนินการจัดโครงการไม่ทันต่อห้วงระยะเวลาที่กำหนดในแผนดำเนินงานเนื่องจากขาดความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้จ่ายเงินอุดหนุน ทำให้ไม่สามารถจัดกิจกรรมส่งผลให้ต้องยกเลิกโครงการขอรับเงินอุดหนุน

3. หน่วยงานที่ขอรับงบประมาณ ได้รับงบประมาณจากส่วนราชการขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นล่าช้า หรืออยู่ในห้วงระยะเวลาที่กระชั้นชิดในการจัดโครงการ/กิจกรรม ทำให้การบริหารงบประมาณไม่เป็นไปตามแนวทางปฏิบัติตามที่ระเบียบกำหนด

4. หน่วยงานบางแห่งมีงบประมาณดำเนินการโครงการไม่เพียงพอจึงต้องขอรับงบประมาณจากหน่วยงานอื่นมาสมทบทำให้ไม่สามารถแยกและจัดทำเอกสารหลักฐานทางการเงินตามจำนวนงบประมาณที่ขอรับการสนับสนุนจากองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นได้ ทำให้การตรวจสอบเป็นไปด้วยความยุ่งยาก

5. หน่วยงานที่ขอรับเงินอุดหนุนจากองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นขาดความเข้าใจขั้นตอนการขอรับเงินอุดหนุน จึงอยากให้ทางองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นจัดทำคู่มือการขอรับเงินอุดหนุนให้แก่หน่วยรับเงินอุดหนุนเพื่อให้หน่วยรับเงินอุดหนุนจัดส่งหนังสือร้องขอได้ทันห้วงระยะเวลาในปีงบประมาณนั้นๆ

6. บางหน่วยงานไม่เข้าใจระเบียบการจ่ายเงินอุดหนุน โดยเฉพาะในงบประมาณ พ.ศ. 2567 องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นได้สนับสนุนงบประมาณเงินอุดหนุนให้กับหน่วยงานใหม่ซึ่งไม่เคยได้รับงบประมาณสนับสนุนมาก่อน เจ้าหน้าที่ขาดความเข้าใจถึงระเบียบเงินอุดหนุนฯ ทำให้จัดทำเอกสารล่าช้าและไม่ถูกต้องตามระเบียบเงินอุดหนุนฯ และฝ่ายตรวจติดตามและประเมินผล ได้เข้าไปชี้แจง พร้อมให้คำแนะนำเพิ่มเติมแก่หน่วยงาน พร้อมกำชับให้เจ้าหน้าที่จัดทำรายงานผลการดำเนินงานส่งให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ทราบภายใน 30 วัน

5.5 ข้อเสนอแนะ

5.5.1 ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นสามารถนำข้อมูลสารสนเทศที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลผลการดำเนินงานการติดตามและประเมินผลการใช้จ่ายเงินอุดหนุนขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น กรณีให้การสนับสนุนหน่วยงานอื่น ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 เพื่อนำไปพิจารณาว่าจะปรับปรุง/ยุติ หรือให้การสนับสนุนในปีงบประมาณถัดไปเพราะข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์สามารถรู้ถึงความต้องการของประชาชนในแต่ละปี เพื่อสนองความต้องการของประชาชนในพื้นที่จังหวัดขอนแก่นและคำนึงถึงความสามารถในการนำไปปฏิบัติได้จริง

1.2 ฐานข้อมูลที่ได้รับจากการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาต่างๆ ของคณะกรรมการตรวจติดตามและประเมินผลในปีงบประมาณที่ผ่านมาสามารถนำมาประกอบการพิจารณาการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นและคณะกรรมการฯ เห็นควรพิจารณางบประมาณที่คาดว่าจะได้รับและรายละเอียดโครงการที่คาดว่าจะดำเนินการในแต่ละปีงบประมาณเพื่อให้สอดคล้อง

และใกล้เคียงกับศักยภาพในการดำเนินการขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นในการสนับสนุนงบประมาณในปีต่อไป

1.3 เพื่อเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดสรรงบประมาณลงพื้นที่ดำเนินโครงการ ควรส่งเสริมให้เกิดการบูรณาการงบประมาณร่วมกันระหว่างหน่วยงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น และหน่วยงานอื่นโดยการกำหนดระเบียบ/แนวทางการปฏิบัติที่ชัดเจนรวมถึงกำหนดให้มีคณะกรรมการที่ขับเคลื่อนการบูรณาการการดำเนินงานร่วมกันโดยควรมีการจัดทำแผนยุทธศาสตร์หรือแผนปฏิบัติงานร่วมกันเพื่อให้การดำเนินงานของหน่วยงานมีความสอดคล้องเชื่อมโยงกันมีเป้าหมายในการดำเนินงานโครงการให้บรรลุผลสำเร็จในทิศทางเดียวกัน

5.5.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ส่วนราชการที่รับผิดชอบหน่วยงานต่างๆที่ขอรับการสนับสนุน ควรชี้แจง ระเบียบ วิธีการ ขั้นตอนการใช้จ่ายงบประมาณให้เป็นไปตามระเบียบการใช้จ่ายเงินอุดหนุนฯ และแจ้งให้หน่วยงานที่ได้รับเงินอุดหนุนจากองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นให้ดำเนินโครงการทันทีเมื่อได้รับการอนุมัติโครงการและจัดสรรงบประมาณโดยคำนึงถึงช่วงระยะเวลาในการดำเนินงานตามที่กำหนดไว้ในแผนการดำเนินงานอย่างเคร่งครัด หากพบปัญหาอุปสรรคหรือข้อจำกัดในการดำเนินงานตามช่วงระยะเวลาดังกล่าวให้แจ้งต่อผู้บังคับบัญชาที่เกี่ยวข้องได้ทราบเพื่อให้ข้อเสนอแนะแนวทางในการดำเนินงานให้เป็นไปตามแผนพัฒนาฯ รวมไปถึงกำหนดกรอบระยะเวลาเสนอโครงการขอรับงบประมาณให้กับหน่วยขอรับเงินอุดหนุนให้ทราบล่วงหน้า

2.2 องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นควรพิจารณาเพิ่มวงเงินงบประมาณสนับสนุนโครงการในด้านพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ การพัฒนาองค์กรให้เป็นจุดบริการประชาชนและเป็นที่ยอมรับของชุมชนในพื้นที่เพื่อส่งเสริมให้บุคลากรในองค์กรมีความรู้ความสามารถไปจนถึงมีทักษะในการปฏิบัติงานได้ดียิ่งขึ้น และปฏิบัติงานภายใต้ระเบียบอย่างเคร่งครัด ถูกต้อง และสามารถตรวจสอบได้

2.3 การเพิ่มประสิทธิภาพการจัดทำแผนยุทธศาสตร์พัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัดควรเน้นให้ความสำคัญกับกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน และสอดคล้องกับความต้องการของประชาชนในพื้นที่ทั้งในระดับหมู่บ้าน ตำบล อำเภอ จังหวัดและกลุ่มจังหวัด โดยต้องคำนึงถึงความสอดคล้องกับวิถีชีวิตของคนในพื้นที่ทั้งนี้เพื่อให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืน

บทที่ 1

บทนำ

1.1 หลักการและเหตุผล

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 มาตรา 250 กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่และอำนาจดูแลและจัดทำบริการสาธารณะและกิจกรรมสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นตามหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน รวมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษาให้แก่ประชาชนในท้องถิ่น พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2549 มาตรา 17 (2) การสนับสนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นในการพัฒนาท้องถิ่น (25) สนับสนุนหรือช่วยเหลือส่วนราชการหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นในการพัฒนาท้องถิ่น และมาตรา 30 (5) การจัดตั้งงบประมาณรายจ่ายประจำปีในส่วนที่เกี่ยวกับการบริการสาธารณะในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้รัฐจัดสรรเงินอุดหนุนให้เป็นไปตามความจำเป็นและความต้องการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น สำหรับแผนการกระจายอำนาจได้กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้กำหนดมาตรการเพื่อเร่งสร้างวินัยทางการเงินการคลังทั้งในด้านรายได้และรายจ่าย ตลอดจนการเร่งสร้างความเข้าใจแก่ประชาชนในท้องถิ่นในการเข้าไปมีบทบาทในการตรวจสอบ การบริหารการคลังของท้องถิ่นและมาตรการในการกำกับดูแลการบริหารงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีประสิทธิภาพภายใต้กรอบแห่งความเป็นอิสระของท้องถิ่น ประกอบกับพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2540 แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2562 มาตรา 45 กำหนดให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีอำนาจหน้าที่ในการดำเนินกิจการในเขตองค์การบริหารส่วนจังหวัด การปฏิบัติหน้าที่เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในท้องถิ่นเพื่อประโยชน์สุขของประชาชนและพัฒนาประเทศโดยรวม

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นได้สนับสนุนงบประมาณให้หน่วยงานอื่นดำเนินการแทนองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นเพื่อประโยชน์สุขของประชาชนเกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ มีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจของรัฐ ลดขั้นตอนการปฏิบัติงานเกินความจำเป็น ตลอดจนประชาชนได้รับการอำนวยความสะดวกและได้รับการตอบสนองความต้องการ ในการดำเนินงานให้บริการประชาชนตามภารกิจขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นได้จัดทำเป็นแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาระยะยาว โดยเป็นแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่กำหนดกรอบยุทธศาสตร์แนวทางการพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งแสดงถึงวิสัยทัศน์ พันธกิจ และจุดมุ่งหมายเพื่อการพัฒนาในอนาคตที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนการบริหารราชการแผ่นดิน ยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดและกลุ่มจังหวัด แผนพัฒนาอำเภอ แผนพัฒนาตำบล แผนพัฒนาหมู่บ้านและแผนชุมชน แผนพัฒนาท้องถิ่นจึงเป็นกรอบและแนวทางในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นให้มีความคล่องตัวสอดคล้องกับศักยภาพของท้องถิ่น สามารถแก้ไขปัญหาและความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นยังมีหน้าที่ให้การสนับสนุนเงินอุดหนุนในกรณีที่เป็นการเกินศักยภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นหรือที่หน่วยงานที่จะขอรับเงินอุดหนุนได้แก่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่มีกฎหมายจัดตั้งส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์กรประชาชน องค์กรทางศาสนาและองค์กรการกุศล โดยมีหลักเกณฑ์เป็นกิจการที่อยู่ในอำนาจแต่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่สามารถดำเนินการเองได้และประชาชนในเขตพื้นที่ได้รับประโยชน์โดยตรงในกิจการที่ขอรับงบประมาณเงินอุดหนุน ซึ่งหากไม่ดำเนินการในกิจการนั้นอาจทำให้เกิดความเสียหายแก่ประชาชนได้

ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยเงินอุดหนุนขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2559 และแก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2563 ข้อ 9 เมื่องบประมาณรายจ่ายประจำปีหรืองบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมมีผลใช้บังคับแล้วให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแจ้งหน่วยงานที่ขอรับเงินอุดหนุนทราบ และห้ามหน่วยงานที่รับเงินอุดหนุนดำเนินการหรือก่อหนี้ผูกพันก่อนที่จะได้รับเงินอุดหนุนไปพร้อมกัน เว้นแต่กรณีมีความจำเป็นเร่งด่วนหรือการอุดหนุนงบประมาณตาม ข้อ 7 ก่อนที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะเบิกจ่ายเงินอุดหนุนให้แก่หน่วยงานที่ขอรับเงินอุดหนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำบันทึกข้อตกลงกับหัวหน้าหน่วยงานที่ขอรับเงินอุดหนุนสำหรับองค์กรประชาชน องค์กรทางศาสนา และองค์กรการกุศลให้จัดทำบันทึกข้อตกลงกับผู้แทนของหน่วยงานที่ขอรับเงินอุดหนุนดังกล่าวไม่น้อยกว่าสามคน ทั้งนี้ ตามแบบที่ปลัดกระทรวงมหาดไทยกำหนด เมื่อได้รับเงินแล้วให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเรียกใบเสร็จรับเงินหรือใบสำคัญรับเงินจากหน่วยงานที่ขอรับเงินอุดหนุนเป็นหลักฐานให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แจ้งหน่วยงานที่ขอรับเงินอุดหนุนรายงานผลการดำเนินงานให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทราบภายใน 30 วัน นับตั้งแต่วันที่โครงการแล้วเสร็จและหากมีเงินเหลือให้ส่งคืนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในคราวเดียวกัน ประกอบกับหนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนที่สุด ที่ มท 0808.2/ว 4750 ลงวันที่ 14 สิงหาคม 2563 เรื่อง ชักซ้อมแนวทางปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยเงินอุดหนุนขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2559 แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2563 ข้อ 8 การติดตามและประเมินผลให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้ให้เงินอุดหนุนแต่งตั้งคณะทำงานติดตามและประเมินผลการใช้เงินอุดหนุนเพื่อติดตามผลการดำเนินโครงการจนแล้วเสร็จแล้วรายงานให้ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทราบ หากหน่วยงานที่ขอรับเงินอุดหนุนไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของโครงการให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเรียกเงินคืนเท่าจำนวนที่อุดหนุนไปทั้งหมดคืนโดยเร็ว

ดังนั้นในการให้การสนับสนุนเงินอุดหนุนขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นจะเกิดประสิทธิภาพ ประสิทธิผลและเกิดความคุ้มค่าตามวัตถุประสงค์ของผู้ให้การสนับสนุนและผู้รับการสนับสนุนนั้น จึงจำเป็นต้องมีการติดตามและประเมินผลแผนงาน/โครงการ ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2548 แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2561 ข้อ 29 กำหนดให้มีการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาเพื่อรายงานผลและเสนอความเห็นซึ่งได้จากการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่นต่อผู้บริหารท้องถิ่นเพื่อให้ผู้บริหารท้องถิ่นเสนอต่อสภาท้องถิ่นและคณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น พร้อมทั้งประกาศผลการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่นให้ประชาชนในท้องถิ่นทราบในที่เปิดเผยภายในสิบห้าวัน นับแต่วันรายงานผลและเสนอความเห็นดังกล่าวและต้องปิดประกาศไว้เป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่าสามสิบวัน ซึ่งการติดตามและประเมินผลแผนงาน/โครงการนั้นมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาแผนงาน/โครงการให้ตรงตามความต้องการของประชาชนมากที่สุด เนื่องจากข้อมูลจากการติดตามและประเมินผลจะสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในด้านต่างๆ เช่น ทำให้ทราบหรือแน่ใจว่าหน่วยงานที่ขอรับงบประมาณสนับสนุนได้ดำเนินกิจกรรม/โครงการตามที่ได้รับอนุมัติหรือไม่ สามารถดำเนินโครงการบรรลุผลตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้เพียงใด รวมถึงเป็นประโยชน์ต่อประชาชน เกิดประโยชน์คุ้มค่าหรือไม่และยังเป็นการประสานการทำงานระหว่างภาครัฐ-ภาคเอกชน หรือระหว่างภาครัฐ-ภาครัฐอีกทางหนึ่งด้วย นอกจากนี้ยังเป็นการนิเทศงานสร้างความรู้ความเข้าใจเพื่อให้องค์กรสามารถปฏิบัติงานได้ถูกต้องและเป็นไปตามระเบียบหลักเกณฑ์ที่กำหนดพร้อมทั้งเป็นช่องทางประชาสัมพันธ์ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสู่สาธารณชนได้รับทราบทั่วถึงยิ่งขึ้นและประการสำคัญคือ การนำผลจากการติดตามดังกล่าวมาใช้เป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาในการให้งบประมาณสนับสนุนของคณะผู้บริหารฯ ในครั้งต่อไป ซึ่งข้อมูลดังกล่าวนี้ถือว่าเป็นสิ่งที่สำคัญในการนำกลับมาเพื่อพัฒนาการดำเนินงานในการช่วยเหลือและพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในจังหวัดขอนแก่นต่อไปอย่างยั่งยืน

องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดใหญ่มีเขตรับผิดชอบครอบคลุมทั่วทั้งจังหวัดขอนแก่น จึงได้ให้ความสำคัญและถือว่าเป็นภารกิจหลักที่จะต้องดำเนินการตรวจติดตามและประเมินผลโครงการซึ่งมีความสำคัญต่อผลการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น เพื่อนำผลการประเมินมาเป็นเครื่องมือและแนวทางในการปรับปรุงการดำเนินงานของหน่วยงาน การดำเนินงานโครงการให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ดังนั้นเพื่อให้การดำเนินงานโครงการดังกล่าวเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างแท้จริง จึงได้กำหนดวัตถุประสงค์ของการติดตามและประเมินผลการใช้เงินอุดหนุนขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น กรณีให้การสนับสนุนหน่วยงานอื่น ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ดังต่อไปนี้

1.2 วัตถุประสงค์ของการติดตามและประเมินผล

1.2.1 เพื่อให้ทราบผลการดำเนินการติดตามและประเมินผลการใช้เงินอุดหนุนขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น กรณีให้การสนับสนุนหน่วยงานอื่น ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ว่ามีการนำแผนงานโครงการไปปฏิบัติจริงหรือไม่

1.2.2 เพื่อติดตามและประเมินผลโครงการว่ามีความคุ้มค่า บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้หรือไม่

1.2.3 เพื่อติดตามและประเมินผลต่อความสำเร็จหรือข้อปรับปรุงการดำเนินงานของหน่วยงานที่ขอรับการสนับสนุน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567

1.2.4 เพื่อต้องการทราบการมีส่วนร่วมต่อผลการดำเนินงานตามโครงการใช้เงินอุดหนุน

1.2.5 เพื่อเป็นข้อมูลสารสนเทศสำหรับผู้บริหารในการพิจารณาว่าจะปรับเปลี่ยนหรือยุติให้การสนับสนุนต่อไปหรือไม่

1.3 ความสำคัญของการติดตามและประเมินผล

1.3.1 ทำให้ผู้บริหารใช้เป็นข้อมูลในการตัดสินใจดำเนินการบริหารงานองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นได้

1.3.2 ทำให้ทราบผลการดำเนินงานตามโครงการและการใช้จ่ายงบประมาณว่าเป็นไปด้วยความประหยัดและคุ้มค่าหรือไม่

1.3.3 นำผลจากการตรวจติดตามและประเมินผลโครงการที่ได้อนุมัติบรรลุตามวัตถุประสงค์และตามยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น รวมทั้งนโยบายของผู้บริหารมาปรับปรุงแก้ไขให้เกิดประสิทธิภาพมากขึ้นและตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนมากที่สุด

1.3.4 การตรวจติดตามและประเมินผลการดำเนินงานสามารถช่วยคาดการณ์พร้อมทั้งเป็นตัวชี้้นำให้เห็นถึงโอกาสและปัญหาที่เกิดขึ้น ณ ปัจจุบันและอนาคตตลอดจนการประชาสัมพันธ์การดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นให้ส่วนราชการ ภาคเอกชนและบุคคลทั่วไปได้ทราบ

1.4 ขอบเขตการติดตามและประเมินผล

ขอบเขตในการประเมินผลมี 2 ลักษณะคือ

1.4.1 ขอบเขตในเชิงพื้นที่ คือ โครงการใช้เงินอุดหนุน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นสนับสนุนในเขตพื้นที่จังหวัดขอนแก่น

1.4.2 ขอบเขตในเชิงระยะเวลา คือ ติดตามและประเมินโครงการที่ดำเนินการตั้งแต่ เดือนกุมภาพันธ์ 2567-กันยายน 2567

1.5 ประชากรที่ทำการตรวจติดตามและประเมินผล

กลุ่มผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับโครงการที่ขอรับเงินอุดหนุน (เจ้าหน้าที่ผู้ดูแลรับผิดชอบโครงการเป็นผู้ให้ข้อมูล)

1.6 การติดตามและประเมินผล

1.6.1 ติดตามด้วยวิธีเชิงปริมาณโดยใช้เกณฑ์การวัดระดับความพึงพอใจในการประเมิน

1.6.2 สถิติที่ใช้ในการประเมินใช้เกณฑ์ความถี่ของคะแนน และจำนวนร้อยละในการเปรียบเทียบ โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ประเมินผลและวิเคราะห์ข้อมูล

1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.7.1 ติดตามและประเมินผลโครงการว่ามีการนำแผนงานโครงการไปปฏิบัติจริง

1.7.2 ติดตามและประเมินผลโครงการถึงความคุ้มค่าบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้

1.7.3 ติดตามและประเมินผลต่อความสำเร็จหรือข้อปรับปรุงการดำเนินงานหน่วยงานที่ขอรับการสนับสนุน
ปีงบประมาณ พ.ศ. 2567

1.7.4 เป็นข้อมูลสารสนเทศสำหรับผู้บริหารตัดสินใจปรับเปลี่ยนหรือยุติการให้การสนับสนุนต่อไปหรือไม่

1.8 นิยามศัพท์เฉพาะ

1.8.1 ความพึงพอใจ หมายถึง ความพึงพอใจตามทัศนคติความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ผู้ดูแลรับผิดชอบโครงการเป็นผู้ตอบแบบสอบถามนี้

1.8.2 การมีส่วนร่วม หมายถึง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมตัดสินใจ ร่วมปฏิบัติงาน และร่วมรับผิดชอบในเรื่องต่างๆที่มีผลกระทบต่อส่วนรวมในการบริหารจัดการเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายของสังคม ในการบริหารจัดการโครงการขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ตั้งแต่การแสดงความคิดเห็น ประโยชน์ที่ได้รับจากโครงการ การประชาสัมพันธ์โครงการ

1.8.3 ความคุ้มค่า หมายถึง ความคุ้มค่าต่อการดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ของโครงการเงินอุดหนุนนี้

1.8.4 ความพอเพียง หมายถึง ความพอเพียงของงบประมาณที่ได้รับการสนับสนุนจากองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นที่ใช้ในการดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ของโครงการที่ขอรับการสนับสนุนเท่านั้น

1.8.5 หน่วยงานอื่น หมายถึง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่มีกฎหมายจัดตั้ง ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์กรประชาชน องค์กรทางศาสนาและองค์กรการกุศล

1.8.6 เงินอุดหนุน หมายถึง เงินอุดหนุนตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยเงินอุดหนุนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2559 และแก้ไขเพิ่มเติมถึง ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2563

1.8.7 แผนยุทธศาสตร์การพัฒนา หมายถึง เป็นแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นที่กำหนดยุทธศาสตร์ และแนวทางการพัฒนาขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ซึ่งแสดงถึงวิสัยทัศน์ พันธกิจ จุดมุ่งหมายเพื่อการพัฒนาในอนาคตโดยสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และแผนพัฒนาจังหวัด

1.8.8 การตรวจติดตามและประเมินผล หมายถึง กระบวนการกำหนดรูปแบบในการจัดเก็บรวบรวมข้อมูล และนำไปใช้ในการเก็บข้อมูลที่เกิดขึ้นเพื่อนำมาเปรียบเทียบกับวัตถุประสงค์หรือเป้าหมาย เพื่อนำผลที่ได้ไปใช้ประกอบในการแก้ไขปัญหาและตัดสินใจทางเลือกที่เหมาะสมในการบริหารจัดการในองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

1.8.9 คณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น หมายถึง คณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นขอนแก่นที่ได้รับการแต่งตั้ง

1.8.10 คณะทำงาน หมายถึง คณะทำงานติดตามและประเมินผลการดำเนินงานโครงการการใช้เงินอุดหนุนขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ที่ได้รับการแต่งตั้ง

1.8.11 โครงการพัฒนา หมายความว่า โครงการที่ดำเนินการจัดทำบริการสาธารณะ และกิจกรรมสาธารณะเพื่อให้การพัฒนาบรรลุตามวิสัยทัศน์ที่กำหนดไว้

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การตรวจติดตามและประเมินผลโครงการการใช้จ่ายเงินอุดหนุนองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น กรณีให้การสนับสนุนหน่วยงานอื่น ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ได้ศึกษาแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อพัฒนาเป็นกรอบแนวคิดในการสรุปผลการรายงานดังจะได้เสนอตามลำดับ ดังนี้

- 2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการกระจายอำนาจ
- 2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่น
- 2.3 แนวคิดเกี่ยวกับการคลังท้องถิ่น
- 2.4 แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินโครงการ
- 2.5 บทบาท อำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด
- 2.6 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับเงินอุดหนุน

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการกระจายอำนาจ

ได้มีผู้ให้ความหมายเกี่ยวกับการกระจายอำนาจไว้หลายท่านดังนี้

ประยูร กาญจนดุลย์ (2555:12) ได้ให้ความหมายว่า การกระจายอำนาจหรือเรียกว่า “มัธยมวิภาค” หมายถึง การกระจายอำนาจในทางการปกครองประเทศจากส่วนกลางบางอย่างโอนไปให้ประชาชนในท้องถิ่น ผูกมัดจัดทำซึ่งถือว่าเป็นการปกครองท้องถิ่นของตนเอง

ธเนศวร์ เจริญเมือง (2557:59-76) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การบริหารประเทศที่เปิดให้ท้องถิ่นมีอำนาจในการจัดการดูแลกิจการหลายๆ ด้านของตนเอง ไม่ใช่ปล่อยให้รัฐบาลกลางรวมศูนย์อำนาจในการจัดกิจกรรมแทบทุกอย่างของท้องถิ่นกิจการที่ท้องถิ่นมีสิทธิจัดการดูแลได้แก่ ระบบสาธารณสุข โภค การศึกษา ศิลปวัฒนธรรม การดูแลชีวิตและทรัพย์สินส่วนใหญ่กิจการใหญ่ๆ ที่รัฐบาลกลางไว้เด็ดขาดคือการทหารและการต่างประเทศ

เสกสรรค์ ประเสริฐกุล (2557:18) ได้ให้ความหมายว่า การกระจายอำนาจควรเป็นเรื่องเดียวกันกับการลดอำนาจของรัฐเมื่อเทียบกับประชาชนหรือการลดบทบาทของรัฐในการจัดการปัญหาของประเทศขณะเดียวกันก็เพิ่มบทบาทของประชาชนในการดูแลตนเอง

ประยูร กาญจนดุลย์ (2558 :53) ได้ให้ความหมายไว้ว่า วิธีการกระจายอำนาจในทางปกครองนั้น มีทั้งการกระจายอำนาจปกครองให้แก่ท้องถิ่นและการกระจายอำนาจในการจัดทำกิจการ ฉะนั้นอาจจำแนกวิธีการกระจายอำนาจได้เป็น 2 วิธี คือ

1. กระจายอำนาจปกครองตามอาณาเขต (decentralization territorially) โดยให้ท้องถิ่นต่างๆ ปกครองตนเอง เช่น มอบอำนาจให้เทศบาลจัดทำกิจการอำนาจหน้าที่กฎหมายกำหนดไว้ภายในเขตเทศบาล แต่ละแห่งเป็นต้น กล่าวคือ มีการกำหนดขอบเขตอำนาจไว้เฉพาะท้องถิ่นและตามหลักทั่วไปจะทำกิจการออกไปนอกเขตไม่ได้ นอกจากกฎหมายจะบัญญัติยกเว้นไว้ วิธีการกระจายอำนาจปกครองให้ท้องถิ่นจัดทำด้วยเจ้าหน้าที่ขององค์กรส่วนท้องถิ่นนั้นเองและด้วยงบประมาณขององค์กรส่วนท้องถิ่นเพื่อสนองตอบความต้องการส่วนรวมประชาชนในท้องถิ่นนั้นๆ วิธีการกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นนี้กฎหมายปกครองไทยเรียกว่าการจัดระเบียบราชการส่วนท้องถิ่น

2. กระจายอำนาจตามกิจการ (decentralization per service) เป็นวิธีการมอบอำนาจกระจายอำนาจโดยมอบบริการสาธารณะอย่างใดอย่างหนึ่งให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งมีได้อยู่ในสังกัดราชการบริหารส่วนกลางรับไปดำเนินงานด้วยเงินทุนและเจ้าหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น การจัดตั้งองค์การของรัฐบาลให้ทำการเฉพาะอย่าง เป็นต้น ว่าการไฟฟ้านครหลวง การรถไฟแห่งประเทศไทย องค์การโทรศัพท์ วิธีการกระจายอำนาจเช่นนี้ไม่ใช่การกระจายอำนาจปกครองเหมือนวิธีหนึ่งแต่เป็นการมอบอำนาจให้องค์กร

ของรัฐทำบริการสาธารณะอย่างใดอย่างหนึ่งอันไม่เกี่ยวกับการปกครอง เช่น กิจการทางเทคนิคหรือทางเศรษฐกิจ ไม่ได้มอบบริการสาธารณะหลาย ๆ อย่างในทางปกครองให้ไปจัดทำเหมือนวิธีการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในสาระสำคัญข้อนี้และข้อแตกต่างอีกอย่างหนึ่งคือ การกระจายอำนาจตามกิจกรรมนั้นไม่ถืออาณาเขตเป็นเครื่องกำหนดอำนาจหน้าที่เป็นหลักสำคัญเหมือนการกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กล่าวคือ องค์กรรัฐวิสาหกิจอาจจัดทำกิจกรรมได้ทั่วประเทศหรือทำเฉพาะในเขตหนึ่งเขตใดก็ได้ตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นไปตามหน้าที่องค์การรัฐวิสาหกิจนั้น เช่น การรถไฟแห่งประเทศไทยมีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการเดินทางรถไฟทั่วประเทศ การไฟฟ้านครหลวงมีอำนาจหน้าที่จำหน่ายกระแสไฟฟ้าเฉพาะในเขตนครหลวงและในเขตจังหวัดใกล้เคียง เป็นต้น

ประเวศ วะสี (2537:12-18) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับการกระจายอำนาจว่าวัฒนธรรมเป็นเครื่องมือที่สำคัญของการกระจายอำนาจไปสู่ชนบทท้องถิ่น สังคมไทยมีการรวมศูนย์อำนาจทางการเมือง การปกครอง เศรษฐกิจ วัฒนธรรมทำให้เกิดความขัดแย้งและความเครียดในสังคมการกระจายสิทธิไปสู่ชนบทและความเข้มแข็งของชุมชนจะช่วยแก้ไขปัญหาดังกล่าวอย่างบูรณาการ เช่น ปัญหาการแย่งชิงทรัพยากรในชนบทการทำลายสิ่งแวดล้อม เป็นต้น

จากการศึกษาแนวคิดและทฤษฎีดังกล่าว จึงสรุปได้ว่า **“การกระจายอำนาจ”** คือการถ่ายโอนอำนาจการตัดสินใจ ทรัพยากรและภารกิจจากภาครัฐส่วนกลางให้แก่องค์กรอื่นใดไม่ว่าจะเป็นองค์กรภาครัฐส่วนภูมิภาค องค์กรอิสระ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรเอกชนโดยเฉพาะภาคประชาชนไปดำเนินการแทน ซึ่งการถ่ายโอนดังกล่าวอาจจะมีลักษณะเป็นการถ่ายโอนเฉพาะภารกิจเป็นการแบ่งภารกิจให้แก่องค์กรที่ได้รับการกระจายอำนาจดำเนินการหรือเป็นการถ่ายโอนโดยยึดพื้นที่เป็นหลักซึ่งเป็นการแบ่งพื้นที่เป็นหน่วยงานย่อยในการดำเนินการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นเป็นยุทธศาสตร์หนึ่งในการบริหารจัดการบ้านเมืองของรัฐในระบอบประชาธิปไตยโดยมุ่งลดบทบาทของรัฐส่วนกลาง (decentralize) ลงเหลือภารกิจหลักเท่าที่ต้องทำเท่าที่จำเป็นและให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการบริหารงานชุมชนท้องถิ่นตามเจตนารมณ์ของประชาชนมากขึ้น การกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นจึงเป็นการจัดความสัมพันธ์ทางอำนาจหน้าที่ใหม่ระหว่างส่วนกลางกับส่วนท้องถิ่นให้สอดคล้องกับสภาพการณ์บ้านเมืองที่เปลี่ยนแปลงไปในสภาวะที่สังคมมีกลุ่มที่หลากหลายมีความต้องการและความคาดหวังจากรัฐที่เพิ่มขึ้นและแตกต่างกันขัดแย้งกันในขณะที่รัฐเองก็มีขีดความสามารถและทรัพยากรที่จำกัดในการตอบสนองปัญหาความต้องการที่เกิดขึ้นในแต่ละท้องถิ่นได้ทันต่อเหตุการณ์และตรงกับความต้องการของท้องถิ่น

การกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นเป็นการกระจายสิ่งต่อไปนี้จากส่วนกลางให้กับท้องถิ่น

- **หน้าที่** เป็นการกระจายหน้าที่ที่เป็นประโยชน์โดยตรงกับท้องถิ่นให้ท้องถิ่นรับผิดชอบดำเนินการเอง
- **อำนาจการตัดสินใจ** เป็นการกระจายอำนาจการตัดสินใจดำเนินการตามหน้าที่ที่ส่วนกลางกระจายไปให้ท้องถิ่นดำเนินการ
- **ทรัพยากรการบริหาร** เป็นการกระจายบุคลากร งบประมาณ เทคโนโลยีที่เหมาะสมให้กับท้องถิ่น
- **ความรับผิดชอบต่อหน้าที่** เป็นการกระจายความรับผิดชอบต่อการดำเนินงานหน้าที่ที่รัฐกับผู้บริหารท้องถิ่นและประชาชนร่วมกันรับผิดชอบ
- **ความพร้อม** เป็นการกระจายความพร้อมที่มีอยู่ในส่วนกลางให้กับท้องถิ่นเพื่อสร้างขีดความสามารถให้แก่ท้องถิ่นเป็นการทำให้ท้องถิ่นมีความเข้มแข็งสามารถบริหารจัดการท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่น

2.2.1 การปกครองท้องถิ่นในรูปแบบของการปกครองตนเอง (local self government)

มีความหมายและความสำคัญในทางการเมืองที่ประชาชนจะได้เข้ามามีส่วนร่วมตามควรของการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอย่างแท้จริงและเมื่อเห็นคำนี้ก็จะได้มีการอธิบายถึงคำจำกัดความและความหมายดังนี้

ประหยัด หงษ์ทองคำ (2556:28) ได้รวบรวมความหมายของการปกครองส่วนท้องถิ่นของนักวิชาการชาวต่างประเทศไว้ ดังนี้

ฮอลโลเวย์ (Holloway,1951:389) ได้อธิบายว่าการปกครองส่วนท้องถิ่น หมายถึง การปกครองตนเองของชุมชนแห่งหนึ่งแห่งใดที่มีองค์การเกิดขึ้นทำหน้าที่ในเขตพื้นที่ที่กำหนดมีอำนาจในการบริหารการคลัง มีอำนาจในการตัดสินใจจัดตั้งตัดสินใจและมีสภาพของท้องถิ่นเป็นองค์การที่สำคัญขององค์การ

คลาร์ก (Clark,1957:1) ได้ให้ความหมายของคำว่า การปกครองส่วนท้องถิ่น หมายถึง “หน่วยการปกครองที่มีหน้าที่ความรับผิดชอบเกี่ยวกับการให้บริการแก่ประชาชนในเขตพื้นที่ใดพื้นที่หนึ่งโดยเฉพาะและหน่วยงานการปกครองดังกล่าวนี้จัดตั้งอยู่ในความดูแลของรัฐบาลกลาง”

วิท (Wit,1961:1-2) ได้ให้ความหมายของคำว่า การปกครองส่วนท้องถิ่น หมายถึง การปกครองที่รัฐบาลกลางให้อำนาจหรือกระจายอำนาจไปให้หน่วยงานการปกครองท้องถิ่นเพื่อเปิดโอกาสให้ท้องถิ่นได้มีอำนาจในการปกครองร่วมกันทั้งหมดหรือเพียงแต่บางส่วนการบริหารตามหลักการที่ว่าถ้าอำนาจการปกครองมาจากประชาชนในท้องถิ่นแล้วรัฐบาลของท้องถิ่นจึงจำเป็นต้องมีองค์กรเป็นของตนเองอันเกิดจากการกระจายอำนาจของรัฐบาลกลางมีอำนาจในการตัดสินใจและบริหารภายในท้องถิ่น

รีอบสัน (Robson,1953 : 574) ได้ให้ความหมายของการปกครองท้องถิ่น “การปกครองท้องถิ่น” เป็นหน่วยงานการปกครองซึ่งรัฐได้จัดตั้งขึ้นและให้มีความปกครองตนเอง (autonomy) มีสิทธิตามกฎหมาย (legal rights) และต้องมีองค์กรที่จะเป็นในการปกครอง (necessary organization) เพื่อการปฏิบัติหน้าที่ให้สมความมุ่งหมายของการปกครองท้องถิ่นนั้นๆ”

มอนตากู (Montagu,1984:1) ได้ให้ความหมายของการปกครองท้องถิ่นว่า หมายถึง การปกครองซึ่งหน่วยการปกครองท้องถิ่นได้มีการเลือกตั้งโดยอิสระเพื่อเลือกผู้ที่มีหน้าที่บริหารการปกครองท้องถิ่นมีอำนาจอิสระพร้อมความรับผิดชอบ ซึ่งคนสมารถที่จะใช้ได้โดยปลอดจากการควบคุมของหน่วยการบริหารราชการส่วนกลางหรือภูมิภาคแต่ทั้งนี้หน่วยงานการปกครองยังต้องอยู่ภายใต้บังคับบัญชาด้วยอำนาจสูงสุดของประเทศไม่ได้กลายเป็นอิสระใหม่แต่อย่างใด

ประทาน คงฤทธิศึกษากร (2526:8) ได้ให้คำจำกัดความว่าการปกครองท้องถิ่น เป็นระบบการปกครองที่เป็นผลเนื่องมาจากการกระจายอำนาจทางการเมืองการปกครองของรัฐและโดยนัยนี้จะมีองค์กรทำหน้าที่ปกครองท้องถิ่น โดยคนในท้องถิ่นนั้นองค์กรนี้จัดขึ้นและควบคุมโดยรัฐบาลแต่มีอำนาจในการกำหนดนโยบายและควบคุมให้มีการปฏิบัติให้เป็นไปตามนโยบายของตนเองได้

อุทัย หิรัญโต (2523 : 2) ได้ให้ความหมายของการปกครองท้องถิ่นว่า หมายถึง การปกครองที่รัฐบาลมอบให้ประชาชนในท้องถิ่นหนึ่งจัดการปกครองและดำเนินการบางอย่างโดยดำเนินการกันเองเพื่อบำบัดความต้องการของตน การบริหารงานของท้องถิ่นมีการจัดเป็นองค์กรมีเจ้าหน้าที่ประชาชนเลือกตั้งขึ้นมาทั้งหมดหรือบางส่วนทั้งนี้มีความอิสระในการบริหารงานแต่รัฐบาลต้องควบคุมด้วยวิธีการต่างๆ ตามความเหมาะสมจะปราศจากการควบคุมของรัฐหาได้ไม่เพราะการปกครองท้องถิ่นเป็นสิ่งที่รัฐทำให้เกิดขึ้น

จากนิยามต่างๆ ข้างต้นสามารถแยกแยะหลักการปกครองท้องถิ่นได้ในสาระสำคัญดังนี้

1. การปกครองท้องถิ่น หมายถึง การปกครองของชุมชนหนึ่งซึ่งชุมชนเหล่านั้นอาจมีความแตกต่างกันในด้านความเจริญจำนวนประชากรหรือขนาดของพื้นที่ เช่น หน่วยการปกครองท้องถิ่นของไทยแบ่งเป็นการปกครองกรุงเทพมหานคร เทศบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัด และเมืองพัทยาตามหลักเหตุผลดังกล่าว

2. การปกครองท้องถิ่นนั้นจะต้องมีอำนาจอิสระ (autonomy) ในการปฏิบัติหน้าที่ตามความเหมาะสม กล่าวคือ อำนาจของหน่วยการปกครองท้องถิ่นจะต้องมีขอบเขตพอสมควร เพื่อให้เกิดประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ขององค์การอย่างแท้จริงหากมีอำนาจน้อยเกินไปไม่มีขอบเขต หน่วยการปกครองท้องถิ่นนั้นมีขอบเขตที่แตกต่างกันออกไปตามลักษณะของความเจริญและความสามารถของประชาชนในท้องถิ่นนั้นเป็นสำคัญ นโยบายของรัฐบาลกลางในการพิจารณาการกระจายอำนาจให้หน่วยการปกครองท้องถิ่นระดับใดจึงจะเหมาะสม

3. องค์การปกครองท้องถิ่นจะต้องมีประสิทธิภาพตามกฎหมาย (legal rights) ที่ดำเนินการปกครองตนเอง สิทธิตามกฎหมายแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท คือ

ประเภทแรก องค์การปกครองท้องถิ่นมีสิทธิที่จะตรากฎหมายหรือระเบียบข้อบังคับต่างๆ ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อประโยชน์ในการบริหารตามหน้าที่และเพื่อใช้บังคับกับประชาชนในท้องถิ่นนั้นๆ เช่น เทศบัญญัติ ข้อบังคับ เป็นต้น

ประเภทที่สอง คือ สิทธิที่เป็นหลักในการดำเนินการบริหารท้องถิ่นคือ อำนาจในการกำหนดงบประมาณเพื่อบริหารกิจการตามอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานการปกครองท้องถิ่นนั้น

4. มืองค์การที่จำเป็นในการบริหารและการปกครองตนเอง องค์การที่จำเป็นของทั้งสองฝ่ายคือ องค์การฝ่ายบริหารและองค์การฝ่ายนิติบัญญัติ เช่น การปกครองท้องถิ่นแบบองค์การบริหารส่วนจังหวัด จะมีนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด เป็นฝ่ายบริหารและสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด เป็นฝ่ายนิติบัญญัติ

5. ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่นจากแนวความคิดที่ว่าประชาชนในท้องถิ่นเท่านั้นที่รู้ปัญหาและวิธีแก้ไขของตนเองอย่างแท้จริง องค์การปกครองท้องถิ่นจึงจำเป็นต้องมีคนในท้องถิ่นมาบริหารงานเพื่อให้เจตนารมณ์และความต้องการของประชาชนและอยู่ในการควบคุมของประชาชนในท้องถิ่น นอกจากนี้ยังเป็นการฝึกให้ประชาชนในท้องถิ่นเข้าใจในระบบและกลไกของประชาธิปไตยอย่างแท้จริงอีกด้วย

จากคำจำกัดความ คือ การปกครองที่รัฐบาลกลางกระจายอำนาจทางการปกครองบางส่วนให้แก่ประชาชนในท้องถิ่นได้มีอำนาจในการปกครองตนเองโดยทำหน้าที่เกี่ยวกับการบริหารพัฒนาและให้บริการแก่ประชาชนในเขตพื้นที่ องค์การปกครองท้องถิ่นดังกล่าวมีอำนาจในการกำหนดนโยบายตัดสินใจและดำเนินการกิจการภายใต้การควบคุมกำกับดูแลของรัฐบาลกลาง

2.2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการกระจายอำนาจการปกครอง

สอดคล้องกับการปกครองระบอบประชาธิปไตยโดยประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองตนเอง ความสำคัญของการปกครองท้องถิ่นจึงสามารถสรุปได้ ดังนี้ (ชูวงศ์ ฉายะบุตร 2539 : 13)

2.2.2.1 การปกครองท้องถิ่นคือ ฐานรากของการปกครองระบอบประชาธิปไตย (Basic Democracy) เพราะการปกครองท้องถิ่นจะเป็นสถาบันฝึกสอนการเมืองการปกครองให้กับประชาชนให้ประชาชนรู้สึกว่าคุณมีความเกี่ยวข้องกับส่วนได้เสียในการปกครองการบริหารท้องถิ่นเกิดความรับผิดชอบและห่วงหาต่อประชาชนในท้องถิ่น

2.2.2.2 การปกครองท้องถิ่นทำให้ประชาชนในท้องถิ่นรู้จักการปกครองตนเอง (Self Government) ประชาชนเกิดความสำนึกในสำคัญของท้องถิ่นประชาชนมีส่วนร่วมรับรู้ถึงปัญหาอุปสรรคและช่วยกันแก้ไขปัญหาของท้องถิ่นของตนเอง

2.2.2.3 การปกครองท้องถิ่นเป็นการแบ่งเบาภาระของรัฐบาล ซึ่งเป็นหลักการสำคัญของการกระจายอำนาจเนื่องจากการกิจของรัฐบาลมีอยู่อย่างกว้างขวางไม่สามารถสนองตอบความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นได้อย่างทั่วถึงและกิจการบางอย่างเป็นเรื่องเฉพาะท้องถิ่นนั้นๆ

2.2.2.4 การปกครองท้องถิ่นสามารถสนองตอบความต้องการของท้องถิ่นตรงเป้าหมายและมีประสิทธิภาพ

2.2.2.5 การปกครองท้องถิ่นจะเป็นแหล่งสร้างผู้นำทางการเมืองการบริหารของประเทศในอนาคต

2.2.2.6 การปกครองท้องถิ่นสอดคล้องกับแนวคิดในการพัฒนาชนบทแบบพึ่งตนเองทำให้เกิดการพัฒนาชนบทแบบพึ่งตนเองทั้งทางการเมือง เศรษฐกิจและสังคม

จากความสำคัญของการปกครองท้องถิ่น สรุปได้เป็น 2 ด้านคือ ด้านการเมืองและการบริหาร กล่าวคือ ในด้านการเมืองการปกครองเป็นการปูพื้นฐานของการปกครองระบอบประชาธิปไตยและการเรียนรู้การปกครองตนเอง ส่วนด้านการบริหารนั้นเป็นการแบ่งเบาภาระของรัฐบาลและประชาชนในท้องถิ่นสามารถแก้ปัญหาท้องถิ่นด้วยตนเองด้วยกลไกทางการบริหารต่างๆทั้งในด้านการบริหารงานบุคคล การบริหารงบประมาณ และการจัดการ เป็นต้น

2.2.3 องค์ประกอบของการปกครองท้องถิ่น

ระบบการปกครองท้องถิ่นประกอบด้วย องค์ประกอบ 8 ประการคือ (อุทัย หิรัญโต.2523 : 22)

ประการที่ 1 สถานะตามกฎหมาย หมายความว่าหากประเทศใดกำหนดเรื่องการปกครองท้องถิ่นไว้ในรัฐธรรมนูญของประเทศ การปกครองท้องถิ่นในประเทศนั้นจะมีความเข้มแข็งกว่าการปกครองท้องถิ่นที่จัดตั้งโดยกฎหมายอื่นเพราะข้อความที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญนั้นเป็นการแสดงว่าประเทศนั้นๆ มีนโยบายที่จะกระจายอำนาจอย่างแท้จริง

ประการที่ 2 พื้นที่และระดับมีความสำคัญต่อการกำหนดพื้นที่และระดับของหน่วยการปกครองท้องถิ่นมีหลายประการคือ ปัจจัยทางภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ เชื้อชาติ และความสำนึกในการปกครองตนเองของประชาชนจึงมีเกณฑ์ที่จะกำหนดพื้นที่และระดับของหน่วยการปกครองออกเป็นสองระดับคือ หน่วยการปกครองท้องถิ่นขนาดเล็กและขนาดใหญ่

ประการที่ 3 การกระจายอำนาจและหน้าที่การที่จะกำหนดให้ท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่มากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับนโยบายทางการเมืองและการปกครองของรัฐบาลเป็นสำคัญ

ประการที่ 4 องค์การนิติบุคคลจัดตั้งขึ้นโดยผลแห่งกฎหมายแยกจากรัฐบาลกลางหรือรัฐบาลแห่งชาติมีขอบเขตการปกครองที่แน่นอนมีอำนาจในการกำหนดนโยบายออกกฎข้อบังคับควบคุมให้มีการปฏิบัติตามนโยบายนั้น

ประการที่ 5 การเลือกตั้งสมาชิกองค์การหรือคณะผู้บริหารจะต้องได้รับการเลือกตั้งจากประชาชนในท้องถิ่นนั้นๆทั้งหมดหรือบางส่วนเพื่อแสดงถึงการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองของประชาชนโดยเลือกผู้บริหารท้องถิ่นของตนเอง

ประการที่ 6 อิสระในการปกครองตนเองสามารถใช้ดุลพินิจของตนเองในการปฏิบัติการในขอบเขตของกฎหมายโดยไม่ต้องขออนุมัติจากรัฐบาลกลางและไม่อยู่ในสายบังคับบัญชาของหน่วยงานราชการ

ประการที่ 7 งบประมาณของตนเองมีอำนาจในการจัดเก็บรายได้ การจัดเก็บภาษีตามขอบเขตกฎหมายให้อำนาจการจัดเก็บเพื่อให้ท้องถิ่นมีรายได้เพียงพอที่จะทำนุบำรุงท้องถิ่นให้เจริญต่อไป

ประการที่ 8 การควบคุมดูแลของรัฐเมื่อได้รับการจัดตั้งขึ้นแล้วยังต้องอยู่ในการกำกับดูแลจากรัฐเพื่อประโยชน์และความมั่นคงแห่งรัฐและประชาชนโดยรวม

จากองค์ประกอบของการปกครองท้องถิ่นผู้วิสัยสรุปได้ ดังนี้ การปกครองท้องถิ่นกำหนดขึ้นบนพื้นฐานจากทฤษฎีการกระจายอำนาจและอุดมการณ์ประชาธิปไตยมีขอบเขตที่แน่ชัดมุ่งเปิดโอกาสและสนับสนุนให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการทางการเมืองและกิจกรรมการปกครองตนเองในระดับหนึ่งที่น่าจะมีการมีอำนาจอิสระในการปกครองตนเองมีการเลือกตั้งเมืองหรือสถาบันที่จำเป็นในการปกครองตนเองและประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองตนเอง

2.2.4 ความสำคัญและความจำเป็นในการปกครองท้องถิ่น

วรรณา เจียมศรีพงษ์, กาญจนา เจริญชัย และนุกุล บำรุงไทย (2529 : 1) กล่าวถึงการปกครองระดับตำบลว่า ตำบลเป็นท้องถิ่นที่อยู่อาศัยของประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศเป็นจุดรวมของประชาชนในหมู่บ้านหลายหมู่บ้านจึงมีความผูกพันใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุดซึ่งการพัฒนาการปกครองระดับตำบลได้เริ่มขึ้นตั้งแต่รัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเมื่อพระองค์โปรดเกล้าฯ ทำการทดลองให้ประชาชนในท้องที่เลือกกำนันผู้ใหญ่บ้านครั้งแรกที่ตำบลบ้านเกาะ อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เมื่อปี พ.ศ. 2535 ครั้นทรงเห็นว่าเป็นผลดีต่อทางราชการ จึงโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ ร.ศ.116 (พ.ศ. 2440) ขึ้นซึ่งนับว่าเป็นกฎหมายลักษณะการปกครองท้องที่ฉบับแรกของไทยที่วางระบบเลือกกำนันผู้ใหญ่บ้านไว้เป็นระเบียบแบบแผนแน่นอน ต่อมาพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้โปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติลักษณะท้องที่ พ.ศ. 2457 ใช้แทนพระราชบัญญัติฉบับดังกล่าวเพื่อบังคับใช้ทั่วประเทศ ซึ่งกำหนดให้หลายหมู่บ้านรวมกันขึ้นเป็นหมู่บ้านที่มีผู้ใหญ่บ้านเป็นคนดูแลและหมู่บ้านรวมกันเป็นตำบลมีกำนันเป็นผู้ดูแลกำนันผู้ใหญ่บ้านจะมีภารกิจที่ช่วยเหลือทางราชการในการปกครองท้องที่นั้นๆต่อมาได้มีการแก้ไขเปลี่ยนแปลงและเปิดโอกาสให้ประชาชนในท้องที่มีส่วนร่วมรับผิดชอบในการบริหารและพัฒนาท้องถิ่นของตนมากยิ่งขึ้นซึ่งนำไปสู่การจัดตั้งการบริหารส่วนตำบลตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 ผลของการทำให้เกิดการปกครองตนเองและการมีส่วนร่วมอย่างกว้างขวางของสมาชิกในการพัฒนาชุมชน ย่อมเกิดผลในด้านต่างๆ คือ (ลิขิต ธีรเวคิน, 2536 : 32)

ผลทางเศรษฐกิจ

1. การมีส่วนร่วมในโครงสร้างพัฒนาชนบทในแง่การริเริ่มโครงการจนกระทั่งการสิ้นสุดโครงการนั้นย่อมมีผลในทางเศรษฐกิจคือช่วยให้การใช้เงินเพื่อการดำเนินการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและมีความระมัดระวังเพราะสมาชิกในชุมชนจะมีความรู้สึกรู้ว่าผลจากการพัฒนาที่เกิดขึ้นจะเป็นประโยชน์ต่อชุมชนของตนเองและทรัพยากรที่มีอยู่นั้นเป็นชุมชนของตนเองจึงต้องใช้เงินอย่างระมัดระวังเพื่อให้เกิดผลอย่างเต็มที่

2. การมีโครงสร้างการปกครองตนเองโดยสมาชิกส่วนใหญ่รู้สึกว่ามีสิทธิและหน้าที่และมีบทบาทสำคัญทั้งทางตรงและทางอ้อมก็ตาม จะทำให้เกิดการดำเนินงานและปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการซึ่งอยู่ในความสนใจหรือเอาใจใส่ของสมาชิกย่อมเป็นผลดีในแง่การช่วยเหลือและให้ความดูแลควบคุมโดยมวลสมาชิกเอง มิให้เกิดการฉ้อโกงหรือกระทำการอันผิดระเบียบ กฎ ข้อบังคับ ฯลฯ เป็นการควบคุมการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพซึ่งเป็นผลทางเศรษฐกิจอีกแห่งหนึ่ง

ผลทางการเมือง

1. ผลทางการเมืองที่เห็นได้ชัดคือ การมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นจะเป็นการส่งเสริมรู้สึกว่าการปกครองตนเองนั้นมีผลลัพธ์ประจักษ์ที่เป็นตัวตนมิใช่เฉพาะสิทธิในทางการเมืองในลักษณะที่เป็นนามธรรมแต่สามารถเชื่อมโยงนามธรรมออกมาในรูปธรรมคือการวางนโยบายการพัฒนาชุมชนเพื่อประโยชน์ของชุมชนตนเอง

2. การมีสิทธิในการริเริ่มโครงการและดำเนินการโครงการจนสิ้นสุดโครงการโดยมีความเป็นอิสระย่อมทำให้เกิดความเชื่อมั่นทางการเมืองซึ่งจะเป็นการเสริมสร้างความรู้สึกเรื่องของการมีส่วนร่วมและการปกครองตนเองเป็นการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในลักษณะของการมีส่วนร่วมมากขึ้น

ผลทางสังคมและจิตวิทยา

1. ผลทางสังคมและจิตวิทยา ย่อมเห็นได้จากการที่มีความรู้สึกว่าเป็นเจ้าของท้องถิ่นมีสิทธิมีเสียงและอำนาจที่จะจัดการกับโชคชะตาของท้องถิ่นได้ทำให้เกิดความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันและมีความรู้สึกเป็นเจ้าของท้องถิ่นซึ่งสามารถที่จะดูแลตนเองมีความรู้สึกผูกพันกับท้องถิ่นมากขึ้นและความสนใจในการพัฒนาท้องถิ่นที่ก็จะตามมา

2. การมีสิทธิในการปกครองตนเองและการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชนบทในอันที่จะนำไปสู่การพัฒนาความรู้จักร่วมมือกันชุมชน การขจัดความขัดแย้งและความเห็นไม่ตรงกันในเรื่องนโยบายการตกลงกันในเรื่องการจัดสรรทรัพยากร การออมชอมและการประนีประนอมในกระบวนการการถกเถียงและตัดสินใจในนโยบายที่เป็นการเสริมสร้างให้ชุมชนอยู่ร่วมกันอย่างมีหลักเกณฑ์ในการจัดการเรื่องภายในชุมชน

ผลทางวิชาการ

1. การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน ตั้งแต่การริเริ่มการทำแผนทำให้เกิดการพยายามที่จะเรียนรู้วิทยาการต่างๆ ในด้านการวางแผน การบริหารโครงการ วิธีการงบประมาณ การทำบัญชี วิทยาการในการก่อสร้างความรู้ทางวิศวกรรมศาสตร์

2. เมื่อกระบวนการพัฒนาชนบทมีความต่อเนื่องและสมาชิกชุมชนมีส่วนร่วมและผลในทางสังคมและจิตวิทยาที่เกิดขึ้นจะทำให้สมาชิกชุมชนคอยสับรับฟังติดตามข่าวสารโดยเฉพาะความรู้ทางวิทยาการเพราะมีผลโดยตรงและมีความสัมพันธ์กับชีวิตในท้องถิ่นและชีวิตของชุมชนทำให้เกิดความตื่นตัวและเข้าใจถึงปัญหาและวิทยาการต่าง ๆ

ผลต่อนโยบายระดับชาติ

1. ผลต่อนโยบายพัฒนาระดับชาติ คือ การเกิดการแข่งขันกันระหว่างชุมชนที่ปกครองตนเองและมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นกับชุมชนอื่นทำให้มีความพยายามที่จะปรับปรุงแก้ไขความล่าช้าต่างๆ การแข่งขันย่อมนำไปสู่การสร้างสรรคที่จะเป็นส่วนช่วยในการพัฒนาประเทศชาติต่อไป

2. การรู้จักวางแผนพัฒนาชุมชนในลักษณะการประสานกับแผนระดับอำเภอ จังหวัด และระดับชาติเท่ากับเป็นหน่วยๆ หนึ่งที่เปรียบได้กับชิ้นส่วนต่างๆของการต่อภาพ (jigsaw - puzzle) ให้ครบรูป

3. การปกครองตนเองและการพัฒนาท้องถิ่นด้วยตนเองเป็นการช่วยให้การพัฒนาชนบทเป็นไปตามความต้องการและจำเป็นของท้องถิ่น โดยคนในท้องถิ่นเป็นผู้ตัดสินใจและดำเนินการซึ่งเป็นการแบ่งเบาภาระของรัฐบาลกลางไปในตัวและเพื่อให้เจ้าหน้าที่ของรัฐบาลกลางและส่วนภูมิภาคปลอดจากภารกิจขั้นพื้นฐานและสามารถใช้ทรัพยากรในการพัฒนาความรู้ทางวิทยาการ การวางแผนระดับมหภาคและคอยเป็นผู้ให้คำปรึกษา

2.2.5 ความหมายของการปกครองท้องถิ่น

จากการศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่น (local government) มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายไว้หลายความหมายซึ่งส่วนใหญ่จะมีหลักการสำคัญที่คล้ายคลึงกัน ดังต่อไปนี้

ประยัต หงส์ทองคำ (2526:10-11) และ ชูวงศ์ ฉายะบุตร (2539 : 12-13) ได้สรุปหลักการปกครองท้องถิ่นไว้ ดังต่อไปนี้

1. การปกครองของชุมชนหนึ่งซึ่งชุมชนเหล่านี้อาจมีความแตกต่างกันในด้านเศรษฐกิจ จำนวนประชากรหรือขนาดของพื้นที่ เช่น หน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่นของไทยจัดเป็นกรุงเทพมหานคร เทศบาล สุขาภิบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัด องค์การบริหารส่วนตำบลและเมืองพัทยาตามเหตุผลดังกล่าว

2. หน่วยการปกครองท้องถิ่นจะต้องมีอำนาจอิสระ (autonomy) ในการปฏิบัติหน้าที่ที่ตามความเหมาะสมกล่าวคือ อำนาจของหน่วยการปกครองท้องถิ่นจะต้องมีขอบเขตพอสมควรเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อการปฏิบัติหน้าที่ของหน่วยการปกครองท้องถิ่นอย่างแท้จริงหากมีอำนาจมากเกินไปไม่มีขอบเขต หน่วยการปกครองท้องถิ่นนั้นจะกลายสภาพเป็นรัฐอธิปไตยเอง เป็นผลเสียต่อความมั่นคงของรัฐบาลอำนาจของท้องถิ่นนี้มีขอบเขตที่แตกต่างกันออกไปตามลักษณะความเจริญและความสามารถของประชาชนในท้องถิ่นนั้นเป็นสำคัญรวมทั้งนโยบายของรัฐบาลในการพิจารณาตามกฎหมายแบ่งได้ 2 ประเภท คือ

2.1 หน่วยการปกครองท้องถิ่นมีสิทธิที่จะตรากฎหมายหรือระเบียบข้อบังคับต่างๆ ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อประโยชน์ในการบริหารตามหน้าที่และเพื่อให้ใช้บังคับประชาชนในท้องถิ่นนั้นๆ เช่น เทศบัญญัติ ข้อบังคับ สุขาภิบาล เป็นต้น

2.2 สิทธิที่เป็นหลักในการดำเนินการบริหารท้องถิ่นคือ อำนาจในการกำหนดงบประมาณเพื่อบริหารกิจการตามอำนาจหน้าที่ของหน่วยการปกครองท้องถิ่นนั้นๆ

3. เมืองครุฑที่จำเป็นในการบริหารและการปกครองตนเององค์กรที่จำเป็นของท้องถิ่นจัดแบ่งเป็นสองฝ่ายคือ องค์กรฝ่ายบริหารและองค์กรฝ่ายนิติบัญญัติ เช่น การปกครองท้องถิ่นแบบเทศบาลจะมีคณะเทศมนตรีเป็นฝ่ายบริหารและสภาเทศบาลเป็นฝ่ายนิติบัญญัติหรือในแบบมหานคร คือ กรุงเทพมหานคร จะมีผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเป็นฝ่ายบริหารสภากรุงเทพมหานครจะเป็นฝ่ายนิติบัญญัติ เป็นต้น

4. ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่นจากแนวคิดที่ว่าประชาชนในท้องถิ่นเท่านั้นที่จะรู้ปัญหาและวิธีการแก้ไขของตนเองอย่างแท้จริงหน่วยการปกครองท้องถิ่นจึงจำเป็นต้องมีคนในท้องถิ่นมาบริหารเพื่อให้สมเจตนารมณ์และความต้องการของชุมชนได้การควบคุมของประชาชนในท้องถิ่นนอกจากนั้นยังเป็นการฝึกให้ประชาชนในท้องถิ่นเข้าใจในระบบและกลไกของประชาธิปไตยอย่างแท้จริง

จากความหมายที่กล่าวมาแล้วนั้นสามารถสรุปได้ว่าเป็นการปกครองของชุมชนเพื่อชุมชนโดยที่มีอำนาจอิสระในการปกครองตนเองอย่างเหมาะสมมีขอบเขตเพื่อตอบสนองความต้องการตามความแตกต่างของแต่ละชุมชนมีงบประมาณเจ้าหน้าที่ของตนเองมีอำนาจวินิจฉัยสั่งการเรื่องต่างๆ โดยแบ่งอำนาจการปกครองออกเป็น 2 ฝ่ายคือ ฝ่ายบริหารและฝ่ายนิติบัญญัติ โดยคำนึงถึงผลประโยชน์และการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นหลักสำคัญ

ประทาน คงฤทธิ์ศึกษกร (2535) กล่าวว่า การปกครองท้องถิ่นเป็นระบบการปกครองที่มีผลสืบเนื่องมาจากการกระจายอำนาจทางการปกครองของรัฐและโดยนัยนี้จะเกิดองค์การทำหน้าที่ปกครองท้องถิ่นโดยคนในท้องถิ่นนั้นๆ องค์การนี้จัดตั้งและถูกควบคุมโดยรัฐบาลแต่ก็มีอำนาจในการกำหนดนโยบายและควบคุมให้เป็นไปตามนโยบายของตน

จากคำจำกัดความหรือความหมายของ “การปกครองท้องถิ่น” จึงสรุปได้ว่าการปกครองท้องถิ่นคือการปกครองที่ทางรัฐบาลให้อำนาจอย่างมีขอบเขตให้แก่ประชาชนดำเนินการปกครองตนเองโดยมีหน่วยการปกครองท้องถิ่นทำหน้าที่บริหารจัดการ ซึ่งประชาชนในเขตพื้นที่มอบอำนาจให้การจัดการ

ให้แก่องค์กรเหล่านี้มีอำนาจในการกำหนดนโยบายตัดสินใจและดำเนินการภายใต้กฎหมายที่กำหนดไว้ โดยอยู่ในความดูแลของรัฐบาลกลาง

ตามหลักของการกระจายอำนาจทางการปกครอง (Decentralization) คือ การจัดระเบียบการปกครอง ซึ่งรัฐหรือส่วนกลางมอบอำนาจหน้าที่ในการจัดทำบริการสาธารณะบางอย่าง ซึ่งเดิมราชการบริหารส่วนกลางเป็นผู้ดำเนินงานอยู่ในท้องถิ่นให้ท้องถิ่นรับไปดำเนินการด้วยงบประมาณและเจ้าหน้าที่ของท้องถิ่น โดยราชการบริหารส่วนกลางเพียงแต่กำกับดูแลเท่านั้น ไม่ได้เข้าไปบังคับบัญชาสั่งการ ซึ่งสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในประเทศไทยนั้น สามารถจำแนกออกเป็น 2 ประเภทด้วยกัน คือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบทั่วไป อันประกอบด้วย องค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) เทศบาล และองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ คือ กรุงเทพมหานคร และเมืองพัทยา

(1) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบทั่วไป

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบทั่วไป คือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการจัดตั้งขึ้นโดยมีลักษณะหรือองค์ประกอบที่มีความคล้ายคลึงกันทั่วประเทศ แต่ทั้งนี้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบทั่วไปอาจจะมีหลายประเภทก็ได้ เช่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบทั่วไปของประเทศไทยจะมีอยู่ด้วยกัน 3 ประเภท ได้แก่ องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล (นคร/เมือง/ตำบล) และองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งในแต่ละประเภทจะมีการกำหนดลักษณะหรือองค์ประกอบให้เป็นมาตรฐานเดียวกันทั้งประเทศ คือ จะมีกฎหมายกำหนดวิธีการในการจัดตั้ง รูปแบบการบริหารจัดการ อำนาจหน้าที่ วิธีการในการจัดทำบริการสาธารณะ การบริหารงานบุคคล การคลังและงบประมาณเป็นแบบแผนเดียวกันทั่วประเทศ

(2) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ คือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีลักษณะหรือองค์ประกอบบางประการแตกต่างไปจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั่วไป ความแตกต่างนี้สืบเนื่องมาจากลักษณะเฉพาะของท้องถิ่นนั้น ๆ เอง เช่น เป็นท้องถิ่นที่มีความเจริญทางเศรษฐกิจมาก เป็นท้องถิ่นที่มีประชากรอาศัยอยู่อย่างหนาแน่น หรือเป็นท้องถิ่นที่เป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงมีนักท่องเที่ยวจำนวนมาก เป็นต้น โดยลักษณะเฉพาะของท้องถิ่นนั้นทำให้การใช้รูปแบบการบริหารจัดการแบบองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั่วไปไม่เหมาะสม ไม่สามารถตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงต้องมีการคิดค้นหารูปแบบการจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษขึ้นเพื่อตอบสนองต่อความต้องการดังกล่าว

2.3 แนวคิดเกี่ยวกับการคลังท้องถิ่น

1. ความหมายของการคลังท้องถิ่น

การคลังท้องถิ่นเป็นเครื่องมือหรือกระบวนการในการจัดการอันหนึ่งที่เป็นกลไกสำคัญในการบริหารงานเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การปกครองท้องถิ่น ดังนั้นการคลังท้องถิ่นจึงมีความสำคัญต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างมากที่จะช่วยให้สามารถบริหารงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ท้องถิ่นมีความเจริญก้าวหน้าและสามารถให้บริการและตอบสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นได้เป็นอย่างดี มีนักวิชาการได้ให้ความหมายเกี่ยวกับการคลังท้องถิ่น (Local Finance) ไว้ดังต่อไปนี้

ไพบุลย์ ช่างเรียน, (2528 : 13 ; อ้างถึงใน พูนพิพัฒน์ ปัตตาเทสง. 2551 : 25) ได้กล่าวว่าการคลังท้องถิ่น หมายถึงการจัดการเกี่ยวกับการเงินของท้องถิ่นในด้านการแสวงหาแหล่งที่มาของรายได้ตามที่กฎหมายกำหนดไว้การจัดสรรงบประมาณเพื่อใช้จ่ายในกิจการที่จำเป็นรวมถึง การจัดการเกี่ยวกับหนี้สินเงินกู้ต่าง ๆ การบริหารด้านการตรวจสอบบัญชีและการลงบัญชีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดังนั้นการพิจารณาในเรื่องการคลังท้องถิ่นจึงต้องพิจารณาให้ ครอบคลุมไปถึงเรื่องแหล่งที่มาของรายได้การกำหนดประเภทของรายจ่ายและกระบวนการงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

จรัส สุวรรณมาลา (2545:2) ได้ให้ความหมายการคลังท้องถิ่นไว้ว่า หมายถึง การระดม “ปัจจัยการผลิต” มาใช้ในการบริการสาธารณะแก่ประชาชนในท้องถิ่นซึ่งในยุคก่อนมีการระดมกำลังแรงงานคนสิ่งของทรัพย์สินที่ดินมาใช้ทำกิจกรรมสาธารณะประโยชน์ในชุมชนแต่ในยุคนี้จะมุ่งเน้นการหา “รายได้” ที่เป็นตัวเงินมาใช้จ่ายในการจัดบริการเป็นหลัก

อภิรักษ์ จันตะนี (2554:ออนไลน์) ได้ให้ความหมายการคลังท้องถิ่นไว้ว่า หมายถึง การบริหารงานคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งเป็นการพิจารณาถึง การจัดหารายได้และการกำหนดรายจ่ายการจัดทำงบประมาณ การจัดซื้อวัสดุ การว่าจ้าง การบัญชีและการตรวจบัญชีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

สรุปได้ว่าการคลังท้องถิ่น หมายถึง การระดมกำลังแรงงาน สิ่งของ ทรัพย์สิน ที่ดิน เพื่อจัดทำบริการสาธารณะให้แก่ประชาชนในท้องถิ่น ซึ่งการบริหารงานคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องพิจารณาถึงการจัดหารายได้เพื่อกำหนดรายจ่ายและการจัดทำงบประมาณ การจัดซื้อวัสดุ การว่าจ้าง การบัญชีและการตรวจบัญชีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยมุ่งเน้นในการแก้ไขปัญหาและตอบสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นตัวเอง

2. ความสำคัญของการคลังท้องถิ่น

เนื่องจากองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น มีหน้าที่และความรับผิดชอบต่อการจัดทำบริการสาธารณะตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น เพื่ออำนวยความสะดวกและความผาสุกให้แก่ประชาชน รวมทั้งความเจริญก้าวหน้าของท้องถิ่น ดังนั้น การคลังท้องถิ่นจึงมีความสำคัญเป็นอย่างมากในการจัดหารายได้เพื่อนำมาจัดทำงบประมาณรายจ่ายให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงนับว่าเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการบริหารการคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น นักวิชาการได้กล่าวถึงความสำคัญของการคลังท้องถิ่น ดังนี้

พรชัย ลิขิตธรรมโรจน์ (2550 : 258) กล่าวว่า การคลังนับว่า มีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการปฏิบัติการกิจเพื่อให้บริการแก่ประชาชนตามอำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย เนื่องจากจะต้องมีการจัดหารายได้และใช้จ่ายเงินให้เกิดประโยชน์สูงสุดตามเจตนารมณ์หรือความต้องการของท้องถิ่น การที่จะดำเนินกิจกรรมในท้องถิ่นให้ได้ดั่งนั้นย่อมขึ้นอยู่กับการบริหารงานคลังที่ดีเป็นสำคัญ ปัจจุบันองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่และความรับผิดชอบมากขึ้นทุกขณะจึงทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความจำเป็นต้องใช้จ่ายเงินมากขึ้นเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนตามสถานการณ์ทางเศรษฐกิจและสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป ดังนั้น การคลังจึงมีความสำคัญต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้สามารถบริหารงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะเจริญก้าวหน้าและมีความสามารถในการรับใช้ประชาชนในท้องถิ่นได้มากน้อยเพียงใดนั้นย่อมขึ้นอยู่กับว่ามีรายได้ของท้องถิ่นเป็นสำคัญหากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นถูกควบคุมจากส่วนกลางมากขึ้นเท่านั้นทำให้อำนาจในการปกครองตนเองลดน้อยลงในทางกลับกันหากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีรายได้และมีฐานะทางการคลังดีก็ทำให้การควบคุมจากส่วนกลางน้อยลงตามไปด้วย

ภักดี ศิวะพรชัย (2550:10) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการคลังท้องถิ่นว่า รายได้ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น นับเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการบริหารการคลังเพื่อการบริหารงานส่วนท้องถิ่นเนื่องจากองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่และความรับผิดชอบต่อการจัดทำบริการสาธารณะตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นเพื่ออำนวยความสะดวกและความผาสุกให้แก่ประชาชน รวมทั้งความเจริญก้าวหน้าของท้องถิ่นจำต้องมีรายได้ที่เพียงพอหรือขึ้นอยู่กับว่ามีรายได้แก่การบำรุงท้องถิ่นตามสถานการณ์ทางเศรษฐกิจและสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว หากองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมีรายได้น้อยหรือไม่เพียงพอทำให้องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องพึ่งพาหรือขอรับเงินอุดหนุนจากรัฐบาลองค์การปกครอง

ส่วนท้องถิ่นจะต้องถูกควบคุมจากส่วนกลางมากขึ้นตามจำนวนเงินที่ได้รับการอุดหนุนนี้ การที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นถูกควบคุมจากส่วนกลางมากเกินไปทำให้สิทธิและอำนาจหน้าที่ในการปกครองตนเองลดน้อยลง และขาดความคิดริเริ่มที่จะปรับปรุงท้องถิ่นของตนให้เจริญก้าวหน้าและส่งผลกระทบต่อการพัฒนาทางการเมืองของการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ซึ่งจะเห็นว่าในประเทศที่มีการปกครองส่วนท้องถิ่นที่พัฒนาแล้วรัฐบาลจะมอบอำนาจในการจัดหารายได้ให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างกว้างขวางสรุปได้ว่าการคลังของท้องถิ่นเป็นเรื่องเกี่ยวกับการจัดหารายได้และกำหนดค่าใช้จ่ายการบริหารงานคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การคลังท้องถิ่นจึงมีความสำคัญยิ่งในการที่จะช่วยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความสามารถในการบริหารงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. การกระจายอำนาจทางการคลัง

การกระจายอำนาจทางการคลังเป็นกลยุทธ์ด้านหนึ่งในกลยุทธ์หลายๆ ด้านของการกระจายอำนาจ โดยเฉพาะการกระจายอำนาจทางการเมืองการปกครองสู่ภูมิภาคและท้องถิ่นนั้น การกระจายอำนาจทางการคลังนับได้ว่าเป็นกลยุทธ์ที่สำคัญที่สุดประการหนึ่งอันจะทำให้การบริหารและการปฏิบัติในการกระจายอำนาจทางการเมืองการปกครองสู่ท้องถิ่นนั้นบรรลุวัตถุประสงค์และความต้องการของประชาชน

สรุปได้ว่า แนวคิดเกี่ยวกับการกระจายอำนาจทางการคลัง หมายถึง การมอบอำนาจให้ประชาชนในท้องถิ่นมีอำนาจในการตัดสินใจในแนวทางการดำเนินกิจกรรมของตนเอง โดยให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารท้องถิ่นและให้อิสระทางการคลังตามสมควรภายใต้ขอบเขตของกฎหมายทั้งเรื่องที่มาของรายรับและการใช้จ่ายเงินในกิจการที่จำเป็น โดยมีรัฐบาลคอยช่วยเหลือและสนับสนุนเพื่อให้ท้องถิ่นได้รับประโยชน์มากที่สุด

4. ความหมายของการกระจายอำนาจทางการคลัง

การกระจายอำนาจทางการคลังจากส่วนกลางไปสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเน้นเพื่อให้ท้องถิ่นเกิดความคล่องตัวในการบริหารจัดการด้านการเงินการคลังมากขึ้น ตลอดจนสามารถบริหารงบประมาณต่างๆ ให้เป็นไปตามแผนที่วางไว้ให้เกิดประสิทธิภาพมากที่สุด และสามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นได้อย่างเต็มที่และรวดเร็วกล่าวโดยสรุป การกระจายอำนาจทางการคลัง หมายถึง การโอนความรับผิดชอบในการตัดสินใจด้านการเงินจากส่วนกลางสู่ท้องถิ่น เป็นการมอบอำนาจให้ท้องถิ่นปกครองตนเองทั้งในเรื่องการเมืองการบริหารการคลังและงบประมาณเพื่อให้สามารถทำหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพในการจัดบริการสาธารณะให้กับท้องถิ่น โดยมีเงินรายได้จากภาษีที่จัดเก็บและเงินโอนจากรัฐบาล

5. ความสำคัญของการกระจายอำนาจทางการคลัง

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 มาตรา 250 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่และอำนาจดูแลและจัดทำบริการสาธารณะและกิจการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นตามหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน รวมทั้งส่งเสริม และสนับสนุนการจัดการศึกษาให้แก่ประชาชนในท้องถิ่น ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ การจัดทำบริการสาธารณะและกิจการสาธารณะใดที่สมควรให้เป็นหน้าที่และอำนาจโดยเฉพาะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละรูปแบบ หรือให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานหลักในการดำเนินการใดให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติซึ่งต้องสอดคล้องกับรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และกฎหมายดังกล่าวอย่างน้อยต้องมีบัญญัติเกี่ยวกับกลไกและขั้นตอนในการกระจายหน้าที่และอำนาจ ตลอดจนงบประมาณและบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับหน้าที่และอำนาจดังกล่าวของส่วนราชการให้แก่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยในการจัดทำบริการสาธารณะหรือกิจการสาธารณะใดที่เป็นหน้าที่และอำนาจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ถ้าการร่วมดำเนินการกับเอกชนหรือหน่วยงานของรัฐหรือการมอบหมายให้เอกชนหรือหน่วยงานของรัฐดำเนินการ จะเป็นประโยชน์แก่ประชาชนในท้องถิ่นมากกว่าการที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะดำเนินการเอง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะร่วมหรือมอบหมายให้เอกชนหรือหน่วยงาน

ของรัฐดำเนินการนั้นก็ได้รัฐต้องดำเนินการให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีรายได้ของตนเองโดยจัดระบบภาษีหรือการจัดสรรภาษีที่เหมาะสม รวมทั้งส่งเสริมและพัฒนาการหารายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งนี้ เพื่อให้สามารถดำเนินการได้อย่างเพียงพอ ในระหว่างที่ยังไม่อาจดำเนินการได้ให้รัฐจัดสรรงบประมาณเพื่อสนับสนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไปพลางก่อนกฎหมายที่เกี่ยวกับการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นต้องให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอิสระในการบริหารจัดการจัดทำบริการสาธารณะ การส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษาการเงินและการคลัง และการกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งต้องทำเพียงเท่าที่จำเป็นเพื่อการคุ้มครองประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นหรือประโยชน์ของประเทศเป็นส่วนรวม การป้องกัน การทุจริตและการใช้จ่ายเงินอย่างมีประสิทธิภาพ โดยคำนึงถึงความเหมาะสมและความแตกต่างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละรูปแบบ และต้องมีบทบัญญัติเกี่ยวกับการป้องกันการขัดกันแห่งผลประโยชน์และการป้องกันการก้าวร้าวการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการส่วนท้องถิ่นด้วย

กล่าวโดยสรุป ความสำคัญของการกระจายอำนาจทางการคลังสู่ท้องถิ่นเพื่อให้มีบทบาทและความอิสระในการดำเนินกิจกรรมและการบริหารจัดการ ทั้งการพัฒนาเศรษฐกิจและระบบสาธารณสุขให้กับท้องถิ่นสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 หมวด 6 แนวนโยบายแห่งรัฐและหมวด 14 การปกครองส่วนท้องถิ่น มาตรา 250 ได้กำหนดกรอบไว้โดยการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะมีการกระจายอำนาจในหลายๆ ด้าน ทั้งด้านภารกิจและหน้าที่ด้านบุคลากรและโดยเฉพาะ ด้านการคลังที่เป็นส่วนสำคัญที่ทำให้การกระจายอำนาจบรรลุผลสำเร็จ

6. เครื่องมือในการกระจายอำนาจทางการคลัง

การกระจายอำนาจทางการคลังจากรัฐบาลกลางสู่ท้องถิ่นนั้น เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล รัฐบาลต้องมีเครื่องมือในการกระจายอำนาจทางการคลังที่ดีโดยการกำหนดเป็น แนวทางการปฏิบัติหรือออกมาตราการต่างๆ เข้ามาช่วยในการควบคุมดูแลเพื่อให้เป็นไปตามนโยบายหรือเป้าหมาย ซึ่งเครื่องมือในการกระจายอำนาจทางการคลังนั้น ได้มีนักวิชาการให้ความเห็นหลายท่านพิจารณาได้ดังนี้

อุทรา ชวเมธี (2541:31-32;อ้างถึงใน พูนพิพัฒน์ ปัตตาเทสง.2551:29) ได้กล่าวว่า คณะกรรมการกำหนดแนวทางในการกระจายอำนาจซึ่งจัดตั้งในสมัยรัฐบาล พลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ เมื่อวันที่ 10 มกราคม พ.ศ. 2534 ได้กำหนดวัตถุประสงค์ของการกระจายอำนาจเพื่อให้ประชาชนและองค์กรของประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมรับผิดชอบในการบริหารและการพัฒนาท้องถิ่นของตนเองมากยิ่งขึ้นและได้เสนอเครื่องมือในการกระจายอำนาจ 5 ประการ คือ

1. ระบบการคลัง เน้นการปรับปรุงการคลังส่วนท้องถิ่นโดยกระจายอำนาจและหน้าที่ในการจัดเก็บรายได้จากภาษีอากรและรายได้อื่นในท้องถิ่นยิ่งขึ้นควบคู่กับการปรับปรุงหลักเกณฑ์การจัดสรรและการใช้จ่ายเงินอุดหนุนให้เหมาะสมและเกิดความคล่องตัวขึ้นในระยะยาวและเปิดโอกาสให้ท้องถิ่นสามารถก่อหนี้ผูกพันมาลงทุนในกิจการของท้องถิ่นภายในกรอบวินัยทางการคลังของประเทศโดยรัฐบาลกลางของประเทศจะเป็นผู้ดูแลทั้งระบบ

2. ระบบงบประมาณการกระจายอำนาจด้านงบประมาณจากส่วนกลางไปสู่ภูมิภาคและท้องถิ่นมากขึ้นเพื่อให้การดำเนินงานทั้งในด้านบริหารและการพัฒนาเกิดความคล่องตัวและบังเกิดผลตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้

3. ระบบการบริหาร เน้นการปรับปรุงระบบบริหารทั้งส่วนกลาง ภูมิภาคและท้องถิ่นในแต่ละระดับให้ได้ มีอำนาจในการตัดสินใจภายใต้ขอบเขตที่ชัดเจน รวมทั้งพัฒนาระบบที่บริหารงานบุคคลให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการกระจายอำนาจ

4. เน้นการปรับปรุงวางแผนพัฒนาจังหวัดให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล (โดยให้แผนของทุกหน่วยงานให้จังหวัดอยู่ภายใต้แผนพัฒนาจังหวัด) และใช้ระบบแผนเป็นเครื่องมือ หรือกรอบในการพิจารณาอนุมัติวงเงินรายจ่ายจากแหล่งต่าง ๆ

5. ปัจจัยด้านระเบียบและกฎหมายพิจารณาปรับปรุง แก้ไขระเบียบและข้อบังคับต่างๆที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาการกระจายอำนาจทางด้านการคลังงบประมาณการบริหารและการวางแผน โดยมุ่งให้เกิดความคล่องตัวและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

สมบุญ ทापัน (2544 : 19) ได้กล่าวว่า เครื่องมือหรือมาตรการทางการคลังที่รัฐบาลนำมาใช้สนับสนุนการกระจายอำนาจทางการเมืองการปกครองสู่ภูมิภาคและท้องถิ่นมี 3 มาตรการหลัก คือ ภาษีและการหารายได้งบประมาณรายจ่าย และการกู้ยืม

สรุปได้ว่า เครื่องมือในการกระจายอำนาจทางการคลังนั้นมีความจำเป็นอย่างยิ่งเพราะการกระจายอำนาจทางการคลังเป็นการกระจายอำนาจในการตัดสินใจเกี่ยวกับการใช้จ่ายเงินจากรัฐบาลกลางโดยรัฐบาลมอบอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบทางการคลังให้กับท้องถิ่นให้มีอิสระในการตัดสินใจทางการคลัง ได้แก่ การจัดหารายได้ รายจ่าย การก่อหนี้ และการบริหารการคลังโดยมีเครื่องมือในการกระจายอำนาจทางการคลัง คือ แนวทางและมาตรการต่างๆ ที่ช่วยควบคุมดูแลการปฏิบัติให้ถูกต้องและมีประสิทธิภาพเพื่อประโยชน์ของประชาชนส่วนรวม

7. การจัดเก็บรายได้ภาษีอากร

รายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนับเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการบริหารการคลังเพื่อบริหารงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงจำเป็นต้องมีรายได้ที่เพียงพอในการทะนุบำรุงท้องถิ่นหากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีรายได้น้อยหรือไม่เพียงพอต้องรอคอยพึ่งเงินอุดหนุนจากรัฐบาลจะทำให้การพัฒนาท้องถิ่นขาดประสิทธิภาพซึ่งมีนักวิชาการได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับ การจัดเก็บรายได้ภาษีอากรไว้ดังนี้

พิทยา บวรวัฒนา (2542 : 176) ได้กล่าวว่า แนวคิดการจัดเก็บรายได้เป็นทัศนะกรอบหลักเกณฑ์ของการจัดเก็บรายได้ซึ่งมีนักวิชาการ ได้ให้ทัศนะเกี่ยวกับการจัดเก็บรายได้ไว้อย่างน่าสนใจ 4 ประการ ดังนี้

1. ประชาชนทุกคนในประเทศสมควรที่จะเสียสละรายได้หรือประโยชน์หรือตามฐานะตามเศรษฐกิจของตนเองเพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานของรัฐด้วยการเสียภาษี ทั้งนี้ เพราะว่าแต่ละคนก็ได้รับประโยชน์และความคุ้มครองจากรัฐ

2. ภาษีที่ประชาชนแต่ละคนจะต้องเสียนั้นจะต้องมีความแน่นอนชัดเจนไม่มีลักษณะกำกวมรูปแบบของภาษีที่รัฐกำหนดตลอดจนจำนวนภาษีที่จะต้องเสียจะต้องเป็นที่ชัดเจน และเป็นธรรมของผู้เสียภาษีทุกคน

3. การเก็บภาษีทุกชนิดควรต้องเก็บตามวันเวลา สถานที่ที่ผู้เสียภาษีสะดวกและจะต้องอำนวยความสะดวกในการเสียภาษีแก่ผู้เสียภาษีด้วย

4. ภาษีที่จัดเก็บนั้นควรจะต้องเป็นภาระแก่ผู้เสียภาษีน้อยสุดเท่าที่จะทำได้ในขณะเดียวกันต้องทำให้รัฐบาลได้รับรายได้ในการเก็บมากที่สุดเท่าที่จะทำได้

สรุปได้ว่า การจัดเก็บรายได้ภาษีอากรให้มีประสิทธิภาพนั้น กฎหมายที่ใช้ในการเก็บภาษีทุกประเภทจะต้องมีความแน่นอนและเป็นที่ชัดเจนแก่ผู้เสียภาษีทุกคน กล่าวคือ ภาษีทุกประเภทที่จัดเก็บต้องมีความแน่นอนชัดเจนในเรื่องฐานภาษี อัตราภาษี ตลอดจนวันเวลาและวิธีการที่จัดเก็บภาษีนั้น นอกจากความแน่นอนดังกล่าวแล้ว ยังใช้หลักนี้ในการจัดเก็บภาษีอื่นๆ ต่อไปอีก เช่น ด้านภาระภาษีความแน่นอน

ของหนี้ภาษี ความแน่นอนในการหารายได้และความแน่นอนในการลดรายจ่ายหลักของความเสมอภาคการจัดเก็บ ภาษีนั่นจะต้องก่อให้เกิดความยุติธรรมหรือความเสมอภาคในหมู่ผู้เสียภาษีทุกคน การพิจารณาความเป็นธรรม นั้นจะต้องเกี่ยวกับภาษีจัดเก็บและจากการปฏิบัติการจัดเก็บจากเจ้าหน้าที่ของรัฐ

2.4 แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินโครงการ

2.4.1 ความหมายของการประเมินโครงการ

นักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของการประเมินโครงการไว้หลายท่านสรุปได้ ดังนี้

สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ (2544:117) กล่าวว่า การประเมินโครงการ หมายถึง กระบวนการที่ก่อให้เกิด สารนิเทศในการปรับปรุงโครงการและสารนิเทศในการตัดสินผลสัมฤทธิ์ของโครงการ ซึ่งเป็นขั้นตอนสำคัญของการ บริหารงานเชิงระบบจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่เมื่อดำเนินงานโครงการสิ้นสุดแล้วต้องมีการประเมินโครงการ

สมคิด พรหมจ้อย (2544 : 48) กล่าวว่า การประเมินโครงการ หมายถึง กระบวนการที่ทำให้เกิดสารสนเทศ ในการปรับปรุงโครงการและสารสนเทศในการตัดสินสัมฤทธิ์ผลของโครงการ

เยาวดี วิบูลย์ศรี (2546 : 93) กล่าวว่า การประเมิน คือการหาแนวทางตัดสินการค้นหาลำโพงที่โครงการ ได้ดำเนินการไปแล้วสิ่งใดที่ควรดำเนินการต่อไปตามวัตถุประสงค์ของโครงการและศึกษาว่าระหว่างดำเนินการนั้น มีปัญหาใดบ้างที่ควรปรับปรุงเพื่อบรรลุเป้าหมายของโครงการ

พิสนุ พงศ์ศรี(2550 : 4) ได้ให้ความหมายของการประเมินไว้ว่า การประเมิน เป็นกระบวนการตัดสินใจ ของคุณค่าของสิ่งหนึ่งสิ่งใด โดยนำเอาสารสนเทศหรือผลจากการค้นคว้าเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้

จากความหมายของการประเมินโครงการดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า การประเมินโครงการเป็นผล จากการวัดผลที่เกิดขึ้นจากผลของการปฏิบัติงานจริงเพื่อเอาผลนั้นไปเปรียบเทียบกับวัตถุประสงค์และเป้าหมาย ที่กำหนดไว้อันจะทำให้ทราบว่าการปฏิบัติงานตามแผนหรือโครงการบรรลุวัตถุประสงค์เป้าหมายมากน้อยเพียงใด

2.4.2 ประเภทของการประเมินโครงการ

การแบ่งประเภทการประเมินโครงการคงมิใช่เป็นการกำหนดเกณฑ์เด็ดขาดแต่จำเป็นต้องอาศัย เกณฑ์หลายชนิดมาจำแนกประเภท เช่น ใช้เวลา วัตถุประสงค์ วิธีการและรูปแบบการประเมินมาบ่งบอก ถึงประเภทของการประเมิน ซึ่งในที่นี้อาจจำแนกการประเมินโครงการออกเป็น 4 ประเภท ดังนี้

1. การประเมินโครงการก่อนดำเนินการ (Preliminary Evaluation) เป็นการศึกษาประเมินความเป็นไปได้ (Feasibility Study) ก่อนที่เริ่มโครงการใดๆ โดยอาจทำการศึกษาศักยภาพของปัจจัยป้อนความเหมาะสม ของกระบวนการที่คาดว่าจะนำมาใช้ในการบริหารจัดการโครงการ ปัญหา อุปสรรค ความเสี่ยงของโครงการตลอดจน ผลลัพธ์หรือประสิทธิผลที่คาดว่าจะได้รับในขณะเดียวกันก็อาจจะศึกษาผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในด้านต่างๆ เช่น (อนุรักษ์ ปัญญาวัฒน์ (มปป.) เอกสารประกอบการสอนระดับบัณฑิตศึกษา เรื่องแนวคิดการประเมินโครงการ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่) ดังนี้

การประเมินผลกระทบด้านสังคม (Social Impact Assessment-SIA)

การประเมินผลกระทบด้านนิเวศ (Ecological Impact Assessment-EIA)

การประเมินผลกระทบด้านการเมือง (Political Impact Assessment-PIA)

การประเมินผลกระทบด้านเทคโนโลยี (Technological Impact Assessment-TIA)

การประเมินผลกระทบด้านประชากร (Population Impact Assessment-PIA)

การประเมินผลกระทบด้านนโยบาย (Policy Impact Assessment-POIA)

การประเมินผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจ (Economic Impact Assessment)

การประเมินโครงการก่อนการดำเนินการนี้มีประโยชน์สำหรับนักลงทุน เพื่อศึกษาดูว่าก่อนลงมือ โครงการใดๆจะเกิดความคุ้มค่าแก่การลงทุน (Cost effectiveness) หรือจะเกิดผลกระทบต่อระบบสิ่งแวดล้อม

ทั้งด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมือง ประชากร เทคโนโลยี และระดับนโยบายหรือไม่หากได้ทำการศึกษารอบคอบแล้ว อาจจะได้ผลการคาดการณ์ล่วงหน้าว่าจะได้เกิดประโยชน์หรือโทษอย่างไร ปัญหา อุปสรรคเป็นอย่างไรเพื่อผู้เป็นเจ้าของโครงการจะได้ตัดสินใจล่วงหน้าว่าจะเลิกล้มโครงการหรือปรับปรุงองค์ประกอบและกระบวนการบริหารจัดการโครงการเพียงใดเพื่อให้เกิดผลดี

2. การประเมินระหว่างดำเนินการโครงการ (Formative evaluation) เป็นการประเมินผลเพื่อการปรับปรุง เป็นสำคัญซึ่งมักจะใช้ประเมินผลระหว่างแผนหรือระหว่างพัฒนาโครงการผลที่ได้จาก Formative evaluation นั้นจะช่วยตั้งวัตถุประสงค์ของโครงการให้เป็นไปตามเป้าหมายที่แท้จริง นอกจากนั้น Formative evaluation อาจใช้ในระหว่างดำเนินการโครงการจะช่วยตรวจสอบว่าโครงการได้ดำเนินการไปตามแผนของโครงการอย่างไร อาจเรียกชื่อเฉพาะว่า Implementation evaluation หรือ Formative evaluation อาจตรวจสอบความก้าวหน้าของโครงการว่าดำเนินได้ผลเพียงไร เรียกว่า Progress evaluation โดยทั่วไปแล้ว Formative evaluation อาจใช้ประเมินสิ่งต่อไปนี้

1. ทบทวนแผนของโครงการ
2. การสร้างแผนของโครงการ
3. การพัฒนาแบบสอบถาม (Questionnaire) หรือรายการ (Check list) สำหรับรวบรวมข้อมูลตามเรื่องที่ต้องการ
4. การคัดเลือกวิธีการวัดผลที่เหมาะสม
5. การกำหนดตารางเวลาการประเมินผลให้สอดคล้องกับการดำเนินโครงการ
6. การเตรียมข้อมูลที่จะเป็นข่าวสารสำหรับการรายงานและเสนอแนะสำหรับการตัดสินใจเกี่ยวกับ

การดำเนินโครงการ

7. การแนะนำแนวทางปรับปรุงการแก้ปัญหาและการเปลี่ยนแปลงการปฏิบัติของโครงการ

3. การประเมินเมื่อสิ้นสุดโครงการหรือประเมินผลผลิต (Summative Evaluation) เป็นการประเมินผลรวมสรุปมักจะใช้ประเมินหลังสิ้นสุดโครงการสำหรับโครงการที่มีการดำเนินระยะยาวก็อาจใช้ Summative Evaluation ในการสรุปย่อความระยะยาวต่างๆ ข้อมูลที่ได้จากระยะต่างๆ จะช่วยให้มีการประเมินสรุปรวมนั้น ส่วนใหญ่จะรวบรวมจากผลของ Formative evaluation เป็น Summative Evaluation ซึ่งผลสรุปที่ได้จะนำสู่การรายงานว่าการโครงการ ได้บรรลุเป้าหมาย (Goals) หรือไม่อย่างไร ตลอดจนการรายงานถึงสถานภาพของโครงการว่าประสบความสำเร็จ หรือล้มเหลวเพียงไรมีปัญหาหรืออุปสรรคใดที่ต้องแก้ไขปรับปรุง ข้อมูลเหล่านี้จะช่วยให้ผู้บริหารโครงการสามารถนำไปสู่การตัดสินใจว่าโครงการนั้นควรดำเนินการต่อหรือยกเลิก

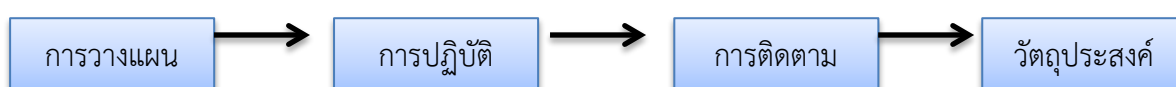
4. การประเมินประสิทธิภาพการประเมินโครงการโดยทั่วไปโดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเทศไทยที่ผ่านมา ยังจำกัดอยู่เพียงการประเมินผลผลิต โดยมุ่งที่จะทราบความสำเร็จหรือความล้มเหลวของโครงการเท่านั้น ทั้งนี้เพื่อประกอบการตัดสินใจของผู้ให้บริการหรือผู้ให้ทุนในการยุติหรือขยายโครงการแต่ในปัจจุบันนักประเมินและผู้บริหารโครงการได้ตระหนักถึงความสำคัญของการประเมินประสิทธิภาพของโครงการด้วยโดยถือว่าเป็นประเภทของการประเมินที่จำเป็นสำหรับโครงการบริการทั่วไป เพราะจะช่วยเสริมให้โครงการเหล่านั้นสามารถดำเนินการอย่างสอดคล้องกับสถานการณ์ของสังคมโดยเฉพาะอย่างยิ่งโครงการที่เอื้ออำนวยต่อการพัฒนาท้องถิ่นหรือโครงการที่เป็นตัวกำหนดเกณฑ์สำคัญสำหรับประกันโครงการขนาดใหญ่ระดับชาติที่ไม่ต้องสูญเสียทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดโดยไม่จำเป็นการดำเนินโครงการบริการสังคมนั้นจะไม่มุ่งแต่เพียงความสำเร็จของโครงการเท่านั้น แต่จะต้องให้คัมค่าในเชิงของประสิทธิภาพด้วยโดยปกติการประเมินประสิทธิภาพของโครงการมักจะเริ่มจากคำถามต่างๆ กัน เช่น

1. ความสำเร็จของโครงการนั้นๆเมื่อเทียบกับค่าใช้จ่ายแล้วมีความเหมาะสมหรือไม่
2. ผลผลิตของโครงการเกิดจากปัจจัยที่ลงทุนไปใช้หรือไม่
3. โครงการนี้มีผลผลิตสูงกว่าโครงการอื่นๆ เมื่อลงทุนเท่ากันหรือไม่ และเพราะเหตุใด

2.4.3 การบริหารโครงการ

การบริหารงานให้ประสบความสำเร็จจำเป็นต้องดำเนินการทั้ง 2 อย่างคือ วางแผนที่ดีมีระบบ และดำเนินการบริหารโครงการให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ในโครงการ ได้มีนักวิชาการได้ให้ความเห็น ดังนี้

สมคิด พรหมจู (2550 : 32- 34) ได้กล่าวถึงการบริหารโครงการ หมายถึง กระบวนการดำเนินโครงการอย่างต่อเนื่องเป็นระบบ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการที่กำหนดไว้ ประกอบด้วยองค์ประกอบที่สำคัญ 3 ประการคือ การวางแผน (Planning) การปฏิบัติตามแผน (Implementation) การติดตามและการประเมินผล (Evaluation) ความสัมพันธ์ขององค์ประกอบการบริหารโครงการ

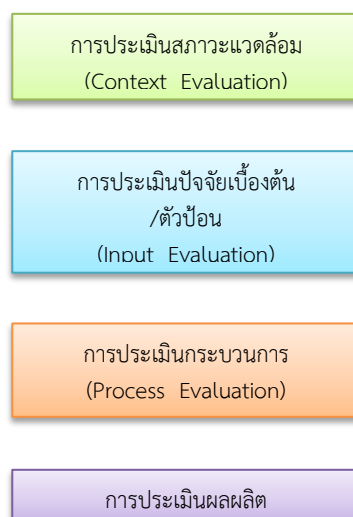

ภาพแสดงการบริหารโครงการ

2.4.4 รูปแบบการประเมินโครงการ

2.4.4.1 แนวคิดและโมเดลซีปในการประเมินของสตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam's CIPP Model)

ในปี ค.ศ. 1971 สตัฟเฟิลบีมและคณะได้เขียนหนังสือทางการประเมินออกมาหนึ่งเล่มชื่อ “Educational Evaluation and decision Making” หนังสือเล่มนี้ได้เป็นที่ยอมรับกันอย่างกว้างขวางในวงการศึกษาของไทยเพราะได้ให้แนวคิดและวิธีการทางการวัดและประเมินผลการศึกษาได้อย่างน่าสนใจ และทันสมัยด้วยนอกจากนั้นสตัฟเฟิลบีมก็ได้เขียนหนังสือเกี่ยวกับการประเมินและรูปแบบของการประเมินอีกหลายเล่มอย่างต่อเนื่อง จึงกล่าวได้ว่าท่านผู้นี้เป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาทฤษฎีการประเมินจนเป็นที่ยอมรับกันทั่วไปในปัจจุบันเรียกว่า CIPP Model

แผนภาพ CIPP Model

รูปแบบการประเมินแบบซีป (CIPP Model) เป็นการประเมินภาพรวมของโครงการตั้งแต่บริบทปัจจัยป้อนกระบวนการและผลผลิต (Context, Input, Process and product) โดยจะใช้วิธีการสร้างเกณฑ์และประสิทธิภาพของโครงการ ทั้งภาพรวมหรือรายปัจจัยเป็นสำคัญ ซึ่งพออธิบายได้ดังนี้ การประเมินด้านบริบท

หรือประเมินเนื้อความ (context Evaluation) เป็นการศึกษาปัจจัยพื้นฐานที่นำไปสู่การพัฒนาเป้าหมายของโครงการ ได้แก่ บริบทของสภาพแวดล้อม นโยบาย วิสัยทัศน์ ปัญหา แหล่งทุน สภาพความผันผวนทางด้านสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง ตลอดจนแนวโน้มการก่อตัวของปัญหาที่อาจจะเป็นอุปสรรคต่อการดำเนินโครงการ เป็นต้น

การประเมินปัจจัยป้อน (Input Evaluation) เพื่อค้นหาประสิทธิภาพขององค์ประกอบที่นำมาเป็นปัจจัยป้อนซึ่งในด้านการท่องเที่ยวอาจจะจำแนกเป็นบุคคลสิ่งอำนวยความสะดวก เครื่องมือ อุปกรณ์ ครุภัณฑ์ ศักยภาพการบริหารงาน ซึ่งแต่ละปัจจัยก็ยังจำแนกย่อยออกไปอีก เช่น บุคคล อาจพิจารณาเป็น เพศ อายุ มีสถานภาพทางสังคมและเศรษฐกิจ ความพึงพอใจ ความคาดหวัง ทัศนคติ ศักยภาพ ความสามารถ ประสบการณ์ ความรู้ คุณวุฒิทางการศึกษา ถิ่นที่อยู่และลักษณะกระบวนการกลุ่ม เป็นต้น

การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation) เป็นการศึกษาต่อจากการประเมินบริบทและปัจจัยป้อนว่ากระบวนการเป็นไปตามแผนที่วางไว้ เป็นการศึกษาค้นหาข้อบกพร่องจุดอ่อนหรือจุดแข็งของกระบวนการบริหารจัดการโครงการที่จะนำโครงการบรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้ว่ามีประสิทธิภาพมากน้อยเพียงใด

การประเมินผลผลิต (Product Evaluation) เป็นการตรวจสอบประสิทธิผลของโครงการ โดยเฉพาะความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์กับผลลัพธ์ที่ได้แล้วนำเกณฑ์ที่กำหนดไว้ไปตัดสินเกณฑ์มาตรฐานนั้น อาจจะกำหนดขึ้นเองหรืออาศัยเกณฑ์ที่บุคคลหรือหน่วยงานอื่นกำหนดไว้ก็ได้

2.4.4.2 แนวความคิดและแบบจำลองของ R.W. Tyler

R.W. Tyler เป็นนักประเมินรุ่นแรกๆ ในปี ค.ศ. 1930 และเป็นผู้ที่เริ่มต้นบุกเบิกแนวความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินโครงการเขามีความเห็นว่าการประเมินคือการเปรียบเทียบพฤติกรรมเฉพาะอย่าง (performance) กับจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมที่วางไว้ โดยมีความเชื่อว่าจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้อย่างชัดเจนรัดกุมและจำเพาะเจาะจงแล้วจะเป็นแนวทางช่วยในการประเมินได้เป็นอย่างดีในภายหลัง จากคำจำกัดความของการประเมินดังกล่าวแล้วนี้จะเห็นได้ว่ามีแนวความคิดเห็นว่า โครงการจะประสบผลสำเร็จหรือไม่ดูได้จากผลผลิตของโครงการว่าตรงตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้แต่แรกหรือไม่เท่านั้น แนวความคิดในลักษณะดังกล่าวนี้เรียกว่า “แบบจำลองที่ยึดความสำเร็จของจุดมุ่งหมายเป็นหลัก (Goal Attainment Model or Objective) เรียกว่า Tyler’s Goal Attainment Model ซึ่งต่อมาปี 1950 ได้มีรูปแบบ มาใช้เป็นกระบวนการตัดสินการบรรลุวัตถุประสงค์ของสิ่งที่ทำการประเมิน (R.W. Tyler.1950) เรียกว่า “Triple Ps Model” ดังนี้

P-Philosophy & Purpose -ปรัชญา/จุดมุ่งหมาย

P-Process -กระบวนการ

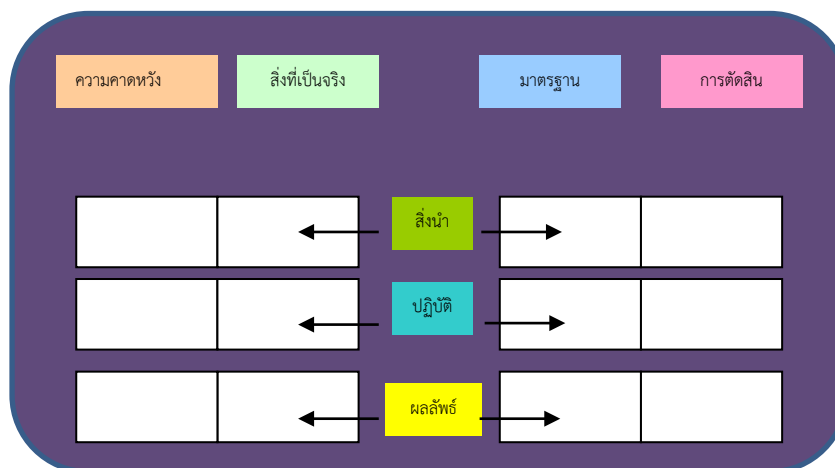
P-Product -ผลผลิต

ในการประยุกต์ใช้ในการประเมินโครงการทางการศึกษาได้โดยการประเมินความสัมพันธ์ของทั้ง 3 ว่าปรัชญา/จุดมุ่งหมายของโครงการมีความสัมพันธ์กับกระบวนการและผลผลิตหรือไม่ ถ้าประเมินเป็นส่วนๆก็จะประเมินในด้านประสิทธิภาพของปรัชญา/จุดมุ่งหมายและกระบวนการประเมินประสิทธิผลของผลผลิตว่าตรงกับปรัชญา/จุดมุ่งหมายหรือไม่ มีประสิทธิภาพเพียงใด เป็นต้น

2.4.4.3 แนวความคิดของ Robert E. Stake ในการประเมิน

แนวความคิดของ Robert E. Stake นั้น คำนึงถึงความต้องการสารสนเทศที่แตกต่างกันของบุคคลหลายๆฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับโครงการในการประเมินโครงการผู้เกี่ยวข้องคนหนึ่งอาจต้องการทราบเกี่ยวกับความแน่นอนและสอดคล้องในการวัดเพื่อการประเมินนั้นๆ ในขณะที่ผู้เกี่ยวข้องคนอื่นอาจต้องการทราบทิศทางการดำเนินงานของโครงการหรือผู้ใช้ผลผลิตของโครงการอาจมีความต้องการอีกรูปหนึ่ง สำหรับนักวิจัยอาจต้องการสารสนเทศที่แตกต่างไปจากผู้เกี่ยวข้องอื่นๆ เพราะการประเมินนั้นเพื่อที่จะรู้เรื่องราวต่างๆของโครงการอย่างละเอียดลึกซึ้ง เพื่อนำมาประกอบการตัดสินใจเกี่ยวกับโครงการ

ดังนั้นการประเมินโครงการจึงต้องมีการบรรยายเกี่ยวกับโครงการอย่างละเอียดเพื่อให้ครอบคลุมถึงสารสนเทศที่จะต้องสนองความต้องการของผู้เกี่ยวข้อง เพื่อจะนำไปสู่การตัดสินใจเกี่ยวกับโครงการนั้นจึงเสนอรูปแบบของการประเมินโครงการอย่างมีระบบโดยการบรรยายและตัดสินคุณค่าเกี่ยวกับโครงการตามหลักการของโครงการนั้นๆ ได้ตั้งชื่อแบบจำลองในการประเมินผลของเขาว่าแบบจำลองการสนับสนุน (Countenance Model) ดังแสดงในแผนภูมิ

แผนภาพ Stake's Countenance Model

จากแผนภูมิตั้งต้นจะเห็นได้ว่า Stake ได้เห็นว่า การประเมินโครงการจะต้องมี 2 ส่วน คือ การบรรยาย (Descriptive) และการตัดสินคุณค่า (Judgment)

ในภาคการบรรยายนั้น ผู้เชี่ยวชาญหรือผู้ประเมินจะต้องหาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับโครงการให้ได้มากที่สุด ประกอบด้วย 2 ส่วนคือ

1. เป้าหมายหรือความคาดหวัง (Goals or Intentions) เป้าหมายที่ครอบคลุมนโยบายทั้งหมด สำหรับการประเมินการศึกษาไม่ควรจะสนใจเป้าหมายเฉพาะในแง่พฤติกรรมของผู้เรียนเพียงอย่างเดียว ต้องคำนึงถึงองค์ประกอบอื่นๆ ด้วยความคาดหวังนี้ประกอบด้วย 3 ส่วนคือ

1.1 สิ่งนำ (Antecedence) เป็นสภาพที่มีอยู่ก่อน ซึ่งอาจจะเกี่ยวพันกับผลของการเรียนการสอน

1.2 ปฏิบัติการ (Transactions) เป็นผลสำเร็จของการจัดกระทำงานเป็นองค์ประกอบของขบวนการเรียนการสอน

1.3 ผลลัพธ์ (Outcomes) เป็นผลของโปรแกรมทางการศึกษา

2. สิ่งที่เป็นจริงหรือสังเกตได้ (Observations) เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นจริงในสภาพความเป็นจริงมีส่วนประกอบ 3 ส่วนเช่นกัน คือ สิ่งนำปฏิบัติการและผลลัพธ์ความสอดคล้องระหว่างสิ่งที่คาดหวังกับสิ่งที่ปรากฏ มีได้เป็นตัวชี้บ่งว่าข้อมูลที่เราได้มีความเที่ยงหรือความตรง แต่เป็นเพียงสิ่งที่แสดงให้เห็นว่าสิ่งที่ตั้งใจไว้ได้เกิดขึ้นจริงเท่านั้น

ในภาคการตัดสินคุณค่าเป็นส่วนที่จะตัดสินว่า โครงการประสบความสำเร็จหรือไม่เพียงใด นักประเมินต้องพยายามศึกษาดูว่า มาตรฐานอะไรบ้างที่เหมาะสมในการที่จะนำมาเปรียบเทียบเพื่อช่วยในการตัดสินใจโดยทั่วไป เกณฑ์ที่ใช้มี 2 ชนิด คือ

1. เกณฑ์สัมบูรณ์ (Absolute Criterion) เป็นเกณฑ์ที่เราตั้งไว้ว่าจะเกิดขึ้นก่อนโดยมีความเป็นอิสระจากพฤติกรรมของกลุ่ม

2. เกณฑ์สัมพัทธ์ (Relative Criterion) เป็นเกณฑ์ที่ได้มาจากพฤติกรรมของกลุ่มถ้าผู้ประเมินไม่สามารถหามาตรฐานที่จะนำมาเปรียบเทียบได้ก็ต้องพยายามหาโครงการอื่นที่มีลักษณะคล้ายคลึงกันมาเปรียบเทียบเพื่อช่วยในการตัดสินใจ แบบจำลองนี้มุ่งเน้นความสอดคล้องและความสมเหตุสมผลของเมตริกบรรยายและเมตริกตัดสินคุณค่าสำหรับความสอดคล้องนั้น มี 2 ลักษณะคือ

2.1. Contingence เป็นความสอดคล้องเชิงเหตุผลจะพิจารณาความสัมพันธ์ในแนวตั้งตามของ Stake

2.2. Congruence เป็นความสอดคล้องที่ปรากฏขึ้นจริงหรือเป็นความสอดคล้องในเชิงประจักษ์ (empirical) พิจารณาความสัมพันธ์ในแนวนอนตามของ Stake ข้อดีสำหรับรูปแบบของการประเมินของ Stake คือ เสนอวิธีการประเมินเป็นระบบเพื่อจัดเตรียมข้อมูลเชิงบรรยายและตัดสินคุณค่ามีมาตรฐานในการประเมินปรากฏชัดเจนแต่มีข้อจำกัด คือ เซลล์บางเซลล์ของเมตริกมีความคาบเกี่ยวกันและความแตกต่างระหว่างเซลล์ไม่ชัดเจนซึ่งอาจจะทำให้เกิดความขัดแย้งภายในโครงการได้

2.5 บทบาทอำนาจหน้าที่องค์การบริหารส่วนจังหวัด

อำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด องค์การบริหารส่วนจังหวัดได้ถูกจัดตั้งขึ้นทุกจังหวัดเมื่อ พ.ศ. 2498 โดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการส่วนจังหวัด พ.ศ. 2498 เพื่อทำหน้าที่เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย สภาจังหวัด และผู้ว่าราชการจังหวัด ต่อมา ได้ปรับปรุงบทบาทและอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดให้สอดคล้องกันและปรับปรุงโครงสร้างขององค์การบริหารส่วนจังหวัดให้เหมาะสมยิ่งขึ้น ได้มีการตราพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2540 แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2562 โดยกำหนดให้พื้นที่จังหวัดเป็นพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด มีผู้บริหารสูงสุดคือ นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด มาจากการเลือกตั้งของประชาชนเป็นผู้ปกครองและบังคับบัญชาข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัดการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดในปัจจุบันเป็นไปตามพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2540 ซึ่งมีการแก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2562 กำหนดให้มีหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นรูปแบบหนึ่งเรียกว่า "องค์การบริหารส่วนจังหวัด" โดยอยู่ในทุกจังหวัด ทุละ 1 แห่ง รวม 75 แห่ง มีฐานะเป็นนิติบุคคลและมีพื้นที่รับผิดชอบทั่วทั้งจังหวัด โดยทับซ้อนกับพื้นที่ของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นอื่น คือ เทศบาล สุขาภิบาล และองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนั้น ความเป็นนิติบุคคลก่อให้เกิดความสามารถในการทำนิติกรรม ความเป็นหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นก่อให้เกิดอำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย ดังนี้

1. อำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2540 และที่แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2562 ได้กำหนดให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีอำนาจหน้าที่ดำเนินกิจการภายในเขตองค์การบริหารส่วนจังหวัด

- (1) ตราข้อบัญญัติโดยไม่ขัดหรือแย้งต่อกฎหมาย
- (2) จัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัด และประสานการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดตามระเบียบที่คณะรัฐมนตรีกำหนด
- (3) สนับสนุนสภาตำบลและราชการส่วนท้องถิ่นอื่นในการพัฒนาท้องถิ่น
- (4) ประสานและให้ความร่วมมือในการปฏิบัติหน้าที่ของสภาตำบลและราชการส่วนท้องถิ่นอื่น
- (5) แบ่งสรรเงินซึ่งตามกฎหมายจะต้องแบ่งให้แก่สภาตำบลและราชการส่วนท้องถิ่นอื่น

(6) อำนาจหน้าที่ของจังหวัดตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการส่วนจังหวัด พ.ศ. 2498 เฉพาะภายในเขตสภาตำบล

(7) คຸ້ມครอง ดູແລ และบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

(8) จัดทำกิจการใด ๆ อันเป็นอำนาจหน้าที่ของราชการส่วนท้องถิ่นอื่นที่อยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนจังหวัด และกิจการนั้นเป็นการสมควรให้ราชการส่วนท้องถิ่นอื่นร่วมกันดำเนินการหรือให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดจัดทำ ทั้งนี้ ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

(9) จัดทำกิจการอื่นใดตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด บรรดาอำนาจหน้าที่ใดซึ่งเป็นของราชการส่วนกลาง หรือราชการส่วนภูมิภาคอาจมอบอำนาจให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดปฏิบัติได้ ทั้งนี้ ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง องค์การบริหารส่วนจังหวัดอาจจัดทำกิจการใด ๆ อันเป็นอำนาจหน้าที่ของราชการส่วนท้องถิ่น อื่นหรือองค์การบริหารส่วนจังหวัดอื่นที่อยู่นอกเขตจังหวัดได้ เมื่อได้รับความยินยอมจากราชการส่วนท้องถิ่นอื่นหรือองค์การบริหารส่วนจังหวัดอื่นที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

2. อำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจ ให้แก่องค์กรปกครองท้องถิ่น พ.ศ.2542 ได้กำหนดให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีหน้าที่ในการจัดระบบบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเอง ดังนี้

(1) การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง และประสานการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดตามระเบียบที่คณะรัฐมนตรีกำหนด

(2) การสนับสนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการพัฒนาท้องถิ่น

(3) การประสานและให้ความร่วมมือในการปฏิบัติหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(4) การแบ่งสรรเงินซึ่งตามกฎหมายจะต้องแบ่งให้แก่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(5) การคຸ້ມครอง ดູແລ และบำรุงรักษาป่าไม้ ที่ดิน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

(6) การจัดการศึกษา

(7) การส่งเสริมประชาธิปไตย ความเสมอภาค และสิทธิเสรีภาพของประชาชน

(8) การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของราษฎรในการพัฒนาท้องถิ่น

(9) การส่งเสริมการพัฒนาเทคโนโลยีที่เหมาะสม

(10) การจัดตั้งและดูแลระบบบำบัดน้ำเสียรวม

(11) การกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลรวม

(12) การจัดการสิ่งแวดล้อมและมลพิษต่าง ๆ

(13) การจัดการและดูแลสถานียขนส่งทั้งทางบกและทางน้ำ

(14) การส่งเสริมการท่องเที่ยว

(15) การพาณิชย์ การส่งเสริมการลงทุน และการทำกิจการไม่ว่าจะดำเนินการเองหรือร่วมกับบุคคลอื่น หรือจากสหการ

(16) การสร้างและบำรุงรักษาทางบกและทางน้ำที่เชื่อมต่อระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(17) การจัดตั้งและดูแลตลาดกลาง

(18) การส่งเสริมการกีฬา จารีตประเพณี และวัฒนธรรมอันดีงามของท้องถิ่น

(19) การจัดให้มีโรงพยาบาลจังหวัด การรักษาพยาบาล การป้องกันและควบคุมโรคติดต่อ

(20) การจัดให้มีพิพิธภัณฑ์และหอจดหมายเหตุ

(21) การขนส่งมวลชนและการวิศวกรรมจราจร

- (22) การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
- (23) การจัดให้มีระบบรักษาความสงบเรียบร้อยในจังหวัด
- (24) จัดทำกิจการใดอันเป็นอำนาจและหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่อยู่ในเขต และกิจการนั้นเป็นการสมควรให้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นร่วมกันดำเนินการหรือให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดจัดทำ ทั้งนี้ ตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด
- (25) สนับสนุนหรือช่วยเหลือส่วนราชการหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นในการพัฒนาท้องถิ่น
- (26) การให้บริการแก่เอกชน ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น
- (27) การสังคมสงเคราะห์ และการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็ก สตรี คนชรา และผู้ด้อยโอกาส
- (28) จัดทำกิจการอื่นใดตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นกำหนดให้เป็นอำนาจและหน้าที่ขององค์การบริหารส่วน จังหวัด
- (29) กิจการอื่นใดที่เป็นผลประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

3. อำนาจหน้าที่ตามประกาศคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เรื่อง กำหนดอำนาจ และหน้าที่ในการจัดระบบ บริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ลงวันที่ 13 สิงหาคม 2546 กำหนดอำนาจหน้าที่ในการจัดระบบบริการสาธารณะของ องค์การบริหารส่วนจังหวัด ไว้ดังนี้

ข้อ 1 ลักษณะของการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดในการให้บริการ สาธารณะในเขตจังหวัด

(1) ดำเนินงานในโครงการที่มีขนาดใหญ่ที่เกินศักยภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น ในเขตจังหวัด

(2) เป็นการดำเนินงานที่ปรากฏถึงกิจกรรมที่เป็นภาพรวมขององค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่นในจังหวัด ที่มุ่งต่อประโยชน์ของท้องถิ่นหรือ ประชาชนเป็นส่วนรวม และไม่เข้าไปดำเนินงานที่องค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นในจังหวัดสามารถดำเนินการได้เอง

(3) เข้าไปดำเนินงานตามแผนงานหรือโครงการในลักษณะที่มีความคาบเกี่ยวต่อเนื่องหรือ มีผู้ที่ได้รับประโยชน์ในองค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่นมากกว่า 1 แห่งขึ้นไป

ข้อ 2 ในการดำเนินการตามอำนาจและหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ตามข้อ 1 องค์การบริหารส่วนจังหวัดควรจะดำเนินการเพื่อให้ เป็นไปในลักษณะดังนี้ คือ

(1) การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของตนเองและประสานการจัดทำแผนจังหวัด โดยการสร้างและพัฒนาระบบการประสานแผนการพัฒนา ท้องถิ่นในจังหวัดเพื่อนำไปสู่การใช้จ่ายงบประมาณ ในการพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีความสมดุลและคุ้มค่าทางเศรษฐกิจ

(2) การก่อสร้างและบำรุงรักษาโครงการที่เป็นโครงสร้างพื้นฐานขนาดใหญ่ หรือมีการเกี่ยวเนื่องกันหลายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือ ในลักษณะที่เป็นเครือข่ายหลักในการเชื่อมโยง กับแผนงานโครงการ ที่ดำเนินการโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นในจังหวัด

(3) การจัดการศึกษา สาธารณสุข การสังคมสงเคราะห์ การพัฒนาคุณภาพ ชีวิตให้กับประชาชนในระดับจังหวัด และไม่เป็นการซ้ำซ้อนกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นในจังหวัด โดยมี วัตถุประสงค์เพื่อขยายศักยภาพและมุ่งต่อผลสัมฤทธิ์ในการพัฒนาการศึกษาสาธารณสุขการสังคมสงเคราะห์ การพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น ในจังหวัด

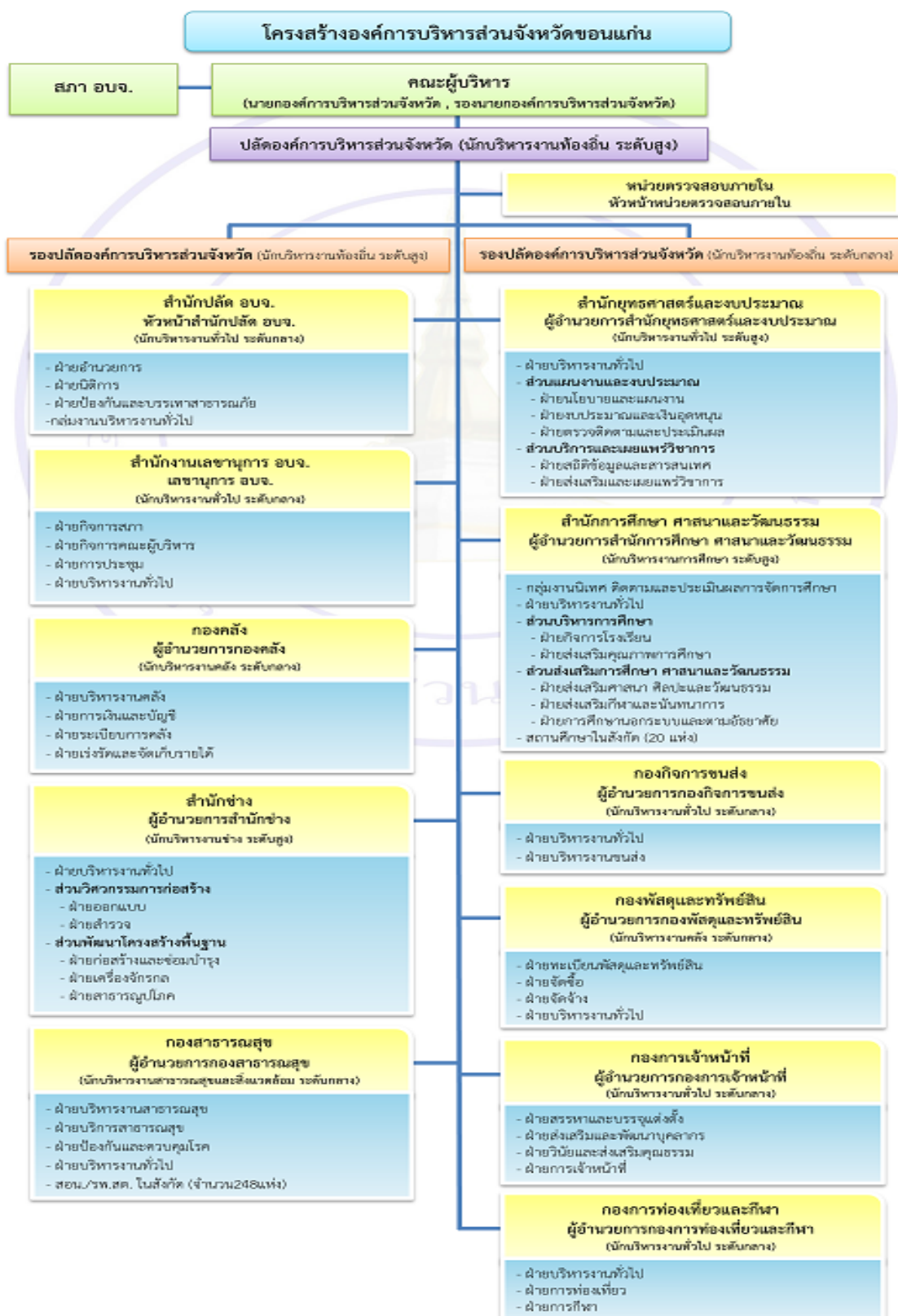
(4) การส่งเสริมจารีตประเพณี วัฒนธรรม การท่องเที่ยว การส่งเสริมการลงทุน และพาณิชย์กรรมของจังหวัด

(5) การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัด โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การทำหน้าที่เป็นองค์กรหลักในการกำจัดการปล่อยสิ่งปฏิกูลรวม การดูแลระบบบำบัดน้ำเสียรวมให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นในจังหวัด

(6) ให้บริการด้านเทคนิค วิชาการ เครื่องมือ เครื่องจักรกล บุคลากร แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นในเขตจังหวัด

(7) ดำเนินการตามภารกิจที่ได้รับการถ่ายโอนภารกิจตามที่กำหนดไว้ในแผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งกิจกรรมถ่ายโอนที่องค์การบริหารส่วนจังหวัด“มีหน้าที่ที่ต้องทำ”การสนับสนุนงบประมาณให้แก่ราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค จะกระทำได้แต่เฉพาะกรณีที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดที่จะต้องดำเนินการเองแต่ไม่สามารถดำเนินการเองได้ เนื่องจากเป็นงานปฏิบัติซึ่งจะต้องใช้เทคนิควิชาการสูง และหน่วยงานของรัฐนั้นมีความสามารถที่จะดำเนินการได้ดีกว่าและผลของการให้การสนับสนุนนั้นจะเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

2.5.4 โครงสร้างและอัตรากำลังขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

แผนภาพ โครงสร้างและอัตรากำลังขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

2.6 ทฤษฎีการคลังท้องถิ่นและการจัดสรรเงินอุดหนุน

ความหมายของเงินอุดหนุน

เงินอุดหนุน หมายถึง เงินที่รัฐบาลจัดสรรให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นแหล่งรายได้เสริมที่รัฐบาลให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ช่วยเหลือเสริมรายได้ทางการคลังให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และรัฐบาลสามารถใช้เป็นกลไกในการกำกับและควบคุมฐานะการคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การจัดสรรเงินอุดหนุนต้องคำนึงถึงวัตถุประสงค์ของการจัดสรรเงินอุดหนุนมากกว่าขนาดของเงินอุดหนุน

เงินอุดหนุนมีวัตถุประสงค์เพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางการคลังระหว่างชุมชนท้องถิ่น โดยอยู่บนหลักการสร้างความเป็นธรรมทางการคลังระหว่างพื้นที่ เพื่อเป็นหลักประกันว่าประชาชนในพื้นที่ทุรกันดารจะได้รับบริการขั้นพื้นฐานอย่างเพียงพอและสมฐานะ

หลักการและเหตุผลการให้เงินอุดหนุนแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

การจัดสรรเงินอุดหนุนมีพื้นฐานมาจากความมีประสิทธิภาพและเสมอภาค โดยระดับของความต้องการเป้าหมายทั้งสองจะแตกต่างกันตามสภาพเศรษฐกิจและสังคมของแต่ละประเทศ ดังนี้

1. ความสมดุลในแนวตั้ง (Vertical Balance หรือ Equalization)

เป็นการสร้างความสมดุลระหว่างรายจ่ายที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องรับผิดชอบกับรายได้ที่สามารถจัดเก็บได้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่รับผิดชอบการให้บริการสาธารณะ แต่อาจไม่สามารถจัดหาบริการสาธารณะได้ในระดับที่เพียงพอ จึงแก้ไขด้วยการให้อำนาจองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการหารายได้มากขึ้น หรือใช้วิธีการถ่ายโอนรายได้ (Revenue Transfers) จากรัฐบาลมายังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือใช้ทั้งสองวิธีการควบคู่กัน

2. ความสมดุลในแนวนอน (Horizontal Balance หรือ Equalization)

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความไม่เท่าเทียมกันทางการคลัง (Fiscal Disparities) และความแตกต่างกันจะเพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ เพราะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีศักยภาพทางเศรษฐกิจสูงจะสามารถเก็บภาษีได้มากกว่าและมีการบริหารจัดการที่ดีกว่า หากต้องการให้ศักยภาพทางการคลังระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเท่ากันหรือใกล้เคียงกันก็จำเป็นต้องใช้เงินอุดหนุนของรัฐบาลที่ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อทำการปรับฐานการคลังให้สมดุลกันมากขึ้น โดยการใช้เงินอุดหนุนจำเป็นที่จะต้องพิจารณาคำถาม 3 คำถามคือ จะโอนอย่างไร (เช่น ใช้ภาษีชนิดใด หรือเงินอุดหนุนประเภทใดบ้าง) บริการใดบ้างที่จะให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำหรือรับผิดชอบ และจะใช้สูตรใดในการจัดสรรเงินอุดหนุนไปให้ทุกท้องถิ่น

3. ผลกระทบภายนอกหรือผลล้นเกิน (Externalities หรือ Spillover)

เป็นผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากการจัดบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มากกว่าขอบเขตพื้นที่ความรับผิดชอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น เช่น บริการด้านสาธารณสุขและการศึกษา ประชาชนที่อาศัยอยู่นอกพื้นที่สามารถเข้ามารับบริการร่วมกับประชาชนที่อยู่ในความรับผิดชอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ การให้เงินอุดหนุนแบบมีเงื่อนไขแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อนำไปใช้ในการสร้างบริการที่มีผลกระทบภายนอกด้านบวกเพิ่มขึ้นจะทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการใช้จ่ายในด้านเหล่านี้มากขึ้นได้ ประเด็นสำคัญที่ต้องคำนึงถึง คือ ขนาดของเงินอุดหนุนที่จะให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องสามารถช่วยชดเชยภาระที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องรับผิดชอบ และขนาดของการชดเชยต้องมีความพอเหมาะ กับผลกระทบภายนอกที่เกิดขึ้น และจะอย่างไรให้รัฐบาลจัดสรรเงินลงไปให้ถึงองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีความจำเป็นและต้องการความช่วยเหลือทางการคลังอย่างแท้จริง โดยเฉพาะในกรณีที่เมืององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นร่วมรับผิดชอบภารกิจร่วมกันหลายระดับ

4. ข้อพิจารณาจากการบริหารจัดการ (Administrative Justifications)

โดยปกติรัฐบาลจะมีศักยภาพในการกำหนดและจัดเก็บภาษีมากกว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมาก ดังนั้นการจัดเก็บภาษีของรัฐบาลและการจัดสรรรายรับในรูปของเงินอุดหนุนจึงมีต้นทุนต่ำกว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อย่างไรก็ตาม ในความเป็นจริงแล้วภาษีบางชนิด องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถจัดเก็บได้ด้วยต้นทุนที่ต่ำกว่าและในอัตราภาษีที่สูงกว่า เช่น ภาษีทรัพย์สิน ค่าธรรมเนียมจากการใช้บริการ (User Charges) และค่าธรรมเนียมใบอนุญาตต่างๆ

รูปแบบเงินอุดหนุนที่ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

รัฐบาลกำหนดหลักการเหตุผลในการจัดสรรเงินอุดหนุนให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้หลายวัตถุประสงค์และนำไปสู่รูปแบบของการจัดสรรเงินอุดหนุนที่แตกต่างกันไปตามวัตถุประสงค์ดังกล่าว โดยทั่วไปแล้วรูปแบบของเงินอุดหนุนจำแนกได้ เป็น 2 รูปแบบคือ

1. เงินอุดหนุนแบบทั่วไป (General Grant) มีเป้าหมายเพื่อเป็นการเพิ่มพูนรายได้ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับการจัดสรรเงินอุดหนุนดังกล่าว ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่ารูปแบบเงินอุดหนุนทั่วไปนี้ทำให้มีผลต่อรายได้ (Income Effect) ที่ทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความเป็นอิสระในการที่จะนำเงินอุดหนุนที่ได้รับไปใช้ในการทำหน้าที่ของตนเองตามที่ตั้งเป้าหมายไว้

2. เงินอุดหนุนแบบเฉพาะกิจ (Specific Grant) เป็นรูปแบบเงินอุดหนุนที่ทำให้ต้นทุนหรือราคาของบริการสาธารณะที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นถูกลง เพราะการจัดสรรเงินอุดหนุนประเภทนี้จะมีการบังคับให้เป็นการจัดสรรเพื่อลดต้นทุนของการให้บริการสาธารณะที่รัฐบาลต้องการให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการ ดังนั้นการจัดสรรเงินอุดหนุนประเภทนี้ จึงเสมือนเป็นการจัดสรรเพื่อลดต้นทุนหรือราคา (Price Effect) ของบริการสาธารณะ

วิธีการแบ่งสรรเงินอุดหนุน

จากกรอบการจัดสรรเงินอุดหนุนที่ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น วิธีการแบ่งสรรอาจทำได้หลายวิธี ได้แก่ การใช้ส่วนแบ่งภาษี (Share of Revenue Source) แบบเฉพาะการ (Ad Hoc Basis) และแบบชดเชยต้นทุน (Basis of Cost Reimbursement) และตามแนวนอน (Horizontal Dimension) ที่การกระจายเงินอุดหนุนให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อาจใช้วิธีตามแหล่งที่มา (Derivation Basis) ตามสูตรที่กำหนดขึ้นมา (Formula) ชดเชยต้นทุน (Cost reimbursement) หรือ วิธีเฉพาะการ (Ad hoc method) ทั้งนี้การใช้วิธีการรูปแบบใดๆ ของเงินอุดหนุน ทั้งรัฐบาลและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องมีความเข้าใจถึงวัตถุประสงค์และความต้องการจากรูปแบบของเงินอุดหนุนที่จะออกแบบมาดังกล่าวว่ามีเพื่อวัตถุประสงค์ใด เพราะสิ่งที่เกิดจากรูปแบบของเงินอุดหนุนจะมีความเฉพาะตัวตามรูปแบบของเงินอุดหนุนที่ใช้ หากไม่มีความเข้าใจการใช้เงินอุดหนุน อาจทำให้ประสิทธิภาพการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่บรรลุเป้าหมาย และอาจทำให้เกิดปัญหาความเป็นอิสระทางการบริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือการใช้เงินอุดหนุนผิดพลาด จะทำให้ไม่มีความแตกต่างในการให้บริการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในรูปแบบโครงสร้างสัดส่วนของการจัดทำงานงบประมาณการใช้จ่ายและหารายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ทฤษฎีการคลังท้องถิ่น และการจัดสรรเงินอุดหนุน

การคลังท้องถิ่นกับนโยบายกระจายอำนาจ เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกัน เราคงจะกล่าวถึงการคลังท้องถิ่นโดยไม่คำนึงถึงนโยบายกระจายอำนาจไม่ได้การกระจายอำนาจ จำแนกออกเป็นด้านการบริหาร และด้านการคลัง แต่ในบทความนี้เน้นด้านการคลังเป็นสำคัญในการออกแบบการคลังตามหลักวิชาเกี่ยวกับคำศัพท์สองคำกล่าวคือ การกำหนดรายจ่าย (expenditure assignment) และ การกำหนดรายได้ (revenue assignment) โจทย์คือ การทำให้สองด้านมีความสมดุลกัน คำว่า รายจ่ายเมื่อพิจารณาให้ลึกซึ้งแท้จริงคือ ภารกิจที่ส่วนกลางมอบให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบริหารจัดการ ทฤษฎีการคลังท้องถิ่นสันนิษฐานว่า การจัดบริการสาธารณะ

ท้องถิ่น (local public goods) ควรมอบให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการเนื่องจากเหตุผลคือประสิทธิภาพของการจัดการซึ่งอาจ จำแนกออกเป็นสามด้าน คือ ด้านการตอบสนอง ด้าน ความรับผิดชอบ และด้านตรวจสอบการทำงาน (รวมทั้งด้านบัญชี) เนื่องจากทำงานใกล้ชิดกับประชาชน และเชื่อว่าการกระจายอำนาจส่งผลกระทบทางบวกต่อคุณภาพชีวิตของประชาชน จึงไม่น่าแปลกใจที่ประเทศต่างๆ ทั่วโลกปฏิรูปภาครัฐตามแนวทางกระจายอำนาจในการวิเคราะห์การคลังท้องถิ่นมีมุมมองที่เกี่ยวข้อง อย่างน้อย 3 ด้าน คือ ด้านรายได้ ด้านรายจ่าย และความคิดริเริ่มด้านการจัดการ ในที่นี้จำเป็นต้องกล่าวถึง ด้านรายได้ รายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำแนกออกเป็น 3 ส่วน

- (1) รายได้ที่ท้องถิ่นจัดเก็บเอง
- (2) ภาษีแบ่งหรือภาษีที่หน่วยงานของรัฐจัดเก็บให้
- (3) เงินอุดหนุน (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น 2555)

องค์ประกอบที่สามคือ “เงินอุดหนุน” ที่เป็นกรณีศึกษาของเราเป็นกลไกสำคัญเพื่อทำหน้าที่ลดความเหลื่อมล้ำเป็นหลักประกันว่าประชาชนไทยทั่วประเทศได้รับการอย่างทั่วถึง (ตัวอย่าง เช่น เด็กนักเรียนได้รับอาหารกลางวัน และนมโรงเรียนอย่างถ้วนทั่ว) ดังกล่าวข้างต้นว่า เงินอุดหนุนเป็นกลไกสำคัญและมีบทบาทสำคัญในรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไทย (ร้อยละ 30-50 ของรายได้ท้องถิ่นมาจากเงินอุดหนุน) โดยทบทวนบทบาทหน้าที่ของเงินอุดหนุนตามทัศนะของ Robin Boadway (2007) นักเศรษฐศาสตร์การคลัง ชาวแคนาดา ที่มีชื่อเสียงและผลงานมากมาย หนึ่งเงินอุดหนุนทำหน้าที่ปิดช่องว่างระหว่างรายจ่ายกับรายได้ (fiscal gap) สอง การจัดสรรเงินอุดหนุนเป็นกลไกเพื่อส่งเสริมความเสมอภาค (equalization) เพราะเหตุว่าความสามารถจัดเก็บรายได้และการคลังท้องถิ่นไม่เสมอกันและมีโอกาสแตกต่างกันมากซึ่งเกี่ยวข้องกับคำศัพท์เฉพาะว่า “ฐานภาษีท้องถิ่น” (local tax base) นอกจากนี้ความจำเป็นด้านรายจ่าย (expenditure needs) ก็แตกต่างกันตามภูมิภาคกายภาพและสถานการณ์ เช่น พื้นที่ 3 จังหวัดภาคใต้มีปัญหาความไม่มั่นคงในชีวิตและทรัพย์สินต้นทุนการจัดการศึกษาในพื้นที่ภูเขาหรือที่ราบสูงสูงกว่าโรงเรียนในพื้นที่ราบ เป็นต้น สาม รัฐบาลกลางใช้เงินอุดหนุนเป็นเครื่องมือเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ระดับชาติผ่านการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น การประกาศว่ากิจกรรมการส่งเสริมสุขภาพจะเกิดขึ้นทั่วประเทศโดยมอบอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการควบคู่กับการกำกับดูแลมาตรฐานการบริการความเหลื่อมล้ำ การคลังสามารถพิจารณาได้จากด้านรายจ่ายและด้านรายรับ ความแตกต่างด้านความต้องการ (ซึ่งมีความสัมพันธ์อย่างมากกับสภาพกายภาพของแต่ละพื้นที่) หมายถึง ความต้องการและต้นทุนค่าบริการแตกต่างกัน (พื้นที่เมืองและพื้นที่ชนบท พื้นที่ราบและพื้นที่ราบสูงบางพื้นที่มีความเสี่ยงต่อวาตภัย และอุทกภัย เป็นต้น) ความแตกต่างในการจัดเก็บภาษีของท้องถิ่นเป็นอีกเรื่องหนึ่งเนื่องจากฐานภาษีกระจุกตัวในพื้นที่เมืองหรือบางภูมิภาคอันเป็นแหล่งอุตสาหกรรม แหล่งท่องเที่ยวและการพาณิชย์สถานะการคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น นั้นๆ ย่อมจะโดดเด่นกว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยทั่วไปการจัดสรรเงินอุดหนุนที่เหมาะสมจึงพิจารณาจากสองตัวแปร กล่าวคือ ความต้องการด้านรายจ่าย (expenditure needs) และความสามารถในการจัดเก็บรายได้ (revenue raising) โดยที่เงินอุดหนุนทำบทบาทปิดช่องว่าง (closing fiscal gap) ซึ่งมีโอกาสแตกต่างกันอย่างมากในต่างภูมิภาคสภาพกายภาพและมิติ วัฒนธรรมของประชาชน (Slack 2007) วิธีการบริหารเงินอุดหนุนในภาคปฏิบัติมีผู้อธิบายว่า มักใช้ 3 วิธีการ วิธีการที่หนึ่ง การระบุให้เงินอุดหนุนตามสัดส่วนรายได้ของรัฐบาลหรือการแบ่งรายได้ (revenue sharing) หรือแบ่งภาษี (tax sharing) หลักการคือ กำหนด “กรอบวงเงิน” ในสัดส่วนที่เหมาะสมและยอมรับได้ทั้งฝ่ายรัฐบาล และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น วิธีการที่สอง การจัดสรรแบบเฉพาะกิจ (ad hoc basis, negotiation basis) หมายถึง การพิจารณาตามสถานการณ์และการเจรจาต่อรอง เช่น ปัญหาภัยธรรมชาติปัญหาความขัดแย้ง ทางการเมือง หรือสถานการณ์พิเศษ (ภาวะเศรษฐกิจตกต่ำ นักท่องเที่ยวลดลงฯ) วิธีการที่สามการจัดสรรเงินตามสูตร (formulabased allocation) โดยอิงตัวแปรที่สะท้อนความต้องการบริการ

สาธารณะท้องถิ่น เช่นจำนวนเด็ก จำนวนผู้สูงอายุ จำนวนคนพิการ) ตัวแปรที่สะท้อนต้นทุน (unit cost ซึ่งมักแปรผกผันกับขนาดพื้นที่) และตัวแปรอื่นที่สะท้อนความต้องการแฝง (ประชากรแฝง นักท่องเที่ยว) ตำราการคลังนิยามว่าเงินอุดหนุนจำแนกออกเป็น 2 ประเภทใหญ่ๆคือ เงินอุดหนุนทั่วไป (generalpurpose/unconditional) และเงินอุดหนุนเฉพาะกิจ (specific-purpose/conditional or earmarked) สำหรับเงินอุดหนุนเฉพาะกิจเป็นการจัดสรรเพื่อสร้างแรงจูงใจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ทำกิจกรรมหรือโครงการเฉพาะซึ่งมักจะมี ความจำเป็นด้านรายจ่ายการลงทุน (capitalex penditure) หรือรายจ่ายดำเนินการโครงการเฉพาะ (operating expenditure of projects) เงินอุดหนุนทั่วไปให้อิสระแก่รัฐบาลท้องถิ่นมากกว่าสำหรับเงินอุดหนุนเฉพาะกิจนั้นกำหนดเงื่อนไขการใช้จ่ายและวัตถุประสงค์ของโครงการ ดังนั้น ความเป็นอิสระของท้องถิ่น (local autonomy) ย่อมลดลงเมื่อเปรียบเทียบกับเงินอุดหนุน (Kitchen 2007) หากสอบถามความชอบของฝ่ายท้องถิ่น-รัฐบาลท้องถิ่น ต้องการเงินอุดหนุนทั่วไปมากกว่า ในขณะที่หน่วยราชการส่วนกลางซึ่งบริหารเงินอุดหนุนเฉพาะกิจให้อำนาจกำกับดูแลท้องถิ่น เงินอุดหนุนเฉพาะกิจอาจจะมีอคติสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดเล็ก เพราะเงื่อนไขการจัดสรรเงินอุดหนุนมักซับซ้อน หรือการระบุเงื่อนไขเชิงเทคนิคทำให้เทศบาลเล็กหรือในชนบทห่างไกลไม่มีความสามารถหรือขาดความเชี่ยวชาญ กฎเกณฑ์ที่ใช้จึงซับซ้อนเกินไปสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดเล็ก (ซึ่งมีบุคลากรจำนวนน้อยขาดผู้ชำนาญการเฉพาะด้าน เช่น วิศวกร สถาปนิก ผู้ชำนาญการด้านสิ่งแวดล้อม) นอกจากนี้เงินอุดหนุนเฉพาะกิจยังมีความคลุมเครือ เช่น ระบุว่าเงินนี้ใช้กับบางพื้นที่/ภูมิภาค จึงมีความไม่ทั่วถึงหรือแม้แต่เกิดการเลือกพื้นที่ (Kitchen 2007) การบริหารด้านเวลาก็เป็นอีกข้อจำกัดอีกประการหนึ่ง กล่าวคือเงินอุดหนุนทั่วไป เป็นการให้แบบไม่มีเงื่อนไข อปท. จึงมีอิสระในการบริหาร รวมทั้ง มี "เวลา" ใช้จ่ายเงินเนื่องจากหากใช้จ่ายไม่ทันในปีงบประมาณสามารถกันเงินเหลือปีในงวดหน้า แต่เงินอุดหนุนเฉพาะกิจมักกำหนดเงื่อนไขตามประเภทการใช้จ่าย (ลงทุนโครงสร้างพื้นฐาน) และกรอบเวลาที่จะต้องแล้วเสร็จภายในหนึ่งปี (ในทางปฏิบัติอาจจะมีเวลาใช้จ่ายเพียง 3-6 เดือน) และไม่สามารถกันเงินเหลือปีจากการสำรวจการปฏิบัติในหลายประเทศ นักวิชาการของธนาคารโลกสังเกตว่าเงินอุดหนุนเฉพาะกิจถูกนำมาใช้เป็นเครื่องมือของระบบราชการส่วนกลางเพื่อกำกับควบคุมท้องถิ่น และเตือนว่าไม่ควรจะกำกับควบคุมมากเกินไป โดยให้อิสระการบริหารภายใต้เงื่อนไขความชัดเจนของวัตถุประสงค์โครงการเพื่อการติดตามประเมินผลเพราะหากปราศจากระบบติดตามตรวจสอบจะเปิดโอกาสให้การคอร์รัปชันที่มีความสัมพันธ์กับเงินอุดหนุนเฉพาะกิจ (Ahmad & Craig 1997)

เงินอุดหนุนและปัจจัยเชิงสถาบันในบริบทของไทย

เป็นที่ทราบดีว่า การกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นในประเทศไทยเป็นการเปลี่ยนแปลงครั้งใหญ่ ภายหลัง รัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2540 ส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีรายได้มีบุคลากรเพิ่มขึ้น และอำนาจหน้าที่การให้บริการสาธารณะ ซึ่งนับว่าเป็นการเปลี่ยนแปลงทางบวกแต่เมื่อวิเคราะห์ปัญหาความสมดุลทางการคลัง พบว่ามีปัญหา ทั้ง 2 ลักษณะคือความไม่สมดุลตามแนวดิ่ง และความไม่สมดุลตามแนวนอน ซึ่งเกี่ยวข้องกับการออกแบบเงินอุดหนุนในบริบทของประเทศไทยมีสถาบันสำคัญคือ คณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (กกถ.) สำนักงานคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (สกกถ.) และกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย

เงินอุดหนุนทั่วไป เป็นการจัดสรรตามสูตรโดยคณะกรรมการการกระจายอำนาจฯ อิงตัวชี้วัดด้านอุปสงค์ เช่น จำนวนเด็กเล็ก จำนวนนักเรียน จำนวนผู้สูงอายุโดยหลักปฏิบัติคณะกรรมการการกระจายอำนาจฯ สามารถระบุเงินอุดหนุนรวมได้ตั้งแต่ต้นปี (มีนาคม/เมษายน) และกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจะแจ้งยอดเงินอุดหนุนทั่วไปที่คาดว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละแห่งจะได้รับและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำมา

บรรจุในข้อบัญญัติงบประมาณของท้องถิ่น(ก่อน 15 สิงหาคม) เงินอุดหนุนทั่วไปสามารถนำไปใช้จัดสรรใช้จ่ายตามความจำเป็นของแต่ละองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหากใช้จ่ายไม่หมดสามารถเก็บเป็นเงินสะสม

เงินอุดหนุนเฉพาะกิจ เป็นการจัดสรรอย่างมีเงื่อนไขโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละแห่งสามารถเสนอโครงการเพื่อขอรับเงินอุดหนุนตามประกาศและเงื่อนไขของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นซึ่งจำแนกเป็นหลายรายการ/ประเภท ดังนั้นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่ทราบล่วงหน้าว่าจะได้รับเงินอุดหนุนเฉพาะกิจว่ามากหรือน้อยเพียงใด (เมื่อเริ่มปีงบประมาณ 1 ตุลาคม) โครงการและกิจกรรมที่ใช้เงินอุดหนุนเฉพาะกิจส่วนใหญ่เป็นระยะสั้น (แล้วเสร็จภายในหนึ่งปี) หากใช้จ่ายไม่หมดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่สามารถกันเป็นเงินเหลือมาปีต่อปีต้องคืนคลังแผ่นดินในแ่งนี้ผู้บริหารท้องถิ่นจึงมีอิสระค่อนข้างน้อยในการบริหารเงินอุดหนุนเฉพาะกิจ

บทที่ 3

ระเบียบวิธีการติดตามและประเมินผล

การติดตามและประเมินผลการใช้จ่ายเงินอุดหนุนขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น กรณีให้การสนับสนุนหน่วยงานอื่น ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 กำหนดโครงการติดตามและประเมินผลในข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่าย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 จำนวนทั้งหมด 88 โครงการ ตั้งจ่ายรายการใหม่ จำนวน 25 โครงการ ยกเลิกโครงการเงินอุดหนุน จำนวน 11 โครงการ รวมจำนวนติดตามและประเมินผลโครงการเงินอุดหนุนทั้งหมด 102 โครงการ โดยใช้การสุ่มแบบจำเพาะเจาะจงเฉพาะเจ้าหน้าที่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องหรือรับผิดชอบโครงการ ในครั้งนี้ได้กำหนดหัวข้อและระเบียบการติดตามและประเมินผล ดังต่อไปนี้

- 3.1 กลุ่มเป้าหมายและผู้ให้ข้อมูล
- 3.2 ขั้นตอนการติดตามและประเมินผล
- 3.3 การเลือกพื้นที่ดำเนินการ
- 3.4 เครื่องมือที่ใช้ในการติดตามประเมินผล
- 3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.6 ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.7 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
- 3.8 การนำเสนอ

3.1 กลุ่มเป้าหมายและผู้ให้ข้อมูล

กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับโครงการที่ขอรับเงินอุดหนุน (เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องเป็นผู้ให้ข้อมูล) ตามโครงการการใช้จ่ายเงินอุดหนุนขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น กรณีให้การสนับสนุนหน่วยงานอื่น ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567

ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหารหน่วยงาน เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการ และบุคลากรบุคลากรในหน่วยงาน ตามโครงการการใช้จ่ายเงินอุดหนุนขององค์การบริหารส่วนจังหวัด กรณีให้การสนับสนุนหน่วยงานอื่น ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567

3.2 ขั้นตอนการติดตามและประเมินผล

1. แต่งตั้งคณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น
2. แต่งตั้งคณะอนุกรรมการหรือคณะทำงานเพื่อช่วยติดตามประเมินผลตามที่เห็นสมควร
3. รวบรวมโครงการที่ขอรับเงินอุดหนุนขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567
4. จัดทำแบบสอบถาม/สัมภาษณ์ เพื่อติดตามและประเมินผลโครงการ/แผนงาน
5. ลงพื้นที่แจกแบบสอบถามให้หน่วยงานที่ขอรับเงินอุดหนุนจากองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ตามโครงการการใช้จ่ายเงินอุดหนุนขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น
6. คณะทำงานและผู้ช่วยเก็บแบบสอบถามคืนให้ฝ่ายตรวจติดตามและประเมินผล ส่วนแผนงาน และงบประมาณ สำนักยุทธศาสตร์และงบประมาณ เพื่อรวบรวมไว้ทำการสรุปผลการดำเนินงานโครงการ/กิจกรรม
7. คณะทำงานคัดแยกแบบสอบถามที่ได้รับคืนและทำการลงรหัสข้อมูลประเมินผลโดยใช้โปรแกรมประมวลผลทางคอมพิวเตอร์
8. เสนอรายงานผลการติดตามและประเมินผลให้คณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นได้ทราบ

3.3 การเลือกพื้นที่ดำเนินการ

หน่วยงานในพื้นที่จังหวัดขอนแก่นที่ขอรับเงินอุดหนุนจากองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 จำนวน 102 โครงการ

3.4 เครื่องมือที่ใช้ในการติดตามและประเมินผล

เครื่องมือเป็นแบบสอบถามแบบปลายปิดและปลายเปิด เพื่อเปิดโอกาสให้หน่วยงานที่ขอรับเงินอุดหนุนจากองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นตามโครงการการใช้จ่ายเงินอุดหนุนขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น สามารถแสดงความคิดเห็นต่างๆ ได้อย่างอิสระ

3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

เจ้าหน้าที่ออกเก็บข้อมูลภาคสนามโดยการแจกแบบสอบถาม/สัมภาษณ์ ตามแบบสอบถามที่กำหนดไว้ให้กับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องหรือรับผิดชอบโครงการการใช้จ่ายเงินอุดหนุนขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น กรณีให้สนับสนุนหน่วยงานอื่น ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 แบบสอบถามมีโครงสร้างปลายปิดและปลายเปิด จากนั้นเก็บรวบรวมแบบสอบถามกลับคืนหลังเสร็จสิ้นโครงการในส่วนของคำถามปลายเปิดจะได้ดำเนินการเก็บข้อมูลข้อคิดเห็นต่างๆ ของผู้เข้าร่วมโครงการโดยละเอียด

3.6 ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เก็บรวบรวมข้อมูลตั้งแต่ เดือนกุมภาพันธ์ – เดือนกันยายน พ.ศ. 2567

3.7 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ทำการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามโดยใช้โปรแกรม E-Question ซึ่งช่วยวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติให้ออกมาเป็นรูปแบบต่างๆ เช่น ตาราง แผนภูมิ วิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติโดยใช้สถิติแบบแจกแจงความถี่และร้อยละ ส่วนข้อมูลประเด็นคำถามจากแบบสอบถามใช้ในการวิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ในส่วนคำถามแบบปลายปิดจะจัดเก็บรวบรวมข้อมูลในเชิงลึก การแปลความหมายของข้อมูลพิจารณาจากค่าเฉลี่ย การวัดเป็นช่วงสเกลของลิเคิร์ต (Likert five rating scale) โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด 2545)

5 หมายถึง ในความพึงพอใจในระดับ มากที่สุด

4 หมายถึง ในความพึงพอใจในระดับ มาก

3 หมายถึง ในความพึงพอใจในระดับ ปานกลาง

2 หมายถึง ในความพึงพอใจในระดับ น้อย

1 หมายถึง ในความพึงพอใจในระดับ น้อยที่สุด

เพื่อแปลผลซึ่งได้จากการแบ่งช่วงคะแนนเฉลี่ย ดังนี้ (จากศิริวรรณ เสรีรัตน์ :,2541: ก : 169)

$$\text{ขนาดชั้น} = \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}}$$

$$\text{ขนาดชั้น} = \frac{5 - 1}{5} = 0.80$$

<u>ระดับคะแนน</u>		<u>แปลผล</u>
4.21 – 5.00	ระดับความพึงพอใจ	มากที่สุด
3.41 – 4.20	ระดับความพึงพอใจ	มาก
2.61 – 3.40	ระดับความพึงพอใจ	ปานกลาง
1.81 – 2.60	ระดับความพึงพอใจ	น้อย
1.00 – 1.80	ระดับความพึงพอใจ	น้อยที่สุด

3.8 การนำเสนอ

จัดทำรายงานผลการติดตามและประเมินผลในรูปแบบของความถี่ร้อยละในเชิงพรรณนาใน บทที่ 4 ในรูปแบบของตารางแจกแจงความถี่ และแสดงรายละเอียดในประเด็นคำตอบต่างๆที่ได้จากแบบสอบถาม ค่าสถิติที่ใช้จะเป็นค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ และสรุปผลการติดตามในภาพรวมจะแสดงอยู่ในบทที่ 5 และรวบรวมเป็นรูปเล่มรายงานผู้บริหาร พร้อมทั้งลงในเว็บไซต์ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นเพื่อเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนและผู้สนใจทราบต่อไป

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การติดตามและประเมินผลโครงการการใช้จ่ายเงินอุดหนุนขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น กรณีให้การสนับสนุนหน่วยงานอื่น ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ที่ได้ดำเนินการแล้วเสร็จ จำนวน 102 โครงการ โดยได้รวบรวมข้อมูลแบบสอบถามและแนวทางการสัมภาษณ์เก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์และนำเสนอรายงานการติดตามและประเมินผลด้วยวิธีการบรรยายประกอบตารางตามกลุ่มเป้าหมายและนำเสนอผลการประเมินโครงการในด้านยุทธศาสตร์การพัฒนา ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ดูแลรับผิดชอบโครงการให้ข้อมูลเกี่ยวกับการใช้จ่ายเงินอุดหนุนและระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อผลการดำเนินงานตามโครงการ ดังนี้

4.1 ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับโครงการที่ขอรับเงินอุดหนุน (เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องเป็นผู้ให้ข้อมูล)

แบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับโครงการ

ส่วนที่ 2 เจ้าหน้าที่ผู้ดูแลรับผิดชอบโครงการให้ข้อมูลเกี่ยวกับการใช้จ่ายเงินอุดหนุน

ส่วนที่ 3 การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อผลการดำเนินงานตามโครงการ

ส่วนที่ 1 ยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับโครงการ

1. ชื่อยุทธศาสตร์	จำนวน (โครงการ)	ร้อยละ (%)
การพัฒนาคุณภาพคนและสังคม	59	57.84
การพัฒนาการศึกษา	30	29.41
การพัฒนาเมืองและชุมชน	3	2.94
การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน	5	4.90
การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	1	0.98
การพัฒนาระบบบริหารจัดการที่ดี	4	3.93
รวม	102	100

จากตารางส่วนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า ยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการใช้จ่ายเงินอุดหนุนขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น กรณีให้การสนับสนุนหน่วยงานอื่น ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 เพื่อไปดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของโครงการ ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การพัฒนาคุณภาพคนและสังคม จำนวน 59 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 57.84

ยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนาการศึกษา จำนวน 30 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 29.41

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาเมืองและชุมชน จำนวน 3 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 2.94

ยุทธศาสตร์ที่ 4 การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน จำนวน 5 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 4.90

ยุทธศาสตร์ที่ 5 การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จำนวน 1โครงการ คิดเป็นร้อยละ 0.98

ยุทธศาสตร์ที่ 6 การพัฒนาระบบบริหารจัดการที่ดี จำนวน 4 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 3.93

ส่วนที่ 2 เจ้าหน้าที่ผู้ดูแลรับผิดชอบโครงการให้ข้อมูลเกี่ยวกับการใช้เงินอุดหนุน

1. ผู้ให้ข้อมูลมีส่วนเกี่ยวข้องในฐานะ	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
ผู้บริหารหน่วยงาน	18	17.65
เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการ	65	64.73
บุคลากรในหน่วยงาน	19	18.62
รวม	102	100.00
2. หน่วยงานของท่านได้จัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนิตามแนวยุทธศาสตร์จังหวัดขอนแก่นหรือไม่	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
จัดทำ	102	100.00
มี แต่ไม่จัดทำ	0	0.00
ไม่มี	0	0.00
รวม	102	100.00
3. โครงการนี้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาของจังหวัดขอนแก่นหรือไม่	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
สอดคล้อง	102	100.00
ไม่สอดคล้อง	0	0.00
ไม่มี	0	0.00
รวม	102	100.00
4. หน่วยงานของท่านได้ตั้งงบประมาณสมทบหรือไม่	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
ตั้งงบประมาณสมทบ	101	99.02
ไม่ได้ตั้งงบประมาณสมทบ	1	0.98
รวม	102	100.00
5. หน่วยงานท่านได้ขอรับงบประมาณจากหน่วยงานอื่นมาสมทบหรือไม่นอกจากหน่วยงานของ อบจ.	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
ไม่ได้ขอรับงบประมาณจากหน่วยงานอื่น	62	60.78
บูรณาการร่วมกัน	40	39.22
รวม	102	100.00
6. การดำเนินงานตามโครงการนี้ ท่านได้ดำเนินการจัดซื้อ/จัดจ้างตามระเบียบฯ ของหน่วยงานท่านหรือไม่	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
ดำเนินการตามระเบียบฯ	102	100.00
ไม่ได้ดำเนินการตามระเบียบฯ	0	0.00
เป็นหน่วยงานอิสระ	0	0.00
รวม	102	100.00

7. การดำเนินงานตามโครงการนี้ ท่านได้จัดทำรายละเอียดการรับ -จ่ายเงิน ไว้ชัดเจนครบถ้วนเพื่อรับการตรวจสอบหรือไม่	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
จัดทำหลักฐานครบถ้วน	102	100.00
จัดทำหลักฐานไม่ครบถ้วน	0	0.00
ไม่ได้จัดทำ	0	0.00
รวม	102	100.00
8. การดำเนินงานโครงการนี้มีเงินเหลือจ่ายและนำส่งคืนหรือไม่ (ระบุจำนวนเงินเหลือจ่าย ท้ายแบบประเมิน)	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
เหลือจ่ายนำส่งคืน	7	6.86
เหลือจ่ายยังไม่นำส่งคืน	0	0.00
ไม่มีเงินเหลือจ่าย	95	93.14
รวม	102	100.00
9. ดำเนินการแล้วเสร็จ ได้จัดส่งรายงานผลการดำเนินงานให้ออบจ.ขอนแก่น ทราบหรือไม่	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
รายงานแล้ว	102	100.00
ยังไม่รายงาน	0	0.00
รวม	102	100.00

จากตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า เจ้าหน้าที่ผู้ดูแลรับผิดชอบโครงการให้ข้อมูลเกี่ยวกับการใช้จ่ายเงินอุดหนุนขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น กรณีให้การสนับสนุนหน่วยงานอื่น ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ที่ได้ดำเนินการแล้วเสร็จ ดังนี้

1. ผู้ให้ข้อมูลมีส่วนเกี่ยวข้องในฐานะเป็นเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการมากที่สุด มีจำนวน 65 หน่วยงาน คิดเป็นร้อยละ 64.73 รองลงมาเป็นบุคลากรในหน่วยงาน มีจำนวน 19 หน่วยงาน คิดเป็นร้อยละ 18.62 และลำดับสุดท้ายเป็นผู้บริหารหน่วยงาน มีจำนวน 18 หน่วยงาน คิดเป็นร้อยละ 17.65
2. หน่วยงานทุกหน่วยงานได้จัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนามตามแนวยุทธศาสตร์ของจังหวัดขอนแก่น มีจำนวน 102 หน่วยงาน คิดเป็นร้อยละ 100
3. ทุกโครงการสอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาของจังหวัดขอนแก่น มีจำนวน 102 หน่วยงาน คิดเป็นร้อยละ 100
4. หน่วยงานที่ขอรับงบประมาณสนับสนุนส่วนใหญ่ตั้งงบประมาณสมทบมีมากที่สุด มีจำนวน 101 หน่วยงาน คิดเป็นร้อยละ 99.02 ไม่ได้ตั้งงบประมาณสมทบ มีจำนวน 1 หน่วยงาน คิดเป็นร้อยละ 0.98
5. หน่วยงานไม่ได้ขอรับงบประมาณจากหน่วยงานอื่นมาสมทบนอกจากหน่วยงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น มีจำนวน 62 หน่วยงาน คิดเป็นร้อยละ 60.78 รองลงมาบูรณาการร่วมกัน มีจำนวน 40 หน่วยงาน คิดเป็นร้อยละ 39.22
6. ทุกหน่วยงานได้ดำเนินการจัดซื้อ/จัดจ้าง ตามระเบียบฯ ของหน่วยงานที่ขอรับเงินอุดหนุน มีจำนวน 102 หน่วยงาน คิดเป็นร้อยละ 100

7. การดำเนินงานตามโครงการทุกหน่วยงานได้จัดทำรายละเอียดการรับ-จ่ายเงินไว้ชัดเจน เพื่อการตรวจสอบหลักฐานต่างๆ มีจำนวน 102 หน่วยงาน คิดเป็นร้อยละ 100

8. งบประมาณที่ได้รับเงินอุดหนุนจากองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น โครงการไม่มีเงินเหลือจ่ายและนำส่งคืนให้กับองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น มีจำนวน 95 หน่วยงาน คิดเป็นร้อยละ 93.14 รองลงมามีเงินเหลือจ่ายนำส่งคืนองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น มีจำนวน 7 หน่วยงาน คิดเป็นร้อยละ 6.86

9. เมื่อดำเนินการแล้วเสร็จทุกหน่วยงานได้จัดส่งรายงานผลการดำเนินงานให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นทราบ มีจำนวน 102 หน่วยงาน คิดเป็นร้อยละ 100

ส่วนที่ 3 การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อผลการดำเนินงานตามโครงการ

หัวข้อ	ระดับความพึงพอใจ (จำนวนคน)							
	มากที่สุด	มาก	พอใช้	น้อย	น้อยที่สุด	SD	ค่าเฉลี่ย	ระดับ
1. หน่วยงานของท่านเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในโครงการ/กิจกรรม	90 (88.24)	12 (11.76)	- (0.00)	- (0.00)	- (0.00)	0.32	4.88	มากที่สุด
2. หน่วยงานของท่านมีการประชาสัมพันธ์โครงการ/กิจกรรมให้ประชาชนทราบ	88 (86.27)	14 (13.73)	- (0.00)	- (0.00)	- (0.00)	0.34	4.86	มากที่สุด
3. หน่วยงานของท่านเปิดโอกาสให้ประชาชนแสดงความคิดเห็นในโครงการ/กิจกรรม	83 (81.37)	19 (18.63)	- (0.00)	- (0.00)	- (0.00)	0.39	4.81	มากที่สุด
4. หน่วยงานของท่านเปิดโอกาสให้ประชาชนตรวจสอบการดำเนินโครงการ/กิจกรรม	85 (83.33)	16 (15.69)	- (0.00)	1 (0.98)	0 (0.00)	0.46	4.81	มากที่สุด
5. หน่วยงานของท่านได้รายงานผลการดำเนินโครงการ/กิจกรรมให้ประชาชนทราบ	84 (82.35)	17 (16.67)	- (0.00)	1 (0.98)	- (0.00)	0.47	4.80	มากที่สุด
6. หน่วยงานของท่านได้รับประโยชน์จากการดำเนินโครงการ/กิจกรรม	92 (90.20)	10 (9.80)	- (0.00)	- (0.00)	- (0.00)	0.29	4.90	มากที่สุด
7. ผลการดำเนินโครงการ/กิจกรรมนำไปสู่การแก้ไขปัญหาของประชาชนในท้องถิ่น	97 (95.10)	5 (4.90)	- (0.00)	- (0.00)	- (0.00)	0.21	4.95	มากที่สุด
8. โครงการนี้ตรงกับความต้องการของประชาชน	97 (95.10)	5 (4.90)	- (0.00)	- (0.00)	- (0.00)	0.21	4.95	มากที่สุด
รวม						0.36	4.87	มากที่สุด

จากตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อผลการดำเนินงานตามโครงการ (ระดับการมีส่วนร่วม) การใช้เงินอุดหนุนขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น กรณีให้การสนับสนุนหน่วยงานอื่น ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}$) = 4.87, SD = 0.36 หรือ คิดเป็นร้อยละ 97.40 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ 5 อันดับ พบว่า อันดับแรก โครงการนี้ตรงกับความต้องการของประชาชนและผลการดำเนินโครงการ/กิจกรรมนำไปสู่การแก้ไขปัญหาของประชาชนในท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) = 4.95, SD = 0.21 หรือ คิดเป็นร้อยละ 99.00 อันดับ 2 หน่วยงานของท่านได้รับประโยชน์จากการดำเนินโครงการ/กิจกรรม มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) = 4.90, SD=0.29 หรือคิดเป็นร้อยละ 98.00 อันดับ 3 หน่วยงานของท่านเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วม

ในโครงการ/กิจกรรม มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) = 4.88, SD = 0.32 หรือ คิดเป็นร้อยละ 97.60 อันดับ 4 หน่วยงานของท่าน มีการประชาสัมพันธ์ โครงการ/กิจกรรมให้ประชาชนทราบ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) = 4.86, SD = 0.34 หรือ คิดเป็นร้อยละ 97.20 และอันดับที่ 5 หน่วยงานของท่านเปิดโอกาสให้ประชาชนแสดงความคิดเห็นและเปิดโอกาสให้ประชาชน ตรวจสอบการดำเนินโครงการ/กิจกรรม มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) = 4.81, SD = 0.39 หรือ คิดเป็นร้อยละ 96.20

สรุปโดยรวม

ประชาชนผู้เข้าร่วมกิจกรรมโครงการต่างๆ แสดงความต้องการจากโครงการที่ตรงกับความต้องการ กับการพัฒนาชุมชนของตนเอง ประชาชนเสนอโครงการที่จัดเป็นประจำต่อเนื่องทุกปี หรือบางพื้นที่เสนอขอรับ เงินอุดหนุนใหม่เพื่อปรับปรุงพัฒนาพื้นที่ชุมชนของตนเองเพื่อให้เกิดกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนและชุมชน ใกล้เคียง ผลการดำเนินโครงการ/กิจกรรมนำไปสู่การแก้ไขปัญหาของประชาชนในท้องถิ่นเป็นประโยชน์อย่างมาก และอยากให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นสนับสนุนงบประมาณให้มากขึ้นเพราะประชาชนได้รับประโยชน์ จากทุกๆโครงการ ตัวอย่างโครงการที่เป็นประโยชน์แก่ประชาชน ชุมชน เยาวชน นั้นมีหลากหลายโครงการ ที่มุ่งเน้นในการพัฒนาชุมชนของตนเองอย่างเข้มแข็งและต่อเนื่องทุกปี ดังเห็นได้ชัดจากโครงการของสถานีตำรวจ ทุกอำเภอที่เสนอโครงการล้วนเป็นโครงการที่ดีมีประโยชน์ในการอบรมเยาวชนต่อต้านยาเสพติด อาสาสมัคร ด้านภัยยาเสพติด อบรมเยาวชนกลุ่มเสี่ยงเพื่อแก้ไขปัญหายาเสพติดและควรมีการประชาสัมพันธ์หรือกิจกรรมต่างๆ ที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ได้ดำเนินการให้ทั่วถึงมากขึ้น วิทยุชุมชนประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่อง รวมไปถึงจัดงานกิจกรรมโครงการที่เป็นประโยชน์ต่อประชาชนระยะยาว

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล ข้อเสนอแนะ

การติดตามและประเมินผลการใช้จ่ายเงินอุดหนุนขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น กรณีให้การสนับสนุนหน่วยงานอื่น ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 จำนวนทั้งหมด 102 โครงการ และได้ดำเนินการแล้วเสร็จเรียบร้อยแล้ว การติดตามและประเมินผลใช้วิธีแจกแบบสอบถามแบบมีโครงสร้างชนิดปลายเปิดและแบบปลายปิดเพื่อให้หน่วยงาน ที่ขอรับเงินอุดหนุนและประชาชนทั่วไปในพื้นที่ที่มาใช้บริการหรือเป็นผู้ได้รับประโยชน์ของการดำเนินงานตามโครงการใช้จ่ายเงินอุดหนุนขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นแสดงความคิดเห็นได้อย่างอิสระ องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นได้สรุปการติดตามและประเมินผล ดังนี้

- 5.1 วัตถุประสงค์การติดตามและประเมินผล
- 5.2 แนวทางและวิธีการประเมิน
- 5.3 สรุปผลการติดตามและประเมินผล
- 5.4 อภิปรายผล
- 5.5 ข้อเสนอแนะ

5.1 วัตถุประสงค์การติดตามและประเมินผล

- 5.1.1 เพื่อติดตามและประเมินผลแผนงานโครงการว่ามีการนำแผนงานโครงการไปปฏิบัติจริงหรือไม่
- 5.1.2 เพื่อติดตามและประเมินผลโครงการว่าคุ้มค่าบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้หรือไม่
- 5.1.3 เพื่อติดตามและประเมินผลต่อความสำเร็จหรือข้อปรับปรุงการดำเนินงานหน่วยงานที่ขอรับการสนับสนุนปีงบประมาณ พ.ศ. 2567
- 5.1.4 เพื่อต้องการทราบการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อผลการดำเนินตามโครงการ
- 5.1.5 เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็นต่อการดำเนินโครงการ
- 5.1.6 เพื่อเป็นข้อมูลสารสนเทศสำหรับผู้บริหารตัดสินใจว่าจะปรับเปลี่ยนหรือยุติการให้การสนับสนุนต่อไปหรือไม่

5.2 แนวทางและวิธีการประเมิน

ศึกษารายละเอียดการประเมินจากคู่มือการใช้โปรแกรมเพื่อสร้างความเข้าใจรายละเอียดในแต่ละขั้นตอน กำหนดวัตถุประสงค์ของการประเมิน โดยพิจารณาข้อมูลที่กำหนดไว้ในโปรแกรมแล้วเลือกใช้วัตถุประสงค์ที่เหมาะสม ทั้งนี้ได้มีการปรับปรุงวัตถุประสงค์เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการบางประการ กำหนดประเด็นการประเมินเพื่อให้ครอบคลุมและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการติดตามประเมินผลโครงการและพัฒนาเครื่องมือประเมินแบบสอบถาม (ปลายเปิด - ปิด)

5.3 สรุปผลการติดตามและประเมินผล

การดำเนินการติดตามและประเมินผลการใช้จ่ายเงินอุดหนุนขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น กรณีให้การสนับสนุนหน่วยงานอื่น ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 กำหนดโครงการติดตามและประเมินผลในข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่าย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 จำนวน 88 โครงการ ตั้งจ่ายรายการใหม่จำนวน 25 โครงการ ยกเลิกโครงการเงินอุดหนุน จำนวน 11 โครงการ รวมจำนวนติดตามและประเมินผลโครงการเงินอุดหนุนทั้งหมด 102 โครงการ โดยแบ่งผลการติดตามและประเมินผลออกเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

1. ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับโครงการที่ขอรับเงินอุดหนุน (เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องเป็นผู้ให้ข้อมูล)

แบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับโครงการ

ส่วนที่ 2 เจ้าหน้าที่ผู้ดูแลรับผิดชอบโครงการให้ข้อมูลเกี่ยวกับการใช้เงินอุดหนุน

ส่วนที่ 3 การมีส่วนร่วมต่อผลการดำเนินงานตามโครงการ

ส่วนที่ 1 ยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับโครงการ

ยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับโครงการที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นให้การสนับสนุนงบประมาณหน่วยงานอื่น ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 เพื่อไปดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของโครงการ ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การพัฒนาคุณภาพคนและสังคม จำนวน 59 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 57.84

ยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนาการศึกษา จำนวน 30 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 29.41

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาเมืองและชุมชน จำนวน 3 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 2.94

ยุทธศาสตร์ที่ 4 การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน จำนวน 5 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 4.90

ยุทธศาสตร์ที่ 5 การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จำนวน 1โครงการ คิดเป็นร้อยละ 0.98

ยุทธศาสตร์ที่ 6 การพัฒนาระบบบริหารจัดการที่ดี จำนวน 4 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 3.92

ส่วนที่ 2 เจ้าหน้าที่ผู้ดูแลรับผิดชอบโครงการให้ข้อมูลเกี่ยวกับการใช้เงินอุดหนุน

เจ้าหน้าที่ผู้ดูแลรับผิดชอบโครงการให้ข้อมูลเกี่ยวกับการใช้เงินอุดหนุนขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น กรณีให้การสนับสนุนหน่วยงานอื่น ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ที่ได้ดำเนินการแล้วเสร็จ ดังนี้

1. ผู้ให้ข้อมูลมีส่วนเกี่ยวข้องในฐานะเป็นเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการมากที่สุด มีจำนวน 65 หน่วยงาน คิดเป็นร้อยละ 63.73 รองลงมาเป็นบุคลากรในหน่วยงาน มีจำนวน 19 หน่วยงาน คิดเป็นร้อยละ 18.81 และลำดับสุดท้ายเป็นผู้บริหารหน่วยงาน มีจำนวน 18 หน่วยงาน คิดเป็นร้อยละ 17.65

2. หน่วยงานทุกหน่วยงานได้มีการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาตามแนวยุทธศาสตร์ของจังหวัดขอนแก่น มีจำนวน 102 หน่วยงาน คิดเป็นร้อยละ 100

3. ทุกโครงการสอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาของจังหวัดขอนแก่น มีจำนวน 102 หน่วยงาน คิดเป็นร้อยละ 100

4. หน่วยงานที่ขอรับงบประมาณสนับสนุนส่วนใหญ่ตั้งงบประมาณสมทบมีมากที่สุด มีจำนวน 101 หน่วยงาน คิดเป็นร้อยละ 99.02 ไม่ได้ตั้งงบประมาณสมทบ มีจำนวน 1 หน่วยงาน คิดเป็นร้อยละ 0.98

5. หน่วยงานไม่ได้ขอรับงบประมาณจากหน่วยงานอื่นมาสมทบนอกจากหน่วยงานของ อบจ. มีจำนวน 62 หน่วยงาน คิดเป็นร้อยละ 60.78 รองลงมาบูรณาการร่วมกัน มีจำนวน 40 หน่วยงาน คิดเป็นร้อยละ 39.22

6. ทุกหน่วยงานได้ดำเนินการจัดซื้อ/จัดจ้าง ตามระเบียบฯ ของหน่วยงานที่ขอรับเงินอุดหนุน มีจำนวน 102 หน่วยงาน คิดเป็นร้อยละ 100

7. การดำเนินงานตามโครงการทุกหน่วยงานได้จัดทำรายละเอียดการรับ-จ่ายเงินไว้ชัดเจน เพื่อการตรวจสอบหลักฐานต่างๆ มีจำนวน 102 หน่วยงาน คิดเป็นร้อยละ 100

8. งบประมาณที่ได้รับเงินอุดหนุนจากองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น โครงการไม่มีเงินเหลือจ่าย และนำส่งคืนให้กับองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น มีจำนวน 95 หน่วยงาน คิดเป็นร้อยละ 93.14 รองลงมา มีเงินเหลือจ่ายนำส่งคืนองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น มีจำนวน 7 หน่วยงาน คิดเป็นร้อยละ 6.86

9. เมื่อดำเนินการแล้วเสร็จทุกหน่วยงานได้จัดส่งรายงานผลการดำเนินงานให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นทราบ มีจำนวน 102 หน่วยงาน คิดเป็นร้อยละ 100.00

ส่วนที่ 3 การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงานโครงการฯ

ผลจากการสอบถามการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงานการใช้จ่ายเงินอุดหนุนขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น กรณีให้การสนับสนุนหน่วยงานอื่น ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 กำหนดไว้ 8 ประเด็น ในแต่ละประเด็นคำถามโดยคิดค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ในแต่ละประเด็น แบ่งช่วงคะแนนความพึงพอใจ 5 ระดับ เพื่อแปลผลจากช่วงคะแนนเฉลี่ย พบว่าโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}$) = 4.87, SD = 0.36 หรือ คิดเป็นร้อยละ 97.40 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ 5 อันดับ พบว่า อันดับแรก โครงการนี้ตรงกับความต้องการของประชาชน และผลการดำเนินโครงการ/กิจกรรมนำไปสู่การแก้ไขปัญหาของประชาชนในท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) = 4.95, SD = 0.21 หรือ คิดเป็นร้อยละ 99.00 อันดับ 2 หน่วยงานของท่านได้รับประโยชน์จากการดำเนินโครงการ/กิจกรรม มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) = 4.90, SD = 0.29 หรือคิดเป็นร้อยละ 98.00 อันดับ 3 หน่วยงานของท่านเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในโครงการ/กิจกรรม มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) = 4.88, SD = 0.32 หรือ คิดเป็นร้อยละ 97.60 อันดับ 4 หน่วยงานของท่านมีการประชาสัมพันธ์ โครงการ/กิจกรรมให้ประชาชนทราบ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) = 4.86, SD = 0.34 หรือ คิดเป็นร้อยละ 97.20 และอันดับที่ 5 หน่วยงานของท่านเปิดโอกาสให้ประชาชนแสดงความคิดเห็นและเปิดโอกาสให้ประชาชนตรวจสอบการดำเนินโครงการ/กิจกรรม มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) = 4.81, SD = 0.39 หรือ คิดเป็นร้อยละ 96.20

5.4 อภิปรายผล

สรุปผล ดังนี้

จากการติดตามและประเมินผลการใช้จ่ายเงินอุดหนุนขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น กรณีให้การสนับสนุนหน่วยงานอื่น ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 หน่วยงานที่ขอรับเงินอุดหนุนจากองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นเมื่อดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของโครงการเสร็จเรียบร้อยแล้ว ได้รายงานผลการดำเนินงานให้กับองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นทราบ ภายใน 30 วัน นับแต่โครงการแล้วเสร็จทุกโครงการพร้อมเงินเหลือส่งคืนในคราวเดียวกัน และได้ดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างตามระเบียบฯ ของหน่วยงานที่ขอรับงบประมาณพร้อมแสดงรายละเอียดการรับ-จ่าย วัสดุเงินครบถ้วนเพื่อรับการตรวจสอบการใช้จ่ายเงินอุดหนุน ซึ่งในการสนับสนุนโครงการตามแผนการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น หน่วยงานรับเงินอุดหนุนทุกหน่วยงานได้มีการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนามาตามแนวยุทธศาสตร์ของจังหวัดขอนแก่น ทั้ง 102 หน่วยงาน คิดเป็นร้อยละ 100 ดังนั้น การใช้จ่ายเงินอุดหนุนขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นที่หน่วยงานได้รับการนำไปใช้จริงกับโครงการตามแต่ละยุทธศาสตร์ที่ได้กำหนดไว้ โดยยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับโครงการที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นให้การสนับสนุนงบประมาณหน่วยงานอื่น ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 มากที่สุดคือ ยุทธศาสตร์ที่ 1 การพัฒนาคุณภาพคนและสังคม เป็นยุทธศาสตร์ที่มีการดำเนินโครงการมากที่สุดถึง 59 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 57.84 จากจำนวนโครงการทั้งหมด จึงสามารถประมาณการได้ว่าองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นได้ให้ความสำคัญต่อคุณภาพคนและสังคม ไม่ว่าจะเป็นด้านสาธารณสุข เช่น โครงการพัฒนาศักยภาพห้องผ่าตัดศัลยกรรมกระดูกและข้อเครื่องเอกซเรย์ฟลูโอโรสโคปเคลื่อนที่แบบซีอาร์เอ็ม โรงพยาบาลพล จังหวัดขอนแก่น ด้านสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน เช่น โครงการอบรมอาสาสมัครต่อต้านยาเสพติด ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567และด้านศาสนา วัฒนธรรมและนันทนาการ เช่น โครงการจัดงานอนุรักษ์ ส่งเสริม ศิลปะ ประเพณีและวัฒนธรรมท้องถิ่น อำเภอกุฉินารายณ์ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 รองลงมาคือยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนาการศึกษา ซึ่งองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นให้การสนับสนุนงบประมาณเกี่ยวกับการศึกษา จำนวน 30 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 29.41 จากจำนวนโครงการทั้งหมด จึงสามารถ

ประมาณการได้ว่าองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นได้ให้ความสำคัญเกี่ยวกับการศึกษา ซึ่งจะเห็นได้จากโครงการส่งเสริมศักยภาพนักเรียนด้านศิลปะ ดนตรี กีฬาและวิชาการของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 - เขต 5 และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น จะขอรับเงินอุดหนุนและได้รับการสนับสนุนต่อเนื่องเป็นประจำทุก เพราะเป็นโครงการที่ส่งเสริมเติมเต็มศักยภาพด้านทักษะวิชาการของนักเรียนตั้งแต่ระดับปฐมวัยถึงการศึกษาภาคบังคับให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 รวมไปถึงเพื่อเป็นการสืบสานข้อตกลงความร่วมมือกับองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นในการเป็นภาคีหุ้นส่วนส่งเสริมศักยภาพนักเรียนก้าวไปสู่ความเป็นเลิศด้านศิลปะ ดนตรี กีฬาและวิชาการ ทั้งระดับภูมิภาคและระดับชาติ

การประเมินความคุ้มค่าของโครงการเพื่อให้ได้ผลผลิตผลลัพธ์ตามวัตถุประสงค์ของโครงการที่กำหนดอย่างมีประสิทธิภาพ และมีผลประโยชน์ที่สมดุลกับทรัพยากรที่ใช้ที่เกิดขึ้นแก่ประชาชน สังคม ทั้งที่สามารถคำนวณเป็นตัวเงินได้และไม่สามารถคำนวณเป็นตัวเงินได้ ดังนั้น การประเมินความคุ้มค่าจากผลสำรวจการใช้จ่ายเงินอุดหนุนขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น หน่วยงานที่ขอรับเงินอุดหนุนได้ดำเนินการตามแผนยุทธศาสตร์ครบทั้ง 6 ยุทธศาสตร์ คือ ยุทธศาสตร์ที่ 1 การพัฒนาคุณภาพคนและสังคม ยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนาการศึกษา ยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาเมืองและชุมชน ยุทธศาสตร์ที่ 4 การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน ยุทธศาสตร์ที่ 5 การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และยุทธศาสตร์ที่ 6 การพัฒนาระบบบริหารจัดการที่ดี ซึ่งจากการประเมินความเหมาะสมสอดคล้องของการใช้ทรัพยากรและกระบวนการทำงานเพื่อให้ได้มาซึ่งผลผลิตตามวัตถุประสงค์โดยพิจารณาจากผลของข้อมูลที่ได้รับ อีกทั้งรายงานผลโครงการเมื่อได้ดำเนินการแล้วเสร็จได้มีการส่งรายงานผลการดำเนินงานให้กับองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นทราบทุกโครงการเทียบกับต้นทุนทั้งหมดการจัดหาทรัพยากรที่ได้มาตรฐานมีค่าใช้จ่ายที่เหมาะสมรวมทั้งมีกระบวนการทำงานที่ประหยัดทรัพยากรประกอบด้วยตัวชี้วัด 2 ด้านได้แก่ ประสิทธิภาพการผลิตและการประหยัด โดยประสิทธิภาพการผลิตจะวัดจากประสิทธิภาพการดำเนินงานโดยรวม การปรับปรุงประสิทธิภาพการดำเนินงานระบบการจัดการและการปฏิบัติงานและสิ่งแวดล้อมในการทำงาน ซึ่งผลการประเมินโครงการในครั้งนี้อยู่ในระดับมากที่สุด ดังนั้น จึงสามารถสรุปได้ว่าการใช้จ่ายเงินอุดหนุนขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น สร้างความคุ้มค่าในการบริหารจัดการและใช้ทรัพยากรที่มีจำกัด เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวมโดยธรรมาภิบาลให้บุคลากรมีความประหยัด ใช้วัสดุอุปกรณ์อย่างคุ้มค่า และรักษาทรัพยากรธรรมชาติให้สมบูรณ์ยั่งยืน

ความคิดเห็นของหน่วยรับเงินอุดหนุนได้แสดงความคิดเห็นต่อโครงการที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นเป็นผู้สนับสนุนงบประมาณให้กับหน่วยรับเงินอุดหนุน เห็นควรสนับสนุนงบประมาณให้มากขึ้นกว่าเดิมเพื่อกระจายแผนยุทธศาสตร์ทั้ง 6 ยุทธศาสตร์ไปสู่ยังตำบล หมู่บ้านให้ได้มากขึ้น เนื่องจากทุกโครงการขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นมีความสำคัญต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่จังหวัดขอนแก่น ดังนั้นจึงมีความคิดเห็นว่าการจัดสรรงบประมาณได้มากขึ้นจะแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนได้มากขึ้นและลดความเหลื่อมล้ำในพื้นที่ จึงเห็นควรให้มีการทบทวนฐานวิธีการจัดสรรงบประมาณในส่วนนี้เพื่อให้การจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดรวมถึงการจัดทำแผนงานโครงการที่ดีมีคุณภาพเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนในพื้นที่อย่างแท้จริง

การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงานตามโครงการพบว่า หน่วยงานได้เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในโครงการ/กิจกรรม ซึ่งผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 97.40 องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นถือเป็นหน่วยงานราชการส่วนท้องถิ่นที่มีอำนาจหน้าที่ในการจัดบริการสาธารณะที่หลากหลายตามที่กฎหมายกำหนด ทั้งยังต้องดำเนินการให้ตอบสนองต่อประโยชน์และความต้องการของประชาชนในชุมชนท้องถิ่น ดังนั้นการส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมต่อผลการดำเนิน

โครงการจะสามารถแก้ไขปัญหาและตอบสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น เพราะกระบวนการมีส่วนร่วมเป็นปัจจัยสำคัญที่สนับสนุน และส่งเสริมให้ระบบราชการมีพลังในการพัฒนาประเทศอย่างสร้างสรรค์อันเป็นเป้าหมายหลักของการพัฒนาองค์กรปกครองท้องถิ่นยุคใหม่ที่เป็นส่วนราชการระบบเปิดโดยเฉพาะอย่างยิ่งประชาชนผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และชุมชนท้องถิ่นจะช่วยทำให้เจ้าหน้าที่ของรัฐมีความใกล้ชิดกับประชาชนได้รับทราบความต้องการและปัญหาที่แท้จริง ลดความขัดแย้งและต่อต้าน ทั้งยังเป็นการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ที่เสริมสร้างให้ประชาชน ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจในประเด็นสาธารณะ ซึ่งเป็นบทบาทที่หน่วยงานภาครัฐจะต้องดำเนินการให้เกิดขึ้น เพื่อทำให้เกิดการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี เกิดการแบ่งสรรทรัพยากรอย่างยุติธรรม และลดความขัดแย้งในสังคม และที่สำคัญที่สุดคือ การสร้างกลไกของการพัฒนาระบบราชการที่ยั่งยืนเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน รวมทั้งข้อเสนอแนะแนวทางการปฏิบัติให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ซึ่งนำไปสู่ความเห็นพ้องต้องกันลดการขัดแย้ง ส่งผลให้การจัดทำบริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพตามภารกิจที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น เพื่อตอบสนองความต้องการและแก้ไขปัญหาให้กับประชาชนในท้องถิ่น เปิดโอกาสให้ประชาชนและผู้เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนรับรู้ ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจเพื่อสร้างความโปร่งใสและเพิ่มคุณภาพการตัดสินใจของภาครัฐให้ดีขึ้น

ปัญหาอุปสรรค

ในการติดตามและประเมินผลการใช้จ่ายเงินอุดหนุนขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น กรณีให้การสนับสนุนหน่วยงานอื่น ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 มีข้อสรุปเกี่ยวกับปัญหาอุปสรรคแต่ละหน่วยงานที่ขอรับการสนับสนุนงบประมาณเงินอุดหนุน ดังนี้

1. เจ้าหน้าที่ดำเนินการขององค์กรหรือหน่วยงานที่ขอรับเงินอุดหนุนมีการโยกย้ายสับเปลี่ยนตำแหน่งงานบ่อยครั้งทำให้การปฏิบัติงานไม่ต่อเนื่อง และไม่ได้มีการถ่ายทอดกระบวนการ ขั้นตอน เอกสารแบบรายงานผลการดำเนินงานตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยเงินอุดหนุนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2559 แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2563 จึงทำให้การจัดทำเอกสารไม่ถูกต้องตามหลักระเบียบซึ่งคณะทำงานตรวจติดตามและประเมินผลได้แนะนำ ซึ่งแจ้งรายละเอียดขั้นตอนเกี่ยวกับแบบรายงานผลการดำเนินงานเพื่อให้ถูกต้องตามระเบียบฯ เป็นที่เรียบร้อยแล้วเพื่อเป็นประโยชน์ในการขอรับงบประมาณสนับสนุนในปีต่อไป
2. เจ้าหน้าที่ดูแลรับผิดชอบโครงการบางหน่วยงานที่ขอรับเงินอุดหนุนดำเนินการจัดโครงการไม่ทันต่อห้วงระยะเวลาที่กำหนดในแผนดำเนินงานเนื่องจากขาดความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้จ่ายเงินอุดหนุน ทำให้ไม่สามารถจัดกิจกรรมส่งผลให้ต้องยกเลิกโครงการขอรับเงินอุดหนุน
3. หน่วยงานที่ขอรับงบประมาณ ได้รับงบประมาณจากส่วนราชการขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นล่าช้า หรืออยู่ในห้วงระยะเวลาที่กระชั้นชิดในการจัดโครงการ/กิจกรรม ทำให้การบริหารงบประมาณไม่เป็นไปตามแนวทางปฏิบัติตามที่ระเบียบกำหนด
4. หน่วยงานบางแห่งมีงบประมาณดำเนินการโครงการไม่เพียงพอจึงต้องขอรับงบประมาณจากหน่วยงานอื่นมาสมทบทำให้ไม่สามารถแยกและจัดทำเอกสารหลักฐานทางการเงินตามจำนวนงบประมาณที่ขอรับการสนับสนุนจากองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นได้ ทำให้การตรวจสอบเป็นไปด้วยความยุ่งยาก
5. หน่วยงานที่ขอรับเงินอุดหนุนจากองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นขาดความเข้าใจขั้นตอนการขอรับเงินอุดหนุน จึงอยากให้ทางองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นจัดทำคู่มือการขอรับเงินอุดหนุนให้แก่หน่วยรับเงินอุดหนุนเพื่อให้หน่วยรับเงินอุดหนุนจัดส่งหนังสือร้องขอได้ทันห้วงระยะเวลาในงบประมาณนั้นๆ

6. บางหน่วยงานไม่เข้าใจระเบียบการใช้จ่ายเงินอุดหนุน โดยเฉพาะในงบประมาณ พ.ศ. 2567 องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นได้สนับสนุนงบประมาณเงินอุดหนุนให้กับหน่วยงานใหม่ซึ่งไม่เคยได้รับงบประมาณสนับสนุนมาก่อน เจ้าหน้าที่ขาดความเข้าใจถึงระเบียบเงินอุดหนุนฯ ทำให้จัดทำเอกสารล่าช้าและไม่ถูกต้องตามระเบียบเงินอุดหนุนฯ และฝ่ายตรวจติดตามและประเมินผล ได้เข้าไปชี้แจง พร้อมให้คำแนะนำเพิ่มเติมแก่หน่วยงาน พร้อมกำชับให้เจ้าหน้าที่จัดทำรายงานผลการดำเนินงานส่งให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ทราบภายใน 30 วัน

5.5 ข้อเสนอแนะ

5.5.1 ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นสามารถนำข้อมูลสารสนเทศที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลผลการดำเนินงานการติดตามและประเมินผลการใช้จ่ายเงินอุดหนุนขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น กรณีให้การสนับสนุนหน่วยงานอื่น ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 เพื่อนำไปพิจารณาว่าจะปรับปรุง/ยุติหรือให้การสนับสนุนในปีงบประมาณถัดไปเพราะข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์สามารถรู้ถึงความต้องการของประชาชนในแต่ละปี เพื่อสนองความต้องการของประชาชนในพื้นที่จังหวัดขอนแก่นและคำนึงถึงความสามารถในการนำไปปฏิบัติได้จริง

1.2 ฐานข้อมูลที่ได้รับจากการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาต่างๆ ของคณะกรรมการตรวจติดตามและประเมินผลในปีงบประมาณที่ผ่านมาสามารถนำมาประกอบการพิจารณาการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นและคณะกรรมการฯ เห็นควรพิจารณางบประมาณที่คาดว่าจะได้รับและรายละเอียดโครงการที่คาดว่าจะดำเนินการในแต่ละปีงบประมาณเพื่อให้สอดคล้องและใกล้เคียงกับศักยภาพในการดำเนินการขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นในการสนับสนุนงบประมาณในปีต่อไป

1.3 เพื่อเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดสรรงบประมาณลงพื้นที่ดำเนินโครงการ ควรส่งเสริมให้เกิดการบูรณาการงบประมาณร่วมกันระหว่างหน่วยงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นและหน่วยงานอื่นโดยการกำหนดระเบียบ/แนวทางการปฏิบัติที่ชัดเจนรวมถึงกำหนดให้มีคณะกรรมการที่ขับเคลื่อนการบูรณาการการดำเนินงานร่วมกันโดยควรมีการจัดทำแผนยุทธศาสตร์หรือแผนปฏิบัติงานร่วมกันเพื่อให้การดำเนินงานของหน่วยงานมีความสอดคล้องเชื่อมโยงกันมีเป้าหมายในการดำเนินงานโครงการให้บรรลุผลสำเร็จในทิศทางเดียวกัน

5.5.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ส่วนราชการที่รับผิดชอบหน่วยงานต่างๆ ที่ขอรับการสนับสนุน ควรชี้แจง ระเบียบ วิธีการ ขั้นตอนการใช้จ่ายงบประมาณให้เป็นไปตามระเบียบการใช้จ่ายเงินอุดหนุนฯ และแจ้งให้หน่วยงานที่ได้รับเงินอุดหนุนจากองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นให้ดำเนินโครงการทันทีเมื่อได้รับการอนุมัติโครงการและจัดสรรงบประมาณโดยคำนึงถึงช่วงระยะเวลาในการดำเนินงานตามที่กำหนดไว้ในแผนการดำเนินงานอย่างเคร่งครัด หากพบปัญหาอุปสรรคหรือข้อจำกัดในการดำเนินงานตามช่วงระยะเวลาดังกล่าวให้แจ้งต่อผู้บังคับบัญชาที่เกี่ยวข้องได้ทราบเพื่อให้ข้อเสนอแนะแนวทางในการดำเนินงานให้เป็นไปตามแผนพัฒนาฯ รวมไปถึงกำหนดกรอบระยะเวลาเสนอโครงการขอรับงบประมาณให้กับหน่วยขอรับเงินอุดหนุนให้ทราบล่วงหน้า

2.2 องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นควรพิจารณาเพิ่มวงเงินงบประมาณสนับสนุนโครงการในด้านพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ การพัฒนาองค์กรให้เป็นจุดบริการประชาชนและเป็นที่ยอมรับของชุมชนในพื้นที่เพื่อส่งเสริมให้บุคลากรในองค์กรมีความรู้ความสามารถไปจนถึงมีทักษะในการปฏิบัติงานได้ดียิ่งขึ้น และปฏิบัติงานภายใต้ระเบียบอย่างเคร่งครัด ถูกต้อง และสามารถตรวจสอบได้

2.3 การเพิ่มประสิทธิภาพการจัดทำแผนยุทธศาสตร์พัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัดควรเน้นให้ความสำคัญกับกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน และสอดคล้องกับความต้องการของประชาชนในพื้นที่ทั้งในระดับหมู่บ้าน ตำบล อำเภอ จังหวัดและกลุ่มจังหวัด โดยต้องคำนึงถึงความสอดคล้องกับวิถีชีวิตของคนในพื้นที่ ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืน

บรรณานุกรม

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. **คู่มือการติดตามและประเมินผลการจัดทำและแปลงแผนไปสู่การปฏิบัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น**, ม.ป.พ.

โกวิท พวงงาม. (2555). **การปกครองท้องถิ่น ว่าด้วยทฤษฎี แนวคิด และหลักการ**. (พิมพ์ครั้งที่8).

กรุงเทพฯ: บริษัท ส.เอเชียเพลส (1989) จำกัด.

พลเดช ปิ่นประทีป. (2557). **ปฏิรูประบบการปกครองและกระจายอำนาจ ข้อเสนอจากเวทีภาคีพัฒนาประเทศไทย**.นนทบุรี: บริษัท สหมิตรพรินต์ติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด.

สนธิ จรอนันต์. (2549). **ความเข้าใจเรื่องการปกครองท้องถิ่น**. (พิมพ์ครั้งที่2). กรุงเทพฯ: บริษัท สุขุมและบุตร จำกัด.

สมบัติ ชำรงธัญวงศ์. (2556). **การเมือง : แนวความคิดและการพัฒนา**. (พิมพ์ครั้งที่ 21). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์สมาธรรม.

สกนธ์ วรรณวิวัฒนา. (2553). **วิธีใหม่การพัฒนาารายรับท้องถิ่นไทย**. กรุงเทพฯ: วิทยาลัย พัฒนาการปกครองท้องถิ่น สถาบันพระปกเกล้า.

เยาวดี ราชชัยกุล วิบูลย์ศรี (2546) **การประเมินโครงการแนวคิดและแนวปฏิบัติ** พิมพ์ครั้งที่ 3 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สมาคมสันนิบาตเทศบาลแห่งประเทศไทย. (2556). **การจัดสรรเงินอุดหนุนให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น** ปีงบประมาณ 2555.

สำนักงานเศรษฐกิจและการคลัง กระทรวงการคลัง. วรพิตย์ มีมาก. (2554). **การวิเคราะห์โครงสร้างการคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในประเทศไทย**. วารสารวิทยาการ จัดการ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 28(2).

วีระศักดิ์ เครือเทพ. (2550). **การเสริมสร้างสุขภาพทางการเมืองการคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น**.

กรุงเทพมหานคร: ส. เจริญการพิมพ์

วิลเลียม เอ. ร็อบสัน (William A. Robson, 1953 : 574) **การปกครองท้องถิ่น ในรูปแบบของการปกครองตนเอง**

วีระศักดิ์ เครือเทพ. เอกสารเพื่อประกอบการพิจารณากฎหมายของสมาชิกวุฒิสภา เรื่อง **บทวิเคราะห์ร่างกฎหมายเกี่ยวกับรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น**. กรุงเทพฯ: สถาบันพระปกเกล้า, 2554.

สกนธ์ วรรณวิวัฒนา. **วิธีใหม่การพัฒนาารายรับท้องถิ่นไทย**. นนทบุรี: สถาบันพระปกเกล้า, 2553.

หนังสือสำนักงานงบประมาณ นร 0704/ว33 ลงวันที่ 18 มกราคม 2553 เรื่อง **หลักการจำแนกประเภทรายจ่ายตามงบประมาณ**

องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น. **ข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น เรื่อง งบประมาณรายจ่าย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2567** ฝ่ายงบประมาณและเงินอุดหนุน สำนักยุทธศาสตร์และงบประมาณ ขอนแก่น : องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น 2567

Clark, John J. (1957). **Government of United Kingdom**. London : Sirr Issae Pitman. Cronbach, Lee Joseph. (1970). Essentials of Psychological Testing 3 rd ed., New York : Harper and Row.

Holloway V, William. (1951:389). **State Local Government**. Great Brtraain : William Brendon and Son.

Montagu, Harris G. (1984). **Comparative Local Government**. Great Britain : William Brendon and Son.

ภาคผนวก

(แบบบันทึกข้อตกลงการรับเงินอุดหนุน)

เลขที่/.....

บันทึกข้อตกลงการรับเงินอุดหนุน

เขียนที่

วันที่ เดือน พ.ศ.

บันทึกนี้ทำขึ้นเพื่อเป็นข้อตกลงในการดำเนินงานโครงการที่ได้รับเงินอุดหนุนจาก (ชื่อ
องค์การบริหารส่วนจังหวัด/เทศบาล/องค์การบริหารส่วนตำบล) ระหว่าง (ชื่อหน่วยงานที่ขอรับเงินอุดหนุน)
โดย

๑. นาย/นาง/นางสาว บ้านเลขที่ หมู่ที่ ตำบล.....
อำเภอ จังหวัด.....

๒. นาย/นาง/นางสาว บ้านเลขที่ หมู่ที่ ตำบล
อำเภอ จังหวัด

ในฐานะ(ตำแหน่งผู้รับผิดชอบโครงการ)ซึ่งต่อไปในบันทึกนี้เรียกว่า “ผู้ได้รับเงินอุดหนุน” ฝ่ายหนึ่ง
กับ (ชื่อองค์การบริหารส่วนจังหวัด/เทศบาล/องค์การบริหารส่วนตำบล) โดย นาย/นาง/นางสาว ...
..... ในฐานะ (นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด/เทศบาล/องค์การบริหารส่วนตำบล) ซึ่ง
ต่อไปในบันทึกนี้เรียกว่า “ผู้ให้เงินอุดหนุน” อีกฝ่ายหนึ่ง

ทั้งสองฝ่ายได้ตกลงทำบันทึกข้อตกลงกัน มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

๑. ผู้ได้รับเงินอุดหนุน ตกลงจะดำเนินการโครงการ
ซึ่งต่อไปในบันทึกนี้เรียกว่า “โครงการ” ตามที่(ซึ่งองค์การบริหารส่วนจังหวัด/เทศบาล/องค์การบริหารส่วน
ตำบล) ผู้ให้เงินอุดหนุน ได้ให้เงินอุดหนุน จำนวนบาท (.....)
และผู้ได้รับเงินอุดหนุนมีเงินสมทบ จำนวน บาท (.....)ให้เป็นไป
ตามวัตถุประสงค์ เป้าหมาย แผนการดำเนินงานของโครงการตามเอกสารแนบท้ายบันทึกข้อตกลงนี้ ตลอดจน
หลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติตามที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด

๒. หากผู้ได้รับเงินอุดหนุนไม่ดำเนินการตามโครงการ หรือดำเนินการไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของ
โครงการ หลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติที่กำหนด ผู้ได้รับเงินอุดหนุนยินยอมคืนเงินอุดหนุนที่ได้รับหรือเบิกจ่ายไป
แล้วหรือค่าใช้จ่ายอื่นใด อันเกิดจากการดำเนินการไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของโครงการหรือไม่ดำเนินการ
ตามโครงการให้แก่ผู้ให้เงินอุดหนุน โดยผู้ให้เงินอุดหนุนไม่ต้องบอกกล่าวหรือทวงถามเป็นหนังสือแต่อย่างใด
และผู้ให้เงินอุดหนุนไม่ต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายใด ๆ ที่เกิดขึ้น เว้นแต่ การไม่ดำเนินการหรือดำเนินการไม่เป็น
ตามวัตถุประสงค์ของโครงการนั้น เกิดจากเหตุสุดวิสัย พันวิสัย หรือเกิดภัยพิบัติ ซึ่งมีได้เกิดจากการกระทำของ
ผู้ได้รับเงินอุดหนุน

ในกรณีที่ผู้ได้รับเงินอุดหนุนไม่คืนเงินอุดหนุนที่ได้รับหรือเบิกจ่ายไปแล้ว รวมทั้งค่าใช้จ่ายอื่นใดให้แก่
ผู้ให้เงินอุดหนุน ผู้ได้รับเงินอุดหนุนยินยอมเสียดอกเบี้ยตามอัตราที่กฎหมายกำหนดนับแต่วันที่ได้รับเงินจาก
ผู้ให้เงินอุดหนุน รวมทั้งยินยอมให้ผู้ให้เงินอุดหนุนดำเนินคดีตามกฎหมายได้

๓. ผู้ได้รับเงินอุดหนุนจะต้องจัดให้มีระเบียบ ข้อบังคับ หลักเกณฑ์หรือวิธีปฏิบัติในการจะนำเงิน
อุดหนุนที่ได้รับจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไปใช้จ่ายอย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

๔. ผู้ได้รับเงินอุดหนุนที่มีเงินร่วมสมทบ เมื่อได้รับเงินอุดหนุนแล้วในการดำเนินโครงการจะต้องใช้
จ่ายเงินงบประมาณของตนเองก่อนเป็นลำดับแรก

๕. ผู้ได้รับเงินอุดหนุนยินยอมและยินดียินดีอำนวยความสะดวกให้คณะทำงานที่ผู้ให้เงินอุดหนุนแต่งตั้ง
เข้า

ร่วมติดตามและประเมินผลโครงการที่ได้รับเงินอุดหนุน

๖. เมื่อดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของโครงการเสร็จเรียบร้อยแล้ว ผู้ได้รับเงินอุดหนุนต้องรายงาน
ผลการดำเนินการพร้อมรายงานการใช้จ่ายเงินและสำเนาใบเสร็จรับเงินหรือเอกสารหลักฐานอื่นให้ผู้ให้เงิน
อุดหนุนทราบ ภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่โครงการแล้วเสร็จ และหากมีเงินเหลือจ่ายให้ส่งคืน (ชื่อองค์การ
บริหารส่วนจังหวัด/เทศบาล/องค์การบริหารส่วนตำบล)..... พร้อมการรายงานผลการดำเนินการดังกล่าว

หากผู้ได้รับเงินอุดหนุนไม่รายงานผลการดำเนินการ ผู้ให้เงินอุดหนุนของสงวนสิทธิ์ที่จะไม่พิจารณา
สนับสนุนงบประมาณให้ในโอกาสต่อไป และหากผู้ได้รับเงินอุดหนุนไม่คืนเงินเหลือจ่าย ผู้ได้รับเงินอุดหนุน
ยินยอมให้ผู้ให้เงินอุดหนุนดำเนินคดีได้ตามกฎหมาย พร้อมยินยอมเสียดอกเบี้ยตามที่กฎหมายกำหนด

บันทึกข้อตกลงนี้ทำขึ้นเป็นสองฉบับ มีข้อความถูกต้องตรงกัน โดยมอบให้ผู้ได้รับเงินอุดหนุนหนึ่งฉบับ
และผู้ให้เงินอุดหนุน หนึ่งฉบับ

ทั้งสองฝ่ายได้อ่านและมีความเข้าใจข้อความตามบันทึกข้อตกลงนี้โดยตลอดแล้ว จึงได้ลงลายมือชื่อไว้
เป็นหลักฐาน

(ลงชื่อ)ผู้ให้เงินอุดหนุน
อุดหนุน

(.....)

ตำแหน่ง.....

(ลงชื่อ).....ผู้ได้รับเงิน

(.....)

ตำแหน่ง.....

(ลงชื่อ)ผู้ให้เงินอุดหนุน
อุดหนุน

(.....)

ตำแหน่ง.....

(ลงชื่อ).....ผู้ได้รับเงิน

(.....)

ตำแหน่ง.....

(ลงชื่อ)ผู้ให้เงินอุดหนุน
อุดหนุน

(.....)

ตำแหน่ง.....

(ลงชื่อ).....ผู้ได้รับเงิน

(.....)

ตำแหน่ง.....

โครงการการใช้จ่ายเงินอุดหนุนขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น
กรณีให้การสนับสนุนหน่วยงานอื่น ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567

ที่	โครงการ/กิจกรรม	หน่วยงานที่ขอรับ เงินอุดหนุน	งบประมาณ (บาท)	หมายเหตุ
1	โครงการฝึกอบรมพัฒนาศักยภาพชุดรักษาความ ปลอดภัย (ชรบ.) ประจำปีงบประมาณ 2567	ที่ทำการปกครอง อำเภอบ้านไผ่	100,000	ดำเนินการ แล้วเสร็จ
2	โครงการฝึกอบรมอาสาสมัครตำรวจบ้าน ประจำปีงบประมาณ 2567	สถานีตำรวจภูธรชนบท	100,000	ดำเนินการ แล้วเสร็จ
3	โครงการฝึกอบรมอาสาสมัครรักษาความสงบ เรียบร้อยและพัฒนาท้องถิ่นด้านยาเสพติด ประจำปี 2567	สถานีตำรวจภูธรบ้านไผ่	300,000	ดำเนินการ แล้วเสร็จ
4	โครงการเพิ่มประสิทธิภาพ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ในการบูรณาการมาตรการรักษาความเป็นระเบียบ เรียบร้อยและพัฒนาท้องถิ่นจังหวัดขอนแก่น ประจำปีงบประมาณ 2567	ที่ทำการปกครอง จังหวัดขอนแก่น	1,200,000	ดำเนินการ แล้วเสร็จ
5	โครงการอบรมและศึกษาดูงานเกี่ยวกับเศรษฐกิจ พอเพียงของผู้นำท้องถิ่น ผู้นำท้องที่ และประชาชน ทั่วไป ในเขตพื้นที่อำเภอโนนศิลา ประจำปี งบประมาณ 2567	ที่ทำการปกครอง อำเภอโนนศิลา	300,000	ดำเนินการ แล้วเสร็จ
6	โครงการพัฒนาหมู่บ้าน/ชุมชนเข้มแข็งแก้ไขปัญหา ยาเสพติด (ศป.ปส.อ.เป็อยน้อย) ประจำปี งบประมาณ พ.ศ. 2567	ที่ทำการปกครอง อำเภอเป็อยน้อย	100,000	ดำเนินการ แล้วเสร็จ
7	โครงการอบรมพัฒนาศักยภาพผู้นำท้องที่/ผู้นำ ชุมชนในการจัดการชุมชน ท้องถิ่นอย่างยั่งยืนตาม หลักปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียง ประจำปี งบประมาณ 2567	ที่ทำการปกครอง อำเภออุบลรัตน์	499,000	ดำเนินการ แล้วเสร็จ
8	โครงการฝึกอบรมเยาวชนสัมพันธ์ด้านยาเสพติด ประจำปี งบประมาณ 2567	สถานีตำรวจภูธรบ้านไผ่	200,000	ดำเนินการ แล้วเสร็จ
9	โครงการฝึกอบรมสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมด้าน ยาเสพติด ประจำปีงบประมาณ 2567	สถานีตำรวจภูธรบ้านไผ่	300,000	ดำเนินการ แล้วเสร็จ
10	โครงการฝึกอบรมอาสาสมัครเครือข่ายนักเรียน นักศึกษา ด้านยาเสพติด ประจำปีงบประมาณ 2567	สถานีตำรวจภูธร บ้านไผ่	200,000	ดำเนินการ แล้วเสร็จ

โครงการการใช้จ่ายเงินอุดหนุนขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น
กรณีให้การสนับสนุนหน่วยงานอื่น ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567

ที่	โครงการ/กิจกรรม	หน่วยงานที่ขอรับ เงินอุดหนุน	งบประมาณ (บาท)	หมายเหตุ
11	โครงการกาชาดใส่ใจบรรเทาทุกข์ประสพสาธารณ ภัยประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567	สำนักงานเหล่ากาชาด จังหวัดขอนแก่น	300,000	ดำเนินการ แล้วเสร็จ
12	โครงการส่งเสริมศักยภาพนักเรียนด้านศิลปะ ดนตรี กีฬา และวิชาการ	สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา ขอนแก่น เขต 1	1,000,000	ดำเนินการ แล้วเสร็จ
13	โครงการส่งเสริมศักยภาพนักเรียนด้านศิลปะ ดนตรี กีฬาและวิชาการ	สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา ขอนแก่น เขต 2	1,000,000	ดำเนินการ แล้วเสร็จ
14	โครงการค่ายส่งเสริมทักษะอาชีพ การศึกษาเพื่อ สร้างรายได้และการมีงานทำ โรงเรียนบ้านวังหิน แก่อ้อ ประจำปีงบประมาณ 2567	สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา ขอนแก่น เขต 2	200,000	ดำเนินการ แล้วเสร็จ
15	โครงการส่งเสริมศักยภาพนักเรียนด้านศิลปะ ดนตรี กีฬา และวิชาการ	สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา ขอนแก่น เขต 3	1,000,000	ดำเนินการ แล้วเสร็จ
16	โครงการพัฒนาแหล่งเรียนรู้สู่ความเป็นเลิศ โรงเรียนชุมชน บ้านแวงใหญ่	สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา ขอนแก่น เขต3	500,000	ดำเนินการ แล้วเสร็จ
17	โครงการขอสนับสนุนเครื่องเล่นสนามเด็กเล่น สำหรับเด็กโรงเรียนหนองกุงห้วยเสียววิทยา	สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา ขอนแก่น เขต 3	200,000	ดำเนินการ แล้วเสร็จ
18	โครงการส่งเสริมศักยภาพนักเรียนด้านศิลปะ ดนตรี กีฬา และวิชาการ	สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา ขอนแก่น เขต 4	1,000,000	ดำเนินการ แล้วเสร็จ
19	โครงการส่งเสริมศักยภาพนักเรียนด้านศิลปะ ดนตรี กีฬา และวิชาการ	สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา ขอนแก่น เขต 5	1,000,000	ดำเนินการ แล้วเสร็จ

โครงการการใช้จ่ายเงินอุดหนุนขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น
กรณีให้การสนับสนุนหน่วยงานอื่น ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567

ที่	โครงการ/กิจกรรม	หน่วยงานที่ขอรับ เงินอุดหนุน	งบประมาณ (บาท)	หมายเหตุ
20	โครงการจัดซื้อสื่อวิทยาศาสตร์ ด้านดาราศาสตร์ กล้อง โทรทรรศน์ โรงเรียนจตุรคามรังสรรค์	สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา ขอนแก่น เขต 6	30,400	ดำเนินการ แล้วเสร็จ
21	โครงการจัดซื้อสื่อวิทยาศาสตร์ ด้านดาราศาสตร์ กล้องโทรทรรศน์ โรงเรียนบ้านโคกสูงวิทยา	สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา ขอนแก่น เขต 5	30,400	ดำเนินการ แล้วเสร็จ
22	โครงการจัดซื้อสื่อวิทยาศาสตร์ ด้านดาราศาสตร์ กล้องโทรทรรศน์ โรงเรียนบ้านนาแพนงรัฐสามัคคี	สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา ขอนแก่น เขต 5	30,400	ดำเนินการ แล้วเสร็จ
23	โครงการจัดซื้อสื่อวิทยาศาสตร์ ด้านดาราศาสตร์ กล้องโทรทรรศน์ โรงเรียนบ้านเมืองเก่า	สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา ขอนแก่น เขต 5	30,400	ดำเนินการ แล้วเสร็จ
24	โครงการจัดซื้อสื่อวิทยาศาสตร์ ด้านดาราศาสตร์ กล้อง โทรทรรศน์ โรงเรียนบ้านหนองขาม	สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา ขอนแก่น เขต 5	30,400	ดำเนินการ แล้วเสร็จ
25	โครงการจัดซื้อสื่อวิทยาศาสตร์ ด้านดาราศาสตร์ กล้อง โทรทรรศน์ โรงเรียนบ้านหนองนาคำประชา นุเคราะห์	สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา ขอนแก่น เขต 5	30,400	ดำเนินการ แล้วเสร็จ
26	โครงการจัดซื้อสื่อวิทยาศาสตร์ ด้านดาราศาสตร์ กล้อง โทรทรรศน์ โรงเรียนบ้านหินร่องโนนสวรรค์	สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา ขอนแก่น เขต 5	30,400	ดำเนินการ แล้วเสร็จ
27	โครงการจัดซื้อสื่อวิทยาศาสตร์ ด้านดาราศาสตร์ กล้อง โทรทรรศน์ โรงเรียนภูเวียงวิทยายน	สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา ขอนแก่น เขต 5	30,400	ดำเนินการ แล้วเสร็จ
28	โครงการพัฒนาศักยภาพผู้เรียน การจัดหาเครื่อง ดนตรีตี เป่า ประกอบวงโยธวาทิตของโรงเรียนให้กับ โรงเรียนอนุบาลภูเวียง	สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา ขอนแก่น เขต 5	500,000	ดำเนินการ แล้วเสร็จ

โครงการการใช้จ่ายเงินอุดหนุนขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น
กรณีให้การสนับสนุนหน่วยงานอื่น ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567

ที่	โครงการ/กิจกรรม	หน่วยงานที่ขอรับ เงินอุดหนุน	งบประมาณ (บาท)	หมายเหตุ
29	โครงการส่งเสริมสนับสนุนงบประมาณจัดซื้อเครื่องดนตรีโรงเรียนบ้านกุดธาตุ	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5	300,000	ดำเนินการแล้วเสร็จ
30	โครงการส่งเสริมศักยภาพนักเรียนด้านศิลปะ ดนตรี กีฬา และวิชาการ	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น	1,000,000	ดำเนินการแล้วเสร็จ
31	โครงการพัฒนางานโยธาวิฑิต โรงเรียนแวงใหญ่วิทยา	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น	500,000	ดำเนินการแล้วเสร็จ
32	โครงการจัดซื้อสื่อวิทยาศาสตร์ ด้านดาราศาสตร์ กล้องโทรทรรศน์ โรงเรียนภูเวียงวิทยา	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น	62,640	ดำเนินการแล้วเสร็จ
33	โครงการจัดซื้อสื่อวิทยาศาสตร์ ด้านดาราศาสตร์ กล้อง โทรทรรศน์ โรงเรียนเวียงนครวิทยา	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น	30,320	ดำเนินการแล้วเสร็จ
34	โครงการจัดซื้อสื่อวิทยาศาสตร์ ด้านดาราศาสตร์ กล้องโทรทรรศน์ โรงเรียนเวียงวงกตวิทยา	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น	30,320	ดำเนินการแล้วเสร็จ
35	โครงการส่งเสริมสนับสนุนงบประมาณจัดซื้อเครื่องดนตรี (วงดุริยางค์) โรงเรียนกุดขอนแก่นวิทยา	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น	500,000	ดำเนินการแล้วเสร็จ
36	โครงการส่งเสริมศักยภาพนักเรียนและบุคลากรด้านกีฬาและวิชาการโรงเรียนเอกชนจังหวัดขอนแก่น	สมาคมผู้บริหารโรงเรียนเอกชนจังหวัดขอนแก่น	1,000,000	ดำเนินการแล้วเสร็จ
37	โครงการพัฒนาเด็กสายวิทย์ฯ เรียนรู้วิถีชีวิตจากสายน้ำสู่ แผ่นฟ้าประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567	ศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อการศึกษาขอนแก่น	50,000	ดำเนินการแล้วเสร็จ
38	โครงการจัดงานศิเระราตรี ปุชนิยาลัย ปราสาทเป็อยน้อย ประจำปี 2567	ที่ทำการปกครองอำเภอเป็อยน้อย	200,000	ดำเนินการแล้วเสร็จ

โครงการการใช้จ่ายเงินอุดหนุนขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น
กรณีให้การสนับสนุนหน่วยงานอื่น ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567

ที่	โครงการ/กิจกรรม	หน่วยงานที่ขอรับ เงินอุดหนุน	งบประมาณ (บาท)	หมายเหตุ
39	โครงการประเพณีออกพรรษา ลอยประทีปบูชา พุทธกตัญญู	เทศบาลนครขอนแก่น	100,000	ดำเนินการ แล้วเสร็จ
40	โครงการประเพณีสุดยอดสงกรานต์อีสาน เทศกาล ดอกคูณเสียงแคน และถนนข้าวเหนียว	เทศบาลนครขอนแก่น	400,000	ดำเนินการ แล้วเสร็จ
41	โครงการจัดงานวันบวสรวงปู่ตาขุนทิงพญาแฮด	เทศบาลตำบลบ้านแฮด	300,000	ดำเนินการ แล้วเสร็จ
42	โครงการงานประเพณีบุญกุ่มข้าวใหญ่และของดี อำเภอบ้านแฮด ประจำปี 2567	ที่ทำการปกครอง อำเภอบ้านแฮด	150,000	ดำเนินการ แล้วเสร็จ
43	โครงการประเพณีสักการะหลวงปู่ วรพรต (สังขาร มรกด) ประจำปีงบประมาณ 2567 เทศบาลตำบล ก้านเหลืองร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบลแวง น้อย และองค์การบริหารส่วนตำบลท่างาม	เทศบาลตำบล ก้านเหลือง	500,000	ดำเนินการ แล้วเสร็จ
44	โครงการสืบสานวัฒนธรรมประเพณีลอยกระทง ประจำปี 2566	เทศบาลเมืองบ้านพุ่ม	300,000	ดำเนินการ แล้วเสร็จ
45	โครงการสืบสานประเพณีบุญเดือนหก	เทศบาลตำบลสะอาด	300,000	ดำเนินการ แล้วเสร็จ
46	โครงการส่งเสริมสนับสนุนการอนุรักษ์ฟื้นฟู ขนบธรรมเนียมประเพณีวัฒนธรรมท้องถิ่น จังหวัด ขอนแก่น ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567	สำนักงานวัฒนธรรม จังหวัดขอนแก่น	500,000	ดำเนินการ แล้วเสร็จ
47	โครงการ “งานเทศกาลมปลาน้ำแดง แงผ้าฝ้าย ไหว้พระพุทธรูปประจำปี 2566”	ที่ทำการปกครอง อำเภอนองนาคำ	300,000	ดำเนินการ แล้วเสร็จ
48	โครงการงานประเพณีบุญกุ่มข้าวใหญ่ และของดี แวงใหญ่ ประจำปี พ.ศ.2567	ที่ทำการปกครอง อำเภอแวงใหญ่	500,000	ดำเนินการ แล้วเสร็จ
49	โครงการสนับสนุนการจัดงานประเพณีบุญกุ่มข้าว ใหญ่และของดีอำเภอบุหลาม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567	ที่ทำการปกครอง อำเภอบุหลาม	300,000	ดำเนินการ แล้วเสร็จ
50	โครงการงานบุญกุ่มข้าวใหญ่ ย้อนรอยไดโนเสาร์ เที่ยวเวียงเก่าหุบเขา 130 ล้านปี วิถีคนในภู ประจำปี 2567	ที่ทำการปกครอง อำเภอเวียงเก่า	300,000	ดำเนินการ แล้วเสร็จ

โครงการการใช้จ่ายเงินอุดหนุนขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น
กรณีให้การสนับสนุนหน่วยงานอื่น ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567

ที่	โครงการ/กิจกรรม	หน่วยงานที่ขอรับ เงินอุดหนุน	งบประมาณ (บาท)	หมายเหตุ
51	โครงการจัดงานเทศกาลกล้วยไม้ป่าบาน ของดีเมืองมัญจาคีรี ประจำปี 2567	ที่ทำการปกครอง อำเภอมัญจาคีรี	500,000	ดำเนินการ แล้วเสร็จ
52	โครงการจัดงานประเพณีบวงสรวงหลักเมืองภูเวียงและเทศกาลของดีเมืองภูเวียง ประจำปี พ.ศ. 2567	ที่ทำการปกครอง อำเภอภูเวียง	300,000	ดำเนินการ แล้วเสร็จ
53	โครงการจัดงานอนุรักษ์ ส่งเสริม ศิลปะ ประเพณี และวัฒนธรรมท้องถิ่น อำเภอภูผาม่าน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567	ที่ทำการปกครอง อำเภอภูผาม่าน	600,000	ดำเนินการ แล้วเสร็จ
54	โครงการงานประเพณีบุญกุ่มข้าวใหญ่ และงานของดีเมืองพล ประจำปี พ.ศ.2567	ที่ทำการปกครอง อำเภอพล	200,000	ดำเนินการ แล้วเสร็จ
55	โครงการงานประเพณีบุญกุ่มข้าวใหญ่และของดีอำเภอหนองสองห้อง ประจำปี 2567	ที่ทำการปกครอง อำเภอหนองสองห้อง	300,000	ดำเนินการ แล้วเสร็จ
56	โครงการงานเทศกาลไถ่อย่างเขาสวนกวางและประเพณี บุญกุ่มข้าวใหญ่ ประจำปี 2567	ที่ทำการปกครอง อำเภอเขาสวนกวาง	300,000	ดำเนินการ แล้วเสร็จ
57	โครงการจัดงานประเพณีบุญเดือนหก ประจำปี 2567	ที่ทำการปกครอง อำเภอโคกโพธิ์ไชย	500,000	ดำเนินการ แล้วเสร็จ
58	โครงการจัดงานสงฆ์พระเจ้าใหญ่มงคลไชยวาน ประจำปี พ.ศ. 2567	ที่ทำการปกครอง อำเภอโคกโพธิ์ไชย	100,000	ดำเนินการ แล้วเสร็จ
59	โครงการจัดงานไหมมัดหมี่และของดีเมืองชลบท อำเภอชนบท จังหวัดขอนแก่น ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567	ที่ทำการปกครอง อำเภอชนบท	100,000	ดำเนินการ แล้วเสร็จ
60	โครงการงานประเพณีลอยกระทง ประจำปี 2567	ที่ทำการปกครอง อำเภอชุมแพ	200,000	ดำเนินการ แล้วเสร็จ
61	โครงการงานประจำปีรวมของดีเมืองชุมแพ ประจำปี 2567	ที่ทำการปกครอง อำเภอชุมแพ	300,000	ดำเนินการ แล้วเสร็จ
62	โครงการเทศกาลประเพณีบุญกุ่มข้าวใหญ่โนนศิลา ประจำปี 2566 ปีงบประมาณ พ.ศ.2567 อำเภอโนนศิลา จังหวัดขอนแก่น	ที่ทำการปกครอง อำเภอโนนศิลา	300,000	ดำเนินการ แล้วเสร็จ
63	โครงการงานประเพณีบุญกุ่มข้าวใหญ่และของดีอำเภอบ้านไผ่ ประจำปี 2567	ที่ทำการปกครอง อำเภอบ้านไผ่	300,000	ดำเนินการ แล้วเสร็จ

โครงการการใช้จ่ายเงินอุดหนุนขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น
กรณีให้การสนับสนุนหน่วยงานอื่น ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567

ที่	โครงการ/กิจกรรม	หน่วยงานที่ขอรับ เงินอุดหนุน	งบประมาณ (บาท)	หมายเหตุ
64	โครงการสืบสานประเพณีบุญคุณลาน ข้าวโพด หวานสานไมตรี ข้าวจี๊แซบ และงานกาชาด อำเภอ บ้านฝางจังหวัดขอนแก่น ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567	ที่ทำการปกครอง อำเภอบ้านฝาง	300,000	ดำเนินการ แล้วเสร็จ
65	โครงการจัดงานประเพณีบุญเหล่าพระยีน ประจำปี 2567	ที่ทำการปกครอง อำเภอพระยีน	300,000	ดำเนินการ แล้วเสร็จ
66	โครงการยกย่องเชิดชูเกียรติคนดีศรีสภาวัฒนธรรม จังหวัดขอนแก่น ปี 2567	สำนักงานสภา วัฒนธรรมจังหวัด ขอนแก่น	100,000	ดำเนินการ แล้วเสร็จ
67	โครงการหมอลำน้อยจิตอาสาพัฒนาเยาวชนคน ขอนแก่น	สำนักงานสภา วัฒนธรรมจังหวัด ขอนแก่น	100,000	ดำเนินการ แล้วเสร็จ
68	โครงการจัดนิทรรศการให้ความรู้ Food and AgroTech 2024	สภาอุตสาหกรรม จังหวัดขอนแก่น	2,000,000	ดำเนินการ แล้วเสร็จ
69	โครงการพัฒนาศักยภาพการฟื้นคืนชีพผู้ป่วย โรงพยาบาลหนองสองห้อง	สำนักงานสาธารณสุข จังหวัดขอนแก่น	999,000	ดำเนินการ แล้วเสร็จ
70	โครงการพัฒนาศักยภาพห้องผ่าตัดศัลยกรรม กระดูกและข้อโรงพยาบาลเวียงใหญ่	สำนักงานสาธารณสุข จังหวัดขอนแก่น	3,599,000	ดำเนินการ แล้วเสร็จ
71	โครงการพัฒนาศักยภาพห้องผ่าตัดศัลยกรรม กระดูกและข้อด้วยเครื่องเอกซเรย์ ฟลูโอโรสโคป เคลื่อนที่แบบซีอาร์เอ็ม โรงพยาบาลพล จังหวัด ขอนแก่น	สำนักงานสาธารณสุข จังหวัดขอนแก่น	4,900,000	ดำเนินการ แล้วเสร็จ
72	โครงการรณรงค์ป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด (TO BE NUMBER ONE)จังหวัดขอนแก่น ประจำปี 2567	สำนักงานสาธารณสุข จังหวัดขอนแก่น	500,000	ดำเนินการ แล้วเสร็จ
73	โครงการคุมกำเนิดสุนัขและแมวอย่างถาวร ใน พื้นที่อำเภอบ้านฝาง ปีงบประมาณ พ.ศ. 2567	สำนักงานปศุสัตว์ จังหวัดขอนแก่น	100,000	ดำเนินการ แล้วเสร็จ

โครงการการใช้จ่ายเงินอุดหนุนขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น
กรณีให้การสนับสนุนหน่วยงานอื่น ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567

ที่	โครงการ/กิจกรรม	หน่วยงานที่ขอรับ เงินอุดหนุน	งบประมาณ (บาท)	หมายเหตุ
74	โครงการพัฒนาระบบบริการการแพทย์ฉุกเฉิน จังหวัดขอนแก่น ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567	มูลนิธิการแพทย์ ฉุกเฉินจังหวัดขอนแก่น	700,000	ดำเนินการ แล้วเสร็จ
75	โครงการบริการที่สมบูรณ์แบบเพื่อการดูแล ผู้ป่วย ภาวะปากแห้งเพดานโหว่ และความพิการ แต่กำเนิดของศีรษะและใบหน้า ในพื้นที่จังหวัด ขอนแก่น ปีงบประมาณ 2567	มูลนิธิตะวันฉายเพื่อ ผู้ป่วยปากแห้งเพดาน โหว่และพิการทาง ศีรษะและใบหน้า	300,000	ดำเนินการ แล้วเสร็จ
76	โครงการอบรมอาสาสมัครต่อต้านยาเสพติด ประจำปี งบประมาณ พ.ศ. 2567	สถานีตำรวจภูธรชุมแพ	300,000	ดำเนินการ แล้วเสร็จ
77	โครงการฝึกอบรมป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติด และการดูแลผู้ป่วยจิตเวชที่เกิดจากการใช้ยาเสพติด	สถานีตำรวจภูธร หนองสองห้อง	300,000	ดำเนินการ แล้วเสร็จ
78	โครงการฝึกอบรมทักษะกีฬาฟุตบอลเพื่อสุขภาพ สำหรับนักเรียน เยาวชนและประชาชน ประจำปี งบประมาณ พ.ศ. 2567 โรงเรียนบ้านขอนแก่นรัฐ ราษฎร์บำรุง	สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา ขอนแก่น เขต 2	150,000	ดำเนินการ แล้วเสร็จ
79	โครงการพัฒนานักกีฬาสู่ความเป็นเลิศและ นานาชาติของจังหวัดขอนแก่น ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567	สมาคมกีฬาแห่ง จังหวัดขอนแก่น	8,057,000	ดำเนินการ แล้วเสร็จ
80	โครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวและกระตุ้นเศรษฐกิจ โดยการจัดงานสงฆ์ท้ายปีเก่าต้อนรับปีใหม่ ปีงบประมาณ 2567 (โอนเพิ่ม 600,000.-บาท)	เทศบาลนครขอนแก่น	1,100,000	ดำเนินการ แล้วเสร็จ
81	โครงการจัดงาน “ISAN FOOD FESTIVAL 2023” เทศกาลอาหารอีสานจังหวัดขอนแก่น	สมาคมท่องเที่ยวและ ไมซ์จังหวัดขอนแก่น	200,000	ดำเนินการ แล้วเสร็จ
82	โครงการขับเคลื่อนการพัฒนาการจัดการศึกษา ปฐมวัยจังหวัดขอนแก่นเชิงบูรณาการ ประจำปี งบประมาณ 2567	สำนักงานศึกษาธิการ จังหวัดขอนแก่น	1,000,000	ดำเนินการ แล้วเสร็จ
83	โครงการจัดซื้อจอภาพอัจฉริยะพร้อมอุปกรณ์เพื่อใช้ ในการเรียนการสอนโรงเรียนบ้านโคกสีวิทยาเสริม	เขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1	248,000	ตั้งจ่าย รายการ ใหม่/ยกเลิก

โครงการการใช้จ่ายเงินอุดหนุนขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น
กรณีให้การสนับสนุนหน่วยงานอื่น ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567

ที่	โครงการ/กิจกรรม	หน่วยงานที่ขอรับ เงินอุดหนุน	งบประมาณ (บาท)	หมายเหตุ
84	โครงการจัดซื้อจอภาพอัจฉริยะพร้อมอุปกรณ์เพื่อใช้ในการเรียนการสอนโรงเรียนบ้านบึงเนียมบึงไคร่นุ่นท่าหิน	เขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1	248,000	ตั้งจ่าย รายการ ใหม่/ยกเลิก
85	โครงการจัดซื้อจอภาพอัจฉริยะพร้อมอุปกรณ์เพื่อใช้ในการเรียนการสอนโรงเรียนบ้านเก่าจันทองบัว (คุรุราษฎร์ประสิทธิ์)	เขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3	248,000	ตั้งจ่าย รายการ ใหม่/ยกเลิก
86	โครงการจัดซื้อจอภาพอัจฉริยะพร้อมอุปกรณ์เพื่อใช้ในการเรียนการสอนโรงเรียนฮ้องห้วยวานหอมประชาสรรค์	เขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3	248,000	ตั้งจ่าย รายการ ใหม่/ยกเลิก
87	โครงการอุดหนุนขยายเขตประปาหมู่บ้าน(ประปาส่วนภูมิภาค) บ้านกุดรัง หมู่ที่ 9 ตำบลหนองสองห้อง (คุ้มหนองเรือ) อำเภอหนองสองห้อง จังหวัดขอนแก่น	การประปาส่วน ภูมิภาคสาขาเมืองพล	494,000	ตั้งจ่าย รายการ ใหม่/ยกเลิก
88	โครงการจัดกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยวและกระตุ้นเศรษฐกิจ โดยการจัดงานมหัศจรรย์พรรณไม้ประจำปี งบประมาณ 2567	เทศบาลนครขอนแก่น	600,000	ยกเลิกโครงการ
89	โครงการอบรมเพิ่มประสิทธิภาพการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด	สถานีตำรวจภูธร ภูพาน	100,000	ยกเลิกโครงการ
90	โครงการบุญประเพณี ของดีเมืองกระนวน	ที่ทำการปกครอง อำเภอกระนวน	250,000	ยกเลิกโครงการ
91	โครงการจัดงานประเพณีบุญกุ่มข้าวใหญ่และงานของดีสี่ชมพู ประจำปี พ.ศ. 2567	ที่ทำการปกครอง อำเภอสี่ชมพู	300,000	ยกเลิกโครงการ
92	โครงการ“รวมพลังสตรีบ้านฝาง สืบสานสร้างสรรค์แบ่งปันชุมชน” ประจำปีงบประมาณ 2567	สำนักงานพัฒนา ชุมชนจังหวัดขอนแก่น	100,000	ยกเลิกโครงการ
93	โครงการพัฒนาศักยภาพกำนันผู้ใหญ่บ้านในการบูรณาการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 อำเภอหนองสองห้อง จังหวัดขอนแก่น	ที่ทำการปกครอง อำเภอหนองสองห้อง	300,000	ยกเลิกโครงการ

โครงการการใช้จ่ายเงินอุดหนุนขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น
กรณีให้การสนับสนุนหน่วยงานอื่น ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567

ที่	โครงการ/กิจกรรม	หน่วยงานที่ขอรับ เงินอุดหนุน	งบประมาณ (บาท)	หมายเหตุ
94	โครงการพัฒนาศักยภาพ ด้านอาชีพ และคุณภาพชีวิตด้วยกิจกรรม อาชีวบำบัดปักผ้าแบบบูรณาการ ตั้งจ่ายเป็นรายการใหม่ (โอนครั้งที่ 13 ลว. 14 เมษายน 2567)	มูลนิธิขอบฟ้ากว้างเพื่อ บุคคลพิเศษ	289,000	ตั้งจ่าย รายการใหม่
95	โครงการจัดงานประเพณีบุญเดือนหก ประจำปีงบประมาณ 2567 เทศบาลตำบลสำราญ ร่วมกับเทศบาลตำบลบ้านค้อและเทศบาลตำบลโนนท่อน	เทศบาลตำบลสำราญ	490,000	ตั้งจ่าย รายการใหม่
96	โครงการจัดงานประเพณีวันลอยกระทง ประจำปีงบประมาณ 2567	เทศบาลตำบลน้ำพอง	100,000	ตั้งจ่าย รายการใหม่
97	โครงการงานประเพณีสักการะหลวงปู่ศุข สืบสานบุญกุ่มข้าวใหญ่	อบต.ขามป้อม	50,000	ตั้งจ่าย รายการใหม่
98	โครงการปรับปรุงภูมิทัศน์คูประภาชัย(งานขบคันหินและงานวางท่อระบายน้ำ	อบต.บัวใหญ่	494,200	ตั้งจ่าย รายการใหม่
99	โครงการจัดงานแผ่นดินพระเจ้าใหญ่ รวมใจของดีอำเภอลำทะเมนชัย ประจำปี 2567	ที่ทำการปกครอง อำเภอลำทะเมนชัย	100,000	ตั้งจ่าย รายการใหม่
100	โครงการประเพณีบุญกุ่มข้าวใหญ่117 ปี ของดินน้ำพอง ประจำปี 2567	ที่ทำการปกครอง อำเภอน้ำพอง	500,000	ตั้งจ่าย รายการใหม่
101	โครงการงานประเพณีบุญคุณลานสู่ขวัญข้าวอำเภอแวงน้อย ประจำปี พ.ศ. 2567	ที่ทำการปกครอง อำเภอแวงน้อย	300,000	ตั้งจ่าย รายการใหม่
102	โครงการขับเคลื่อนการน้อมนำแนวพระราชดำริของสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯสยามบรมราชกุมารี"ทางนี้มีผล ผู้คนรักกัน"เพื่อฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและพัฒนาคูณภาพชีวิตจังหวัดขอนแก่น ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567	ที่ทำการปกครอง จังหวัดขอนแก่น	500,000	ตั้งจ่าย รายการใหม่
103	โครงการจัดงานประเพณีบุญบั้งไฟอำเภอบุธันท์ ประจำปี 2567	ที่ทำการปกครอง อำเภอบุธันท์	200,000	ตั้งจ่าย รายการใหม่
104	โครงการจัดงานประเพณีบุญเดือนหก ประจำปีงบประมาณ 2567	เทศบาลตำบลนาจาน	300,000	ตั้งจ่าย รายการใหม่

โครงการการใช้จ่ายเงินอุดหนุนขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น
กรณีให้การสนับสนุนหน่วยงานอื่น ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567

ที่	โครงการ/กิจกรรม	หน่วยงานที่ขอรับ เงินอุดหนุน	งบประมาณ (บาท)	หมายเหตุ
105	โครงการฝึกอบรมยุทธวิธี เพื่อช่วยเหลือเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองในการรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน และแก้ไขปัญหายาเสพติด ประจำปีงบประมาณ 2567	ที่ทำการปกครอง อำเภอบ้านแฮด	150,000	ตั้งจ่าย รายการใหม่
106	โครงการอบรมพัฒนาศักยภาพสตรี ในการพัฒนาและขับเคลื่อนชุมชนให้ก้าวไปข้างหน้าอย่างยั่งยืนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ประจำปีงบประมาณ 2567 อำเภออุบลรัตน์ จังหวัดขอนแก่น ตั้งจ่ายเป็นรายการใหม่	ที่ทำการปกครอง อำเภออุบลรัตน์	499,000	ตั้งจ่าย รายการใหม่
107	โครงการอบรมและศึกษาดูงานการบริหารจัดการขยะมูลฝอยและการกำจัดขยะมูลฝอยด้วยระบบเตาเผาขยะ เพื่อพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพสมาชิกสภา อบต.ท่าพระ ผู้นำชุมชนและเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องในการแก้ปัญหาขยะอย่างยั่งยืน ประจำปี 2567	องค์การบริหารส่วน ตำบลท่าพระ	159,400	ตั้งจ่าย รายการใหม่
108	โครงการฝึกอบรมทบทวนชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน(ชรบ) เพื่อเฝ้าระวังปัญหาเสพติดและการรักษาความสงบเรียบร้อยในหมู่บ้าน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567	ที่ทำการปกครอง อำเภอหนองสองห้อง	300,000	ตั้งจ่าย รายการใหม่
109	โครงการจัดซื้อครุภัณฑ์เพื่อการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาโรงเรียนเวียงวงกตวิทยาคม	สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา ขอนแก่น	245,000	ตั้งจ่าย รายการใหม่
110	โครงการจัดซื้อครุภัณฑ์เพื่อการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาโรงเรียนภูเวียงวิทยา	สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา ขอนแก่น เขต 5	245,000	ตั้งจ่าย รายการใหม่
111	โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการแก้ไขปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติดแบบบูรณาการระดับพื้นที่ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567	ที่ทำการปกครอง จังหวัดขอนแก่น	1,050,000	ตั้งจ่าย รายการใหม่

โครงการการใช้จ่ายเงินอุดหนุนขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น
กรณีให้การสนับสนุนหน่วยงานอื่น ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567

ที่	โครงการ/กิจกรรม	หน่วยงานที่ขอรับ เงินอุดหนุน	งบประมาณ (บาท)	หมายเหตุ
112	โครงการส่งเสริมกิจกรรมพัฒนาการด้านกีฬา โรงเรียนโคกสีพิทยาสรรพ์	สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา ขอนแก่น	496,000	ตั้งจ่าย รายการใหม่
113	โครงการพัฒนาศักยภาพ และศึกษาดูงาน อาสาสมัครท้องถิ่นรักโลก (อ.ถ.ล.)และแกนนำ ด้านสุขภาพเพื่อการขับเคลื่อนเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืน ประจำปีงบประมาณ 2567	เทศบาลตำบลบ้านค้อ	800,000	ตั้งจ่าย รายการใหม่

ภาพประกอบการติดตามและประเมินผลการใช้จ่ายเงินอุดหนุน
ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น
กรณีให้การสนับสนุนหน่วยงานอื่น ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567

ภาพประกอบการติดตามและประเมินผลการใช้จ่ายเงินอุดหนุน
ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น
กรณีให้การสนับสนุนหน่วยงานอื่น ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567

ภาพประกอบการติดตามและประเมินผลการใช้จ่ายเงินอุดหนุน
ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น
กรณีให้การสนับสนุนหน่วยงานอื่น ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567

ภาพประกอบการติดตามและประเมินผลการใช้จ่ายเงินอุดหนุน
ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น
กรณีให้การสนับสนุนหน่วยงานอื่น ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567

ภาพประกอบการติดตามและประเมินผลการใช้จ่ายเงินอุดหนุน
ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น
กรณีให้การสนับสนุนหน่วยงานอื่น ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567

ภาพประกอบการติดตามและประเมินผลการใช้จ่ายเงินอุดหนุน
ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น
กรณีให้การสนับสนุนหน่วยงานอื่น ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567

ภาพประกอบการติดตามและประเมินผลการใช้จ่ายเงินอุดหนุน
ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น
กรณีให้การสนับสนุนหน่วยงานอื่น ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2567

**แบบตรวจติดตามโครงการการใช้จ่ายเงินอุดหนุน
ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ กรณีให้การสนับสนุนหน่วยงานอื่น ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567**

ชื่อหน่วยงานที่รับเงินอุดหนุน.....

ชื่อโครงการ.....จำนวนเงิน.....บาท

ส่วนที่ 1 ชื่อยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับโครงการ (เลือกเพียง 1 ยุทธศาสตร์ ที่ตรงกับโครงการของท่าน)

- ☐ ยุทธศาสตร์ที่ 1 การพัฒนาคุณภาพคนและสังคม
- ☐ ยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนาการศึกษา
- ☐ ยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาเมืองและชุมชน
- ☐ ยุทธศาสตร์ที่ 4 การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน
- ☐ ยุทธศาสตร์ที่ 5 การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- ☐ ยุทธศาสตร์ที่ 6 การพัฒนาระบบบริหารจัดการที่ดี

ส่วนที่ 2 เจ้าหน้าที่ผู้ดูแลรับผิดชอบโครงการให้ข้อมูลเกี่ยวกับการใช้จ่ายเงินอุดหนุน

ให้หน่วยงานที่รับการสนับสนุนงบประมาณเงินอุดหนุน จาก อบจ.เชียงใหม่ ตอบคำถามข้างล่างตามความเป็นจริง

1. ผู้ให้ข้อมูลมีส่วนเกี่ยวข้องในฐานะ

- ☐ ผู้บริหารหน่วยงาน ☐ เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการ ☐ บุคลากรในหน่วยงาน

2. หน่วยงานของท่านได้จัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาตามแนวยุทธศาสตร์จังหวัดเชียงใหม่หรือไม่

- ☐ จัดทำ ☐ มีแต่ไม่จัดทำ ☐ ไม่มี

3. โครงการนี้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาของจังหวัดหรือไม่

- ☐ สอดคล้อง ☐ ไม่สอดคล้อง ☐ ไม่มี

4. หน่วยงานของท่านได้ตั้งงบประมาณสมทบหรือไม่

- ☐ ตั้งงบประมาณสมทบ ☐ ไม่ได้ตั้งงบประมาณสมทบ

5. หน่วยงานท่านได้ขอรับงบประมาณจากหน่วยงานอื่นมาสมทบหรือไม่ นอกจากหน่วยงานของ อบจ.เชียงใหม่

- ☐ ขอรับเงินจากหน่วยงานอื่น ☐ บูรณาการร่วมกัน

6. การดำเนินงานตามโครงการนี้ ท่านได้ดำเนินการ จัดซื้อ/จัดจ้าง ตามระเบียบฯ ของหน่วยงานท่านหรือไม่

- ☐ ดำเนินการตามระเบียบฯ ☐ ไม่ได้ดำเนินการตามระเบียบฯ ☐ เป็นหน่วยงานอิสระ

7. การดำเนินงานตามโครงการนี้ ท่านได้จัดทำรายละเอียดการรับ-จ่ายเงิน ไว้ชัดเจน เพื่อรับการตรวจสอบหรือไม่

- ☐ จัดทำหลักฐานครบถ้วน ☐ จัดทำหลักฐานไม่ครบถ้วน ☐ ไม่ได้จัดทำ

8. การดำเนินงานโครงการนี้มีเงินเหลือจ่าย และนำส่งคืนหรือไม่ (ระบุจำนวนเงินเหลือจ่าย ท้ายแบบประเมิน)

- ☐ เหลือจ่ายนำส่งคืน ☐ เหลือจ่ายยังไม่นำส่งคืน ☐ ไม่มีเงินเหลือจ่าย

9. ดำเนินการแล้วเสร็จ ได้จัดส่งรายงานผลการดำเนินงานให้ อบจ.เชียงใหม่ ทราบหรือไม่

- ☐ ยังไม่รายงาน ☐ รายงานแล้ว

ส่วนที่ 3 การมีส่วนร่วมต่อผลการดำเนินงานตามโครงการ

คำชี้แจง : ให้หน่วยงานที่ขอรับเงินอุดหนุนฯ เลือกระดับคะแนนการมีส่วนร่วมต่อผลการดำเนินงานตามโครงการในครั้งนี้

1. หน่วยงานของท่านเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในโครงการ/กิจกรรม
() มากที่สุด () มาก () ปานกลาง () น้อย () น้อยที่สุด
2. หน่วยงานของท่านมีการประชาสัมพันธ์โครงการ/กิจกรรมให้ประชาชนทราบ
() มากที่สุด () มาก () ปานกลาง () น้อย () น้อยที่สุด
3. หน่วยงานของท่านเปิดโอกาสให้ประชาชนแสดงความคิดเห็นในโครงการ/กิจกรรม
() มากที่สุด () มาก () ปานกลาง () น้อย () น้อยที่สุด
4. หน่วยงานของท่านได้เปิดโอกาสให้ประชาชนตรวจสอบการดำเนินโครงการ/กิจกรรม
() มากที่สุด () มาก () ปานกลาง () น้อย () น้อยที่สุด
5. หน่วยงานของท่านได้รายงานผลการดำเนินโครงการ/กิจกรรมให้ประชาชนทราบ
() มากที่สุด () มาก () ปานกลาง () น้อย () น้อยที่สุด
6. หน่วยงานของท่านได้รับประโยชน์จากการดำเนินโครงการ/กิจกรรม
() มากที่สุด () มาก () ปานกลาง () น้อย () น้อยที่สุด

ข้อเสนอแนะอื่นๆ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

(ลงชื่อ).....ผู้ให้ข้อมูล
(.....)

ตำแหน่ง.....
วันที่

ลงชื่อ.....ผู้รับรอง
(.....)

ตำแหน่ง.....
วันที่.....

การติดตามและประเมินผล
การใช้จ่ายเงินอุดหนุนขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น
กรณีให้การสนับสนุนหน่วยงานอื่น ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567

คณะที่ปรึกษา

1. ดร.พงษ์ศักดิ์ ตั้งวานิชกพงษ์	นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น
2. นายสิทธิกุล ภูคำวงศ์	รองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น
3. นายธาดา พรหมสาขา ณ สกลนคร	รองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น
4. นายประสิทธิ์ ทองแท่งไทย	รองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น
5. ว่าที่ร้อยเอก พงเจตน์ พรภุณา	ปลัดนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น
6. นางอาชีชะห์ ว่องไว	รองปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

คณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

1. นายวิบูลย์ เรืองประเสริฐกุล	สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น	ประธานกรรมการฯ
2. นายจรูญ อ่วยนอก	สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น	กรรมการ
3. นายณณทัตพิชัย กันตวธีระนันต์	สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น	กรรมการ
4. นางฐิติรัตน์ อัครสุริย์	ผู้แทนประชาคมท้องถิ่น	กรรมการ
5. นายประไพ ชาญจระเข้	ผู้แทนประชาคมท้องถิ่น	กรรมการ
6. ท้องถิ่นจังหวัดขอนแก่น	หัวหน้าส่วนราชการ	กรรมการ
7. โยธาธิการและผังเมืองจังหวัดขอนแก่น	หัวหน้าส่วนราชการ	กรรมการ
8. นายประยุทธ์ ชาญนวงศ์	ผู้ทรงคุณวุฒิ	กรรมการ
9. ดร.มงคล อติอนุวรรตน์	ผู้ทรงคุณวุฒิ	กรรมการ
10. รองปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นที่รับผิดชอบสำนักยุทธศาสตร์และงบประมาณ		กรรมการ
11. ผู้อำนวยการสำนักยุทธศาสตร์และงบประมาณ องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น		กรรมการฯ/เลขานุการ

คณะทำงาน

1. นางสาวนพวรรณ กิมประเทศ	หัวหน้าฝ่ายตรวจติดตามและประเมินผล	คณะทำงาน
2. นางนวลมณี เหล่ากุนทา	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ	คณะทำงาน
3. นายณัฐวัฒน์ แววมณีธนวัต	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ	คณะทำงาน
4. นางสาวสุกฤตา หาญศรี	เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน	คณะทำงาน
5. นางรุ่งฤทัย ดำรงชัย	ผู้ช่วยนักวิชาการคอมพิวเตอร์	คณะทำงาน
6. นางสาวศิริวรรณ ตาหมื่น	ผู้ช่วยนักวิเคราะห์นโยบายและแผน	คณะทำงาน
7. นางสาวพรกนก คำวิเชียร	พนักงานจ้างเหมาบริการ	คณะทำงาน

